

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 546.

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 8-వ తేది శుక్ర వారము } No. 316
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ నవమి ౯. } సంచిక ౩౧౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు బొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన వానముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

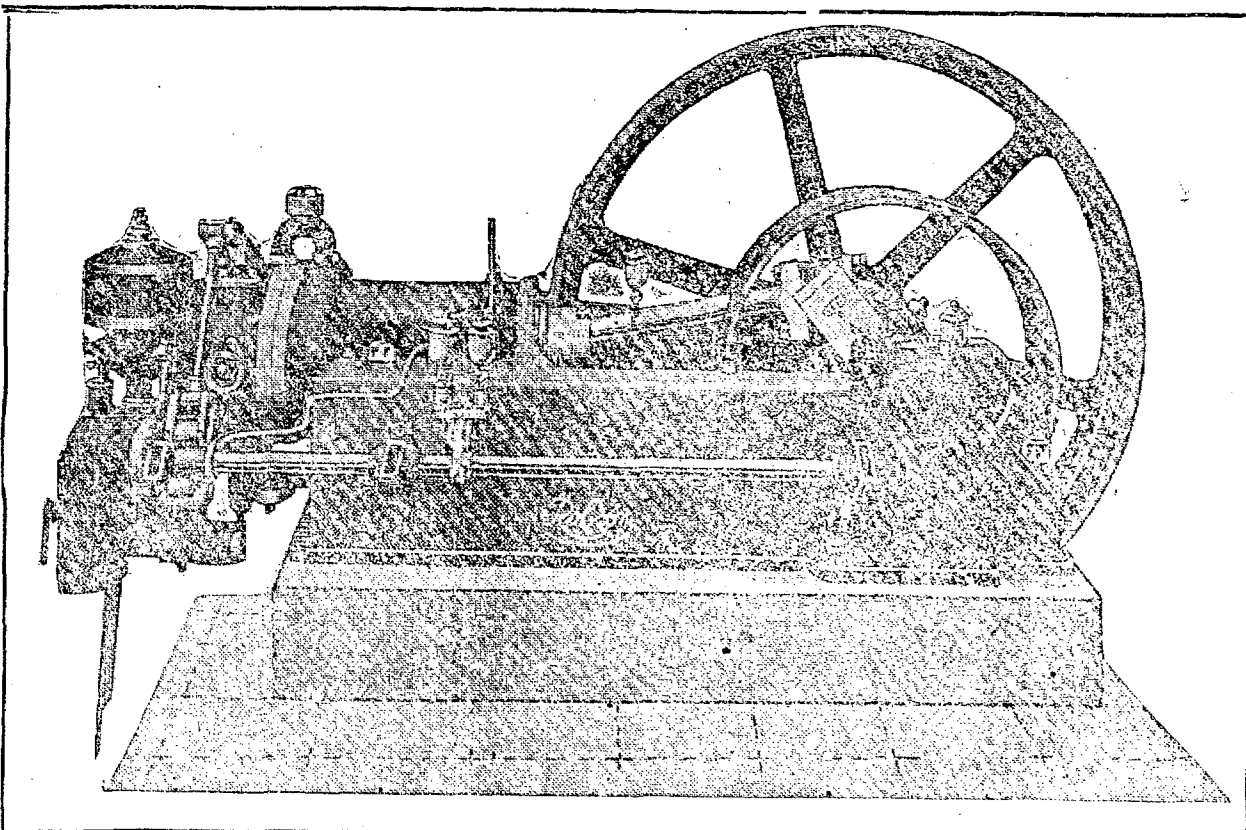

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ నెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

ఫేమస్ “కోలుస్టారింగ్
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ పైప్
ల న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
ప్లాంటులు
రెఫిన్రీంగ్
నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధి చెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చును
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఊండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు

సోల్ యేజెంట్లు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:—లండన్ ప్రేడింగుకంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక-భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందు ఆంధ్రజ్యోతిలో నుంచువానికి పి. పి. లు సంపుట సొన్ను చనువలయుట మొదలగు శాశ్వతములు లేనందున నక్షామోదరాచాదు, 566 రెసిడెన్సీబాటలోనుండు నామపల్లి గౌరీశంకరగర్భ అండ్ కో. ఆంధ్రజ్యోతికి డివిజనారి నువీజంట్టుగా నేర్పరచినాము. ఆంధ్రజ్యోతికి పాకర్లములు లేనిగాను నువీజంట్టుగా వ్రాసి పత్రికలు వ్రాసెరాలు చెల్లించుకొనవచ్చును. వివరములు కేసునగయిరాలకు మోదరాచాదు ఆంధ్రజ్యోతికి పాకర్ల వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.

బెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాపుంటురోడ్డు, మద్రాసు.

5-1-26 మంగళవారమునుండి 8-1-26 శుక్రవారమువరకు

యునివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా

స్టాండర్డు

ఇది వల్మాక్సార్కు-గారి సుప్రసిద్ధ నావలునందున్నది

క్రొను థియేటరు

6-1-26 బుధవారమునుండి 8-1-26 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు

నూతనముగా మదన్ థియేటరువారిచే

తయారు చేయబడిన

జెలర్ - మీయి లేక చంబడివాడి కూతురు

6 భాగములు ఇది జ్యోతిషచంద్రచెన్ద్రగారి కథనున్నది.

ఇదిగాక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

సమాజమువారు, ఏలూరు

ఎన్.ఎస్.ఎస్. థియేటరునందు

చింతామణి

9-1-26 తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5-30 గం.

సంవిక్రయం

10-1-26 తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ప్రదర్శింతురు

ఎస్. ఎస్. రావు, బహుంవారు, ప్రాప్తైతురు.

స్రీము బోయిలరకు

586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రము లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

“ఎజెక్యూర్”

ను వాడును. దీనిని కింద చూపినట్లు బోయిలర్లలో పని గమనించును బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్టేటుకు ప్రొఫ్యూర్ రాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక స్టేటులపైని గుంటుల పనివ్యవహార బోయిలర్లకు కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో,

12, కంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆంధ్రదేశమునందు

ఖద్దరు ఉత్పత్తి

తునిలోని మోసము

14-12-25 తేదీన ఆంధ్రపత్రికలో 17 వేలీయందు ప్రచురింపబడిన “ఆంధ్రదేశమునందు ఖద్దరు ఉత్పత్తి తునిలోని మోసము” అను కీర్తి క్రింద నామిత్రులగు శ్రీయుత మొసలి కంటి తిరువలరావుగారి రిచ్చినట్లు మొంటులో నాకు సంబంధించినగాడవ కొంత కనుపించుటచే, నింతవఱకును కాంగ్రెసు నాయకులుగారి ప్రచారములగుని దేశసేవా దీక్షచేతనే యే కార్యమునైనను చేసియుండురను నా నిశ్చితాభిప్రాయమును మార్చుకొనవలసినట్లుచే, నీక్రిందిజవాబు నీయవలసినట్లుచేది. కాన తప్పక దయయుంచి ప్రకటింపగోరెదను.

నేను 18-4-25 తేదీని తునితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘముచే సదరుసంఘకార్యదర్శిగా నెన్నుకొని 10-10-25 తేదీ వఱకును తీతము మొదలగునవి లేకుండ స్వచ్ఛంద జీవనాధార డన్న యెవరినో యొకరిని సహాయ కార్యదర్శిగాపూడ నుండు కొని నా కవకాశమున్న కాలమున నాకుతోచినట్లు కార్యచరణము నొనర్చితిని. ఈకాలములో గ్రామ, ఫీల్డర్, తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్రీయ, అఖిలభారతసంఘములతో నే యు తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలసినట్లునను, అవి యందులో వ్యక్తులకు సంబంధించినవే యగునెడల మా సంఘసభ్యులలో నిద్దరు ముగ్గురి యభిప్రాయములను తీసికొనిగాని, సంఘమును సహజేత పరచిగాని, పై సంఘాధికారులవల్ల గాని యభిప్రాయములను తీసికొనియే వ్యవహరించితిని గాని, త్రికరణాధిగా నేను స్వతంత్రించి యేకార్యము నొనర్చలేదు. ఇంతజాగ్రత్తగ వ్యవహరించుచున్నను కాంగ్రెసుప్రచారకులవల్ల నో నాయకులవల్ల నో యే సందర్భమునందో నేను నిర్లక్ష్యముగా చూడబడుటచేతనే, నేను నాపదవికి రాజీనామానిచ్చితిని. నా శేషకాలమునందైనను మాటబడకుండగా కాంగ్రెసు ఆవరణమునందే పనిచేయదలచి యే పదవిని పదలితిని. కాంగ్రెసుసంస్థను వలవలెనను ఉద్దేశముచేకాదు వదలజాలను. నా రాజీనామాను నాసభ్యులెవ్వరు సంగీకరింపకపోవుటచే సదరురికార్డు నాయుద్దనే యుండుటచే నది శ్రీయుత వేమూరి నారాయణమూర్తిగారి రడిగినప్పుడు మాపక తప్పినదికాదు. చూపించినప్పుడు నే నేవ్యక్తినిగాని యిట్టివారని నిరూపించలేదు. కాని నేనిచ్చిన రిపోర్టును శ్రీ నారాయణమూర్తిగారు ప్రచురించియే యుండినచో, శ్రీ తిరువలరావుగారు వ్రాసినట్లుగాక నాయుక్కు తెలివిటేలు లింకొక మాదిరిగా ప్రచురింపబడియుండెడిది. ఇక తిరువలరావుగారి స్టేటుమెంటును పరిశీలించినచో 23 సం॥ జూలైలో నాకును గోవిందరాజులుగారికిని సంఘర్షణయినట్లును, నేను వారి ఖద్దరు మంచిదికాదని వ్యూహజ్యోతికకు తంజినిచ్చినట్లును ఉన్నది. నే నానందత్వరము జూకానెలలోను జూలై మొదటి వారములోను మా స్వగ్రామమున జబ్బుచేయుటచే నచ్చటనే యుండితిని. ఇంతలో నా సహాయకార్యదర్శిగారగు బి. బి. దేవరగారు, మాక్సెట్టులోని కుద్రఖద్దరున రక్తులచే మిల్లునూలు విశేషముగా కలుపబడుచున్నదనియును, తమపై నావ రక్తులకు ద్వేష భావ ముండునందున భయముచే చర్య తీసికొనలేదనియును, నన్ను రమ్మనియును, అనేకసార్లు వ్రాయుటచే తమకు నుండి తునికైనచ్చి 2 లేక 3 కోజులు ఖద్దరున రక్తుల యిండ్లలోని ఖద్దరునచూచి, కలితీయున్నదని నిశ్చయించుకొని తునిలో నెక్కడను ఖద్దరు కొనగూడదనియే తంజినిచ్చితిని గాని, ఒక్క గోవిందరాజులుగారిమీదనే నేను తంజినియేలేదు. అట్లు తంజినిచ్చిన వెనువెంటనే యిక్కడను జిల్లాసంఘమును రప్పించ నలసినదని యనేకమాటలు శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి. ఉత్తరములనువ్రాసియు, కలుగులనుపంపియు, వారువచ్చునరకి నేనుచేసిన యీతంతిలో తాపములేదని నిరూపించుటకై ఖద్దరు, మిల్లు నూలున రక్తులను, నేతగార్లును, ఇతరగ్రామములలోని తాలూకా

సంఘసభ్యులకుమాడ రప్పించి నేనే (మా సంఘసభ్యుల సహాయముచే) చేసిననుట స్వాక్సార్థ గమండును గాని సత్యదూరము గాదు. ఈసందర్భములయందు శ్రీ తిరువలరావుగారి చేసిన శ్లోల వ్రాసికొనినో నుండును. లాహింబుగొండుగారా! నేనును ఆఖ్యాయగారును విభులగా నన్యోన్యమూర్షికుల మయినట్లుకావోట నున్నది. ఆఖ్యాయగారు తేలియండియా ఖద్దరుసంఘ వేతననేనకుడు. నేనో స్వచ్ఛందనేనకుడును. బహువ్యాపకుడును. తుని మాస్వగ్రామముకాదు. దేశసేవాభిలాషయే నన్నిక్కడి కీర్తి తెచ్చినది. ఇట్టిసితిలో నే నాఖ్యాయగారితో నన్ని యభిప్రాయములందును, వ్యతిరేకుడననుట తప్పనిసరియైనది. అదిగాక నా తెలిగ్రామెకటి వారి స్వచ్ఛందసర్పి శీకేమక కార్యమున కడ్డు తగిలినది. తానుపంచెడి ఖద్దరు కుద్రఖద్దరుని ఆయన యభిప్రాయము. బజారులోకొన్న తానులే మేము పంపుచున్నామని నర్తకులు బాహుముగా చెప్పటచే నది కత్తియని నా యభిప్రాయము.

ఇందుచేతనే ఆఖ్యాయగారును, నేనును దక్షిణోత్తర ప్రభుములవలె దూరములమెలిమి. అయినను మా చిన్ననాటి పరిచయముననుసరించి విభులలో తిట్టుకొనునంతటి దుష్స్థితికి రాజాలకపోతిమి. జిల్లా కార్యనిర్వాహకసభలో సాక్ష్యములనిచ్చునప్పుడు మేము నూచించిన యన్యోన్యవిరుద్ధాభిప్రాయముల నీరీతిగ విధిపోట్లాటగా మార్చిన నేనేమిచెప్పగలను. ఆఖ్యాయగారు మా కాంగ్రెసుసంఘమును దూషించినట్లు విని, నేను సహించలేక సాంబమూర్తిగారు, తిరువలరావుగారు మొదలగు నాతోడి కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు చెప్పి క్షమాపణను పుచ్చుకొంటిమేగాని, నాక విధిపోట్లాటలో నేమాత్రపు పాండిత్యమున్నను, నిదివఱకే మే మిరువురమును బ్రెటీషుకోర్టును చూచి యేయుండుము. జిల్లాసంఘ కార్యస్థానమునందున్న జిల్లాసంఘ కార్యనిర్వాహకుల తీర్పును నూచించుచు, నాకును గోవిందరాజులుగారికిని, ఆఖ్యాయగారికిని గల కలతలే, యీయల్లరికి కారణమని, వీరు నూచించిరి. జిల్లాసంఘములో నున్న, వీరి “యల్లరిరికార్డునకు” నకలురికార్డు నాయుద్దను ఉన్నది. సంబంధములేని గోవిందరాజులుగారి రీకలతతో జేరుటయే క్రొత్తగాని, యిది వ ర్తకులందరును తెచ్చుకొన్నదే. ఆతీర్పును తిరువలరావుగారి వ్రాసినారు. దానిలో నెచ్చటను పైయభిప్రాయము కనపించదు. ఇది నేటికి అల్లరిగా వీరికి కనుపించుట మాద్యకుల దూరదృష్టమేగాని వేరకాదు. “అల్లరిచల్లారినది” అని వ్రాసినారు. కాని వీరిచ్చటకు తిరిగి యొక్కరేవచ్చి కాకినాడ ఆహ్వానసంఘమువారి యనుజ్ఞపై, ఖద్దరునుకొనుట ప్రారంభించువఱకు నీయల్లరి చల్లారలేదు. గుజరాతున రక్తులు, గోవిందరాజులు, కాశస్త్రవగయిరా వ రక్తులకు యిచ్చిన ఆర్డరు నా తెలిగ్రామమీదనే రద్దుచేసికొనగా, సదరుకారణమును వీరు స్పష్టీకరింపకపోవుట, తాము కాంగ్రెసుదేరాకు కొన్న సదకు నెవ్వరె నను ఖద్దరుకాదని సంశయించెదరేమో యని భయపడి వ్రాయలేనట్లున్నది. అదిగాక వీరు ఖద్దరును కొనినప్పుడు ఒక్క మాటనైనను వీరికి వ్యతిరేకముగా నేను మాట్లాడలేదని వ్రాసినారు. ఇక్కడజరిగిన చర్యసంతయును తామే జరిపినట్లు ప్రచురించుకొన్న వీరి కిచ్చట పరిశీతులు తెలియకపోవుగదా? ఇంత చర్యనుచూచుచు, వినును తీర్పులనిచ్చుచున్న వీరే, యిక్కడ సదకును కొనుటకు వచ్చినప్పుడున్నా, వీరే ఎగ్జిజివ్ కార్యదర్శు లయినప్పుడున్నా, వీరే జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శులయినప్పుడున్నా, వీరుకెప్పెడి ప్రతిమాటయిన్నా నిరంకుశముగా చెల్లుచున్నప్పుడున్నా, వీరియెదుట పిరుకొనవచ్చు ఖద్దరు మంచిదికాదని ప్రత్యేకించి ఇంకొకమా రెట్లుచెప్పరలెనో, చెప్పిన వీరేమిచేయుదురో, అప్పుడేకాదు సరిగదా? నాకిచ్చటికిని రోచకున్నది. చెప్పలేదనునంద ప్రత్యేకించి నామీద రుద్దిన వీరిక్రిందివాక్యము లెట్లు వ్రాయగలిగిరో పాఠకులు యోచింపగోరెదను.

నేను గోవిందరాజులుగారు మిల్లునూలుచేళ్లను రప్పించి నారని 27-11-23 తేదీ వ్రాసినట్లు వా రొప్పుకొనుచునే య

నివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు. చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!! శ్రీకరముగా నుండును!!! మావద్ద సానా బంగారుఉంగరములు, పుష్పగూగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటెలు, వంకీలు, ఒడ్డాణములకు కావలసిన మోపులు, పాతకముల చేతిగూలులు, గొలుసులు, చేతకీలు, ముక్కపుడుకులు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గులు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపతకములు మొదలగునవి విక్రయగానున్నవి. నీమరొండి, సవరంబంగారుకు, మీలైన పువ్యరంగములకు, కెంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. వగలవిషయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకరడపా మానమృతమును చూడగోరెదము. 1 ఉమ్మడిరాక్షసుల డెట్టి గురుసామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

న్నారాగదా? తర్వాత పాలునీయవద్దని వ్రాసిన యింకొకయు
త్తరమునకు మధ్యనున్న యవకాశములలో నాకు తిరుమలరావు
గారు వ్రాసినయుత్తరములోని క్రిందివాక్యములను చూచుడు.
“మీరు కూరంపల్లి గోవిందరాజులుగారి విషయమై వ్రాసిన
విషయములు తెలిసినవి. అవియున్నయు సావకాశముగా విచా
రణచేసిగాని నిజము నిర్ధారణచేయుటకు పిలువబడును.” అని
12-12-23 తేదీని జవాబువ్రాసినారు. దానిమీదనే నేను పై
లును గోవిందరాజులుగారి కీయగూడవని వ్రాయుటకు సాహ
సించితిని. కాంగ్రెసుసభాకాలము సమీపించుట గోవిందరా
జులుగారు మిల్లుమూలచేల్లను తెచ్చుట, దీనినిచూచి యెంత
కష్టపట్టుకొనవచ్చునో నేను ఎన్నివిధకార్యదర్శికి తెలుపవలెండ కా
ర్యదర్శియైనవా ధూరకుండగలవా! దానిపై “నిష్పటికూరుకో”
యని వ్రాసినజవాబునుచూచి పైలు నివ్వవద్దని “గ్రూప్” నిర్వ
త్తిచుకొనుటకే నేను వ్రాసితిని గాని మీరు పైలునీయరనునమ్మ
కముచే వ్రాయలేదని మరల తెలియజరచుకొనుచున్నాను. నేని
విషయము నింతవఱకును చెల్లడింపకపోవుట చేకరీవకు లండనును
సత్కర్తాబ్దిలాషచే చేరినవారేయనియును, పారబాట్లు మానన
సహజమనియును యెంచియేగాని. వేరుకాదు. అనకాపల్లిలో
0-9-5 చేసి కొంత 0-9-9 చేసి కొంతభద్రును మీరు కొనినప్పు
డు, తునినర్తకులు 0-9-0 చేసి యిచ్చుటకు గల కారణమేమో
చదువరులు గుర్తించుగూక. సాంబశూరిగారి క్లాసుమాదా
పట్టుకొని గోవిందరాజులుగా లేవ్వినారన్నమాటలో తమయొ
క్క జాలిగుండె సుప్తపరమటకున్నా, గోవిందరాజులుగారి
తో 4 కోజులు మీరు మాట్లాడకపోవుటచే, తమపన్న మిల్లుమా
లు ధైర్యమునో, నాయుత్తరములోని యంతములకు ప్రా
ముఖ్యముతో చెప్పబడున్నా, 7-12-23 తే మద్రాసునుండిచ్చి
12 తేదీకి నాకువ్రాసిన జవాబుబట్టి రేచ దినమున గోవిందరా
జులుగారి ననుగ్రహించుట కేదో బలవత్కారణమున్నట్లున్నా,
పండ్లనీయబోగా నిరాకరించుటచే తమ ఫలాశేషారహిత మం
డలబాతీయతానాయకత్వ మహిమను చదువరులకు తెలియబ
చుటకే మీరు వ్రాసియున్నారు. నేనున్నా, గోవిందరాజులుగా
రున్నా, నేడు చెబ్బలాడుట, రేపు సఖ్యమనుటకు గల కారణ
మేదో మీరు నిరూపింపక, మాచెబ్బలాటలచేతనే మీరు నావ్రాత
యందు పలుకవచ్చు లేదని గ్రహింపగలిగెదట. మా చెబ్బలాట
లోను సఖ్యములోను యేదో కారణమున్నదని చదువరులు తలం
పకపోరు. వారి కీవాక్యమునల్ల కలిగే యనుమాన మొకమాదిరిగా
నేనే వ్రాయుచున్నాను. నేనున్నా, గోవిందరాజులుగారున్న
పోరాడినప్పటికిన్ని తిరిగి కలిసికొనక తప్పదని దంపతులకంటె
ఘోరప్రమాణమునైనను చేసికొనియుండవలెను. లేదా నాకు
లంచము తినుబుచ్చియైన నుండవలెను. లేనిచో కాంగ్రెసుపరువు
నెరుగని, మూఘులమై మేమిరువురమును పోరాడుదు మీరియొద్ద
కాంగ్రెసుపరువును తిరిగి నిలుపుచుమీని వాదనా మొనర్చుటకు
సావకాశ మొక్కడనున్నది? తిరుమలరావుగారికి నామీదనున్న
వాత్సల్య మెంతలో నెంతవికృతముగా మారిందో పాతకు లీ
క్రిందియుంకమునుబట్టి గ్రహించుకొందురుగాక! మీరు గోవింద
రాజులుగారిచే మా కాంగ్రెసుసంఘమునకు క్షమాపణ నిప్పించు
టకు కారణము వారువ్రాసినట్లుగా నాపరువు కాపాడుటకు
నేనుకొరుటచే కాదనిన్ని, నాసంఘముపరువు కాపాడుటకే
యనిన్ని మా కోటనందూరు (22-1-24 తేదీని చేరిన) రిజ్యూ
షన్ నీక్రింద తెలియజరుచున్నాను.

“తుని ఖద్దరునర్తకుడైన కూరంపల్లి గోవిందరాజులు
మిల్లుమూలు తెప్పించినట్లు రూఢియైనసమాచారములు యీకాం
గ్రెసుకమిటీలో కొంతమంది మెంబర్లనల్ల తెలియవచ్చినందున
అతనినల్ల రాయకాబడే సరుకులో మిల్లుమూలు కలవగలదనే
బలమైన అనుమానమువలన ఆతనిసరుకు కార్యదర్శి యింతటినుండి
చెల్లించేయకుండా ఉండగలదులకు యీసంఘమువారు తీర్మా
నించిన్నారు. కాంగ్రెసుసభలో ననుసరించి వర్తించేవరకు ఆతని
ఖద్దరు యేవిధముగానైనను స్వీకృతమయ్యెదరాదు.” ఇది 2 వ
నెంబరు తీర్మానము. ఇందులో నాపరువు కాపాడుమని తిరు
మలరావుగారిని నేనెల కోరవలెనో నాకు తెలియుటలేదు.

నేను మగ్గుమలమీదకుపోయి నారాయణమూర్తిగారి
చిత్ర పరిక్షింపలేదనియు అట్టిప్రయత్న మేదరుగ లేదనిన్ని వ్రాసి
నారు. ప్రత్యేకించి నే నట్టిప్రయత్నము చేయకపోయినను నా
సహాయకార్యదర్శియను బి. వి. దేవరగారు అప్పడప్పుడు పోయి
చూచుచుండెడివారని చెప్పటకు నిదర్శనముగా మాఆశీసురికా
గ్గుతో నేతగాండ్ర ప్రేమిముద్రలతో నున్న స్టేటుమెంటులే చా
లును. ఇదియును ఆడిటర్ గారికి చూపించితిని. నేను ప్రత్యే
కించి చూడకపోవుటకుమాత్రము సమాధానము చెప్పవలసియున్న
ది. 1. నేను బహువ్యాపకుడను, 2. రీషనాడను, 3. నిరుద్యోగి

గిని, 4. నిర్మాగమాటకుడను, 5. కాంగ్రెసుసంఘ వేతనము తీసి
కొనుట కిష్టములేనివాడను. ఇవియున్నయును తిరుమలరావు
గారికి తెలిసినయంతములే. ఇక వారిమాటయో! తీరములేనిదే
బిర్రోజయినను కాంగ్రెసు కార్యదర్శిత్వమును నడుపలేదు. అ
ట్లు వారికిచేరిన రికార్డును ఉపేక్షింపలేదు. కార్యరంగముతో
మాత్రము మాచే పుటవచ్చినప్పుడు ఏరాట్టు ములగుంపునోచూచి
తదితర మండలాధికారులచే మాద్యకు లేవ్వెడియందునైనను ఖద్ద
రునర్తకులమీదగాని ఖద్దరుమీదగాని యెట్టిచర్యయును తీసికొన
గూడవనిమాత్రము చెప్పించినారు. ఎవరిచేతనందురా? కుట్ర
హ్యాయముగారిచేతనే. నేను నా స్వల్పకాలమును చేతనైనంత
వఱకు చేకరీవచేసితిని. నాతెలివి అంతవరకే. అదిగాక నేను
వ్రాసిన వ్రాతలకును నా రికార్డునకును, జిల్లాఆఫీసునుండియే,
కడలిక లేనప్పుడు, ప్రావిన్స్ యలో అధికారులు మా నెంటుగురిం
చి ప్రశ్నించినప్పు డిక్కడను రాజాతక, యిక్కడకార్యములను
చూడక, యిక్కడ పనిచేయుచున్న మాద్యకుల ప్రార్థనలను
తెక్కచేయక, అక్కడనుండియే మీరు జవాబుల నిచ్చునప్పుడు
మాకు కద్దరునుగురించి కలిగిన స్వల్పసరిజ్ఞానమైనను, ఇయట
కట్లు రావలసి? మామాట తెవ్వయలించురు. మావ్రాతలలో 4వ
దేమున్నది? ఆర్యులారా! నేనీకాంగ్రెసుపదవినుండి యిదవఱకే
నిష్క్రమించితిని. నాకీ గొడవతో బనియేలేదు. నమ్మగురించి
కొన్నిమాటలు వేకుటచేతనే జగలునువ్రాయక తెప్పినదికాదు.
దీనితోపాటు వేమూరి నారాయణమూర్తిగారుకూడా తమతో
గోవిందరాజులుగారు ఆరునెలలపాటు మాటలనుమాడా ప్రయత్నిం
చినయెడల శ్రీ తిరుమలరావుగారు నామీద వ్రాసినట్లుగా
నికమీద నొకరైత నొకరు వ్రాసికొనుకట్టును కాంగ్రెసు ఖద్దరు
ప్రచారకులకేగాక నాయకులకుగూడ తప్పిపోవునని యెంచి
వారిని ద్వారలో తమరిపోర్తును ప్రమతింప గోరి ప్రార్థించు
చున్నాను.

కోడేటి రంగారావులు,
చూసి.

నోటీసు

“ఇదివరలో రాజమండ్రియందు మాతరత్న పనిచేయు
చుండిన భారంశీలీ లాధర్ గారిని పనినుండి 18-12-23 తేదీనుండి
తొలగించితిమనియు, అతను ప్రస్తుతముచేయు పనులు మాకేమా
త్రము సంబంధములేదనియు ఇందుమూలముగా అందజేసిని తెలి
యజేయుచున్నాము.
జేవన్ లాల్ అండుకో, రాజమండ్రి.”

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

- 1. శృంగార శ్రీనాథము, శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర 2-0-0
 - 2. చాటుపద్య మణిమంజరి, ద్వితీయభాగము 1-6-0
 - 3. " ప్రథమభాగము 1-4-0
 - 4. మూన్నాళ్ల మచ్చట, పద్యకృతులు 0-4-0
 - 5. కడుపుతిప్ప " 0-4-0
 - 6. కపోతకథ " 0-4-0
 - 7. భగవద్రామము, ప్రహసనము 0-6-0
 - 8. సప్తమలు, తిరుప్పావై తెల్లపాటలు 0-8-0
- మణిమంజరి ఆఫీసు, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు
మిక్కిలిపూటుచు నుమాసనగలవి. తాం
బూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన మిక్కిలి దుచిరముగా
నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయున,
జలుబుజ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా,
క్షేస మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును.
పతి గృహముం దుండవగినది. 250 మాత్రు
లీ 0-4-0. డజన్ లీ 2. 8-0 వి.సి. ఆ. 6.
పి. సి. ఏ. అండు కో,

531. 8351 ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

మ క ర ధ్య జ

రసాయనము 2460.

దీనిని నేనించినచో మాత్రముతో కలసిపోయెడి శుక్ల
మును నిలుపును. పలుచువడిన వీర్యమును గట్టిపరచిరలలో అతి
శీఘ్రరేతస్థలన వపుటను మాన్యును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ
పుష్టి, వీర్యపుష్టి, కాంతి, బలము, రతిదార్ఢ్యము, ఇంద్రియ
పుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుచుండు
తనలో ప్యాకింగు ఖర్చుతో రు 3-7-0.
పి.ఆర్. మొదతటి హోల్, రాయచోడపేటరంగోదావరి

క్షీరబలాత్వలము 2126

ఇది చలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది. శ్రీ
ముక్త్యాల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు
నాతర్రోగములకు వ్రజాయుధము. నరములకు బలమును గలిగించి
శరీరదార్ఢ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవార
లకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత
రోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులైనారు. సంస్కారాధిక్య
మున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు
దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.
7 నాల్గు ఆనర్తి తము 4 అవున్నులు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
101 " " 1 అవున్ను రు 3/- 4 అవున్ను రు 12-0-0
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

విజంటు కావలెను 2081

రలనొప్పి, యికపుడుంబ, చేయి కాటు పట్టుకొనుట,
పంపునొప్పి మొదలగునన్నియులను ది కర్మణములో జాగ్రత్తగల
ఖ్యాతిచేంది “జామాత్వలము” సమీపము నుంచి రేచేది
యును లేదు. చాల తొందరగాప్రయోగము పొందియున్నది. యి
న్ది 1, 2 అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, కోహా చెందు
యింగ్లీషుమందు పలనరకు నల్సార్కి, వైట్రిక్,
మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,
నెం. 63 నైనప్పనాయునివిధి, మదరాసు.

మా న స్థా ల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలసులభము! (హస్తాఖర్చులు ప్రత్యేకము) గురమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైర్మికాకల
శీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులంతలు,
ఆస్తిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
నేళ్ళి, అస్థులు మొదలగునవియందు గలిగెడి నొప్పలను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చెప్పెను.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్యును.
ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
మగుటచేతను పరమమాంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
హస్త నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా
(రత్న పురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమునైన తగ్గించిబలము
గలుగజేయునని ఆ నేకలచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 3-4-0
పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

FOR THIS MONTH ONLY
FREE : TABLE TIMEPIECE FREE
The English „Fountain
Pens”. These pens are fit
ted with 14-Ct. Gold Nib with best
Iridium and best of English Made
gives regular flow and luxurious
writing, excels any pen which worth
is cost. A Table Timepiece (Ex
cellent time-keeper highly Nickel
plated guaranteed for three years)
will be given Free to the purchasers of the above
pen till the end of this month.
Pen and Timepiece are carefully tested
before despatch
Price Rs. 3-8-0 (Three and annas eight only)
with Timepiece.
THE E. M. WATCH & Co.,
Post Box 309, MOUNT ROAD, MADRAS.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 8-వ తేది (8-1-26)

ఇరువదిగజముల "ఫీస్" గరలు

కాకికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు— (1)

రు 11-8.

కాకికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (2)

రు 10-4, సరాసరికము రు 9-4.

తెలుపుముల్లు—1708 రు 15-4; గ్లాస్ గో 9000 రు 15-6; ఎఫ్. ఎఫ్. 73 రు 10-4; ఇ. సి. 73 రు 11-0; 83-268 రు 15-2; బి. సి. 73 రు 10-8; 8973 రు 10-8, 2903 రు 9-2, 380 రు 10-8. 1702 రు 12-14.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టు)—టాక్రీ— రు 6-9-0 చూచు పచ్చరంగు రు 10-3; పడవ రు 9-4-0; కాళి రు 9-4; సవరము రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నవత్రము రు 13-0-0, నీలసవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టు)—అడకతెర— నెమలి రు 12-14; "నెట్" రు 18-8; గొడ్డలి రు 10-7-0; గడ్డిబండి రు 10-6-0; ఎద్దుగడియారము రు 10-4; సింహము జటకాడు రు 10-3-0 పెనసలు రు 10-3-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—భూగోళము రు 18-14. నీలంచేప రు 20-2-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియన చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 34.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 247; జర్మను (డిట్ మాస్) రు 245; రాగిరేకు:—రు 275.

టిన్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేసజకటికి) 9" రు 19-8-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" నెట్ 6" 7" 8" రు 15-4; 9" రు 15-4; 10" రు 15-6.

సిమెంట్ పీపాకు నెల:—

సార్వే ఆవుమార్కు రు 11-2; "బస్-వేర్" రు 10-12-0, జర్మని నెమలి రు 10-4, తాళము చెప్పి 9-10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 31-2.

నాయిదాధరలు:—జనవరి రు 30-12, ఫిబ్రవరి రు 30-12. మార్చి రు 30-12.

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"మిషన్" రు 47, 49. సాదా పాను రు 42, 44.

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 118, "ప్రెస్" రు 107.

ఆముదము

రు 102. (గ్రామధర) రు 103.

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 8½ రకులు) రు 0 14 3	రు 0 14 9	
" (తేలిక) రు 1 1 0	రు 1 1 9	
" బెంబూరు (8 మొదలు 8½) రు 0 14 10	రు 0 15 2	
" (తేలిక నరకము) రు 1 1 6	రు 1 1 10	
" (బట్టాడ) రు 0 14 0	రు 0 14 6	
" (విజయనగరం 7½ 7¾) రు 0 15 4	రు 0 15 6	
" (ఏలూరు 7½ 7¾) రు 15 10	రు 1 0 5	
గోధుమతోలు రు 0 9 9	రు 0 10 0	
గోధుమడతోలు రు 1 1 0	రు 1 1 6	
ఆవుమాడతోలు రు 1 10 6	రు 1 11 9	

జెండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆటు సం చికలి కొకసంపుటమువంతున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బెండు- నగముతోలు, నగము క్యాలి కో లాపెం అదముగా నున్నది. బ్రిక్కో-క్ల- సంచికము రు 4-8-0.

బాబాబ్బయ్యను ప్రశ్నేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

భారతతంత్రు కారకసంఘము నూలుచందా బాకీ పడినవారు

రాష్ట్రము	మొత్తము	నవంబరు నెల బాకీ	పంపినవారి
	సభ్యులసంఖ్య	బాకీ	శతాంశ
1 అశ్వీరు	5	1 100 కి	20
2 ఆంధ్ర	199	108	50
3 ఆసాం	90	11	12
4 బేహారు	102	32	31
5 బెంగా	239	106	44
6 బేరారు	1	0	0
7 బర్మా	5	0	0
8 మధ్య-హిందీ	25	1	4
9 ,, (మరాఠీ)	59	2	4
10 బొంబాయి	66	14	21
నగరము			
11 డిల్లీ	17	1	6
12 ఘాజ్ పూర్	350	52	15
13 కర్నాటకము	99	14	14
14 కేరళము		16	37
15 మహారాష్ట్రము	168	22	13
16 పంజాబు	16	5	31
17 సింధు	47	11	23
18 ద్రవిడము	277	56	20
19 సంయుక్తము	65	23	34
20 ఉత్తరము	20	1	5
మొత్తము	1893	471	25

నూలుచందాను చెల్లించినవారు

నంబరు	పేరు	నంబరు	పేరు
159 ఆర్. ఏ. చౌదరిగారు	గుంటూరు	160 వి. వేంకటాచలం	తిరుపతి
161 కే. వెంకయ్య	"	162 సి. శ్రీనివాసాచారి	"
163 కే. రామకృష్ణయ్య	"	164 ఏ. వికలరావు	"
165 కే. సుబ్బన్నారావు	"	166 సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు	"
167 సి. ఎస్. రాఘవాచారి	"	168 ఎం. వరదాచారి	"
169 టి. శేషచలయ్య	"	170 ఎం. ఏ. నరసింహం	బోడవకుర్తి
171 ఎం. సాంబశివరావు	గుంటూరు	172 కే. పీరయ్య	"
173 ఎస్. శ్యామలాంబ	ఏలూరు	174 ఎస్. నాయనాచారి	ఉరల్లు
175 వి. రమణమ్మ	"	176 ఎస్. సుబ్బారావు	నర్సాపురం
177 సి. ఎస్. భప్పాజీ	"	178 పి. ఎం. సంతేష్వయ్య	"
179 పి. వేంకటరావు	దుర్గిరాల	180 ఎస్. వేంకటరావు	నిడదవోలు
181 కే. నాగభూషణరావు	కాకినాడ	182 జి. ఎస్. సుబ్బరాయప్ప	కళ్యాణదుర్గం
183 జి. సోమన్న	పుంగనూరు	184 కే. సర్వోత్తమాచారి	తిరుపతి
185 టి. సుబ్బన్న శేషి	"	186 ఎం. సింగరాచారి	"
187 ఎస్. రామమూర్తి	ఏలూరు	188 ఎం. వెంకటరామయ్య	మచ్చుకోట
189 పి. ఎస్. రావు	మచిలీపట్నం	190 వి. సన్యాసిరాజు	జేబిడి
191 పి. వి. కృష్ణయ్య	గుంటూరు	192 రామానందశర్మ	"
193 ఏ. పునయ్య	"	194 ఆర్. అచ్చయ్యరావు	కొత్తపల్లి
195 ఆర్. వి. జగ్గారావు	"	87. (2) ఆంధ్ర (1145-1181)	150-195
		59. (8) ఆసాము (1182-1235)	17-90 + 5

28. (4) బేహారు (1236-1263)	68-90
125. (5) వంగము (1234-1388)	104-228
6. (8) మధ్య హిందీ (1389-1394)	17-22
13. (9) ,, మరాఠీ (1395-1407)	35-47
10. (10) బొంబాయినగరము (1408-1417)	47-56
6. (11) ఢిల్లీ (1418-1423)	12-17
44. (12) ఘాజ్ పూర్ (1424-1465)	225-266 + 2
25. (13) కర్నాటకము (1466-1491)	65-90
22. (14) కేరళము (1492-1513)	21-40
57. (15) మహారాష్ట్రము (1514-1570)	104-16
8. (16) పంజాబు (1571-1573)	14-1
8. (17) సింధు (1574-1580)	30-36 + 1
116. (18) ద్రవిడము (1581-1694)	146-259 + 1
9. (19) సంయుక్తము (1695-1702)	55-62 + 2
1. (20) ఉత్తరము (1703)	18
570 మొత్తం	
బి. వి. సి. క్లాసు	
4. (4) బేహారు	116-119
10. (5) వంగము	120-129
1. (9) మధ్యమరాఠీ	130
8. (10) బొంబాయి	131-138
14. (12) ఘాజ్ పూర్	139-152
5. (13) కర్నాటకము	153-157
6. (15) మహారాష్ట్రము	158-163
8. (17) సింధు	164-171
14. (18) ద్రవిడము	172-184 + 93
3. (19) సంయుక్త	185-187
2. (20) ఉత్తర	188-189

75 వీ. క్లాసువారు 570 మందియును, బి. క్లాసువారు 75 మందియును, మొత్తము 645 మంది నూలుపంపిరి. సింధులో వీ. క్లాసువారు ముగ్గురు, బి. క్లాసులోనికి మారిరి. నవరణ

18. (25) ఎం. కృష్ణమూర్తి అనుటకు బదులు ఎస్. కృష్ణమూర్తి అని పడినది. (ఎంగయిండియా 17-12-25)

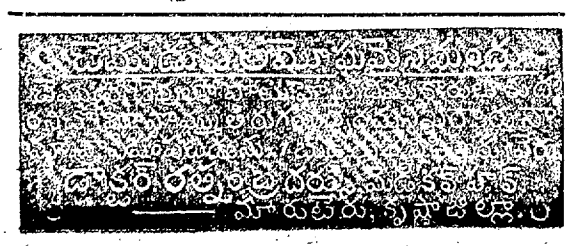
నక్సన్ దంతచూరము:—పల్లె వ్యాధులను పోగొట్టుటకు ఇది మంచి ఔషధము. 1 డజను రు 1-4-0. (1158)

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, నెం. 1 అలంగా తల్లిశెట్టి తిరువళ్ళీకే మదరాసు.

యునానీ శరీరాంగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన లేహ్యము ఇది రక్తమును శుద్ధిపరచును. శ్రోతరక్తమును పుట్టించి మనోరూపము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కాయాగ్ని చేయును. ఆశీర్వాదంతోగమలను, సర్వమేహములను, నెగ, సవాయి దుర్బాసములు, రసపల్లు, పిల్లసప్తమువలన కలుగు సర్వవ్యాధులను, తుయ, శ్వాస, క్లేష్మ, రోగములను, పదివిధముల మూలకేంకలు నశింపజేయును. మలాసాగా కాలవిరోచనము చేయుచును. శ్రీల శ్వేతరక్త కుసుమలు ప్రదర్శింపగమలను సర్వబహిష్కరకములు అద్భుతముగా కుదుర్చును. ఇది మొదలు ననుసరించుచుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రోగములను బాగుజేయును. ఈ లేహ్యము వనమూలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెఱుఁగెన రుజువుపరిచేయెడల రు 500 లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోగపడును. నటుల తక్కువధరకు యివ్వబడును. ఈ లేహ్యము సేపిం దిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినవిమ్ముట 24 కులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్మగలరు. ప్రతివిడిపిలలకు మిక్కిలి ఆవశ్యమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేటప్పుడు ఏవిధమైన పల్లెయులేదు. 24 కులముల లేహ్యము వె: ఖర్చులు సహా రు 2-8-0. 2246-1252

యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక.

గుంటూరు, జన 8:— ఉపాధ్యక్షుని యొన్నిక జరుపుటకు సేతుదయము 9 క. ప్రత్యేకసభ జరిగెను.

గాది సింహాచలంగారిని పి. ప్రకాశరావుగారు నూచించిరి. ఎన్. నరసింహం చాదరిగారు బలపరచిరి. పొత్తూరు లక్ష్మయ్యగారిని రా. పా. ఆర్. స. బాపరావుగారు (చీరాల) నూచించిరి. క. వెంకటప్పయ్యగారు (బాపట్ల) బలపరచిరి. ఎన్నికయందు పోటీ తీవ్రముగనుండెను. జి. సింహాచలం పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడెను. వీరు నన్నరావు టేబు అధ్యక్షులుగనుండిరి. ఇప్పుడు సహకారసంఘముల గౌరవ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగానున్నారు.

మచిలీపట్నము

సుప్రసిద్ధి యోగిశ్వరు

మైసూరుస్టేటు టెంకశూరువాస్తవ్యులు శ్రీ శే. బి. యోగిశ్వర బి. వి. కంకరనారాయణాస్త్రిలవారు హతయోగ రాజయోగాది సిద్ధులుగాంచి యశశ్రుతిగాంచుచుగల తీర్థముల సందర్శింపును శ్రీశైవ సప్తాహాదితతో యీపట్టణమునకు విచ్చేసి బలరామునిపేట తమ్మనవారిసత్తులలో విడిసి లోకాపకారార్థము శ్రీచక్రసాల గ్రామపూజలనర్చుచు ప్రాణాయామ యోగాభ్యాసాది విషయముల నుపన్యసించుచు కొరవ శిష్యులకు యోగాభ్యాసాదుల నుపదేశించుచు యీతెల 1 వ తేదీ రాత్రి ద్విత్వీయ యామము మొదలు 30 గంటలకాలము కేవల కుంభక సమాధి ప్రవర్తించి భక్త బృందమున కానంద మొసంగిరి.

(పురవాసీ)

నిజాంరాష్ట్రం ప్రజాకేంద్ర సంఘము

౧౯౧౦ ప్రాపుబహు, హైదరాబాదు

బ్రిటిషు ప్రాంతములోని ఆంగ్లదేశమునందు సాంఘిక, మత, భాషావిషయములకు సంబంధించిన పథకము ఈమధ్య చాల 2 రుచునున్నది. వీనికి సంబంధించిన వివరములను ఈ ప్రాంతములోని ఆంగ్లము చెరిసికొనుట మిక్కిలి లాభ ప్రథమగ నుండును. అప్పుడు రెడ్డి మహాజనసభ, ఏలూరులోని ప్రభువాదిమాం గ్రహమహాసభ, మద్రాసులో జరిగిన ప్రథమ ఆర్యవైశ్యయోగజన సభకు సంబంధించిన విషయము లెంతయో ఉద్బోధకముగ నున్నవి. ఆహ్వాన సమగ్రాధ్యక్షులయొక్కయు, సభాధ్యక్షుల యొక్కయు ఉపన్యాసములలోని ఉత్తమ విషయములను ఈ ప్రాంతములోని రెడ్డిమహాసభ, వైశ్యులకును, ఆదివాండ్లకును జూపుటలన ఆయాసంఘముల పక్షమున బ్రిటిషు ప్రాంతములో జరుగుచున్న సంఘాభివృద్ధి ప్రయత్నములందు సానుభూతి కలుగగలను.

జాతీయత వివక్షతలే ఆన్నిసంఘములవారి అభివృద్ధికై కేంద్రసంఘము ఈ ప్రాంతమునందు పనిచేయుచున్నది. కావున వై ఉపన్యాసముల ప్రతులను పంతుటకును ఇతరులకును జరుగు నట్టి సభలకు సంబంధించిన విజ్ఞానము న్యాపింపజేయుటనును ఈసంఘము పూనుకొనుటకు సిద్ధముగానున్నదని తెలుపుచున్నాను. ౧౦౦ ప్రతులు పంపినచో ప్రస్తుతము చాలును గనుక వైసభల కార్యనిర్వాహకులు తమతోడి స్నేహితుల అభివృద్ధిని దృష్టియందుకొని ఆహ్వానసమగ్రాధ్యక్షులయొక్కయు, సభాధ్యక్షులయొక్కయు ఉపన్యాసముల ప్రతులను, తత్సంబంధ మైన తీర్మానములను తదితర విషయములను పంపినచో ఎంతయో మేలుచేసిన వారగుదురని విన్నవించు కొనుచున్నాను.

మాడపాటి హనుమంతరావు

కార్యదర్శి

ఆరోగ్యము బాగున్నది-చావులుతగ్గినవి

బొంబాయి, జనవరి 7:—బొంబాయి కార్పొరేషనువారి ఆరోగ్య శాఖలెక్కల బాగున నూచింపుచున్నది. 1874 సంవత్సరము నుండియు కన్న నీయేడు చావులుతగ్గున. వేయికి 25.38 మాత్రమే. శిశుమరణ సంఖ్యకూడ తగ్గుదలచూపినది. క్రిందటి సంవత్సరము కంటె 2000 తగ్గునగానున్నది. వీనికంటె కు కారణము డైరీ రావంతులకు ఇంకొకరు చనిపోయిరి. కలరా రావంతులకు నీటి కామియేయింపు. ఇదిగాక శిశుమరణముకూడా వారు బాగుగ పనిచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము, బొంబాయి ప్రదర్శనము

సంద్యాల, కర్నూలు జిల్లా

యన్సికా జేశహి యో జాతీ ప్రజ్ఞాతస్మామగం హితం.

అనగా యేదేశముందు పుట్టికవారికి ఆదేశపు ఓషధులు హితకారము గావున భారతీయుల యారోగ్యరక్షణకై పరిభారతదేశము వైద్యపుంగవు లెల్ల నొక సంఘమై దానిని నిర్వహింపబూనిరి. మహారు పదునెనిమిది సంవత్సరముల క్రిందట ఆయుర్వేద పుస్తకద్వారా నిమిత్తము దర్బాంగ్, బరోడ వహారాజుల పోషణకైంద నాసికలో యభిలభారతవేద్య ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము అనునొకసంఘము స్థాపించుట పిమ్మట కొలదికాలమునకే అలహాబాదు ముఖ్యస్థానముగా యేర్పరచబడినది. తదాదిగ నాసిక్, బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్న పట్టణము, పూనా, యిత్యాది యనేక పట్టణములందు పథులు జరిగియున్నవి. ఇట్టి సభలు జనుప్రథముగా జరుగుచున్నను పర్యవసరవిధితమై యుండలేదని లెచి పూనాలో జరిగిన అభిలభారతవేద్య ఆయుర్వేదవైద్య సమ్మేళనములో భారతదేశ మంతయు కొన్ని విభాగములు చేసిరి. అందు కున చెన్నరాజధానిని ఆంగ్ల, ద్రవిడ, మళయాళ, కన్నడము లనే నాలుగుభాషా ప్రయుక్తరాష్ట్రములుగా విభాగములుచేసి ఆయాప్రాంతములకు ప్రత్యేకకార్యదర్శులకు నియమించి యున్నాడు. అట్టి నియమించిన విభాగములలో ఆంగ్లదేశమున జడగబోవు వైద్య సమ్మేళనమునకు ఆంగ్ల ఆయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము అని పేరు. ప్రస్తుతమున బెజవాడ పట్టణమునందు కీర్తిశ్రుతైన క్రీమాకా వైద్యరత్న పంకికాడి గోపాలాచార్యులవారి యధ్యక్షతక్రింద ప్రభువాంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనము 1917 సంవత్సరంలో జరుపబడినది. తదాకర్థ్యమింతవరకు కాకినాడ, విజయనగరము, క్రీకాకుళం, కెల్లూరు, చెన్నపురి నగరములలో ఇట్టి సభలు జనుప్రథముగా జరుగుచున్నవిగాని మన దత్తమునందు యిట్టి వైద్యసభలు లేనందుననే ఆయుర్వేద వైద్య శాస్త్రనికాసమునకు మాగ్గులు లేకపోయెను. గత సంవత్సరమున చెన్నపురియందు జరిగిన సప్తమాంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనమునకు నెల్లి కొందరిమిత్రులు ప్రోత్సాహమునట్లును దత్త మందూభిమానము నట్లును రాబోవు అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్య సమ్మేళనమును కర్నూలుజిల్లావైద్య సంధ్యాలగ్రామములో జరుగవలయునని కోరగా వారందరు కలగిరి. గనుక అష్టమాంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము బొంబాయిప్రదర్శనము సంధ్యాలలో స్థానిక, వైదికాస ప్రాంతమున జరుగగలను. తేదీనిర్ణయము నుండి త్వరలో తెలుపబడును. ఇట్టి సమ్మేళనము జయప్రథముగా జరిగింపుట విశేషద్రవ్య మాన శక్తికము గావున ఆయుర్వేదాభిమానులకు తమబోండ్లెల్లరును చేతనైనంతవరకు విరివిగా ద్రవ్యసహాయము మొనర్చి దత్తమండలాభిమానమును గాపాడి యాయుర్వేదమునకు తోడ్పడి జయప్రథముగా నెరవేర్చుదురని ప్రార్థన.

ఇట్టి సభలకు వైద్యలేగాక యాంగ్లయులవరకు అభిమానము నుంచి సభను జయప్రథముగా గావించునని ప్రార్థన.

ఈసభలో ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రసంబంధ మైన వ్యాసములు వ్రాసి పంపినవారలనున్న, ఉత్తమరీతిని నుగము నిర్దుష్టమువంటి ఓషధులను చెచ్చి సభలో వానిగుణక్రియలను రహస్యము లేకుండా తెల్పినవారలకును “స్వర్ణ” రజత బహుమాన పతకములు నొసంగెదరు. వ్యాసవిషయవినరమును గోరుగాడు యీక్రింది అడ్రెస్సును వ్రాసిన బహుగలరు. తమ విరాళములను పంపగోరువారు ఈ కుంటియొక్క కోశాధ్యక్షులకుగాని, ప్రధానకార్యదర్శిగారికిగాని పంపగలరు.

గా. హరినర్సోత్తమరావుగారు ఎం. ఎ.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

టి. రామభద్రయ్య,

ప్రధానకార్యదర్శి.

ఆత్మకూరు స్వబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు,

కోశాధ్యక్షుడు.

పోస్టు నోటీసు

కొత్తగూడెం టిపాపోస్టల్ టెన్వెన్ కలసింది 13-1-28 తేదీన 7-30 గంటలముందు రోజువారీ పన్నుపులను 12వ తేదీన 4-30 గంటలముందు పుచ్చుకొనబడును. సభాభిమానులలో ఎవ్వరైనా తీసికొనునదియు అక్కడ కనుకొనిన తెలియగలను.

గోదావరి ఆంధ్ర సమాజము

కరవ. (కాకినాడతాలూకా)

ఈసమాజ మండ్ర విద్యాగ్రంథాలయంను నిగ్గవనుగు నాగద్రవవన రచనా కాలేయ సర్వస్వధీచేయుచు మరరాసు మున్నగు యావదాంగ్రహండలముల యందలి కళాకాలా ఉన్నతపాఠశాలలు, జాతీయవిద్యాలయములు, శాస్త్రసౌకల్యము మున్నగు విద్యాసంస్థలందు విద్యనభ్యసించు విద్యార్థులెల్ల కొఱకు స్థాపింపబడినది.

దరఖాస్తుదారులు నిగ్గవనుగు వాంగ్మహామను నిగ్గ విషయముపై వ్యాసములు వ్రాసి తమ యాంగ్మహాభ్యాసము చేతగాని, ప్రధానోపాధ్యాయులచేతగాని వ్యాసముల కుమన సంతకముచేయించి పంపవలెను. వ్యాసములు నలుకొనుగ నుం వలెను.

వ్యాసములు పండితులచేత వివరింపబడును.

1. ఈ సంలిరమునకు పరిష్కరించుయము:—“మౌం నాగరకత” ముచ్చది యరటావులు మించకుండునట్లు లొకవైక సనే వ్రాశవలెను.

2. దరఖాస్తు:— నాలుగణాల తపాలాబిళ్లలతో 1926 సంలిరం ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీనాటికి చేరవలెను.

3. వ్యాసములు:— 1926 సంలిరం మార్చి 31 వ తే నాటికి చేరవలెను.

4. బహుమతుల వివరము:—

మొదటిబహుమానము—పెద్దకాసు విలువగల బంగార పతకము.

రెండవబహుమానము—పదిరూపాయలు విలువగల బంగారు పతకము.

మూడవ బహుమానము—గజితపతకము.

పుస్తకములు మున్నగు వివిధ బహుమానములు కూడా నొసంగబడును. నూటికి 50 గుణముల కదనముగ సంపాదించ వారి తెల్లరకు యోగ్యతా పత్రము లీయబడును.

కొట్ర స్వబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, అధ్యక్షులు.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా కార్పొరేషను సంఘము

ఈసంఘ కార్యనిర్వాహకసభ 10-1-28 తేదీ ఆదివారము కర్నూలు 2 గంటలకు రాజుపేటలోరము ఇన్నిక పేటలో చిత్తరంజన్ కార్యాలయమున సమావేశమగును. కారక్రమము చాల ముఖ్యమైనది యగుటచే అంతరితో సంప్రదిం అంతరి సలహాను సాంకుల అననముని యొందించి తిల్లాలో కార్పొరేషను నాయకులకు ఆహ్వానములు పంపబడినవి. కార నిర్వాహకసభ సభ్యులును ఇతరకార్పొరేషను అధ్యక్షులును విశేయప్రాధికారులు.

కార్యక్రమము

1. కార్పొరేషనుసభ్యులను చేర్చుట 2. రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికల విషయమై ప్రచారము జరుపుటకురార్చి యోచించుట 3. ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్క బరచుట.

శి. వెం. రామారావు,

సెక్రటరీ.

టూరిపురూరువిచారణ

ఇన్వెంటురీదలవిర్చించుసామగ్రి పై పన్ను తగ్గించవలెను ఇండియను జెనరలు నావిగేషను రెయిల్వే కంపెనీ

ప్రతిభలు సామ్యము

కలకత్తా, జనవరి 7:—నేకు టూరిపురూరు నెరుగు ఇంగ్లీషు జెనరలు నావిగేషను రెయిల్వేకంపెనీ ప్రతిభలును పి. పానటు గాదును, పి. హెరిసనుగాదును ఇన్వెంటురీదల విచారణమునకై దిగుతాతీయేను నుగులపై పన్ను తగ్గించవలెనని ఇన్వెంటురీ దిగుతాతీయేను విశ్వరూపము బోర్డు ముక్క ప్రధానోద్దేశ్యముల కనుగుణముగా గావింపవలెనని కోరిరి. ఇంగ్లీషునన్న విషయగ ఇన్వెంటురీ దిగుతాతీయేను పాపియోదూవికాంపెనీ కొన్ని విషయములను దోసెలను నమలలో కనుపరచుకొనిరి. దిగుతాతీయేనునలెను. ఇన్వెంటురీ దిగుతాతీయేనునలెను రెయిల్వేయొక్క పోషకము. ఇప్పుడున్న యెక్కినారేలు పన్నులను నీటిల సదురు రవాణా జేయు మార్గములను పట్టును గల్గును. ఇంతియును కంపెనీ ములలోనది ముఖ్యము వారుబెర్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్లేటుకొన్నిలు అగత్యమా?

సాంఘికసమస్యల పరిష్కారమునకు
ప్రాయోగికము మనసరము

అర్థశాస్త్రజ్ఞుల చర్చ

9 వ అఖిలభారత ఆర్థిక మహాసభవారు నిన్న సాయంత్రము 2-30 గంటలకు ప్రభాస్ బాంజ్ గారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై ప్లేటుకొన్నిలు ఉపసభ్యుల నుండుట అవసరమేదా యను విషయమును గూర్చి చర్చించిరి.

ఈసభకు ఆంగ్ల ప్రముఖులగు జి. వి. సుబ్బారావుగారు మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు వచ్చియుండిరి.

చర్చ రానురాను క్రమముగ సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మున్నగు విషయములలోనికి దిగి సభ్యుల మనశ్రద్ధల నాకర్షించెను.

ప్లేటుకొన్నిలు అనవసరము

యన్. వి. అయ్యరు (హక్కా) గారి వ్యాసము

(భారతదేశమున పెద్దల సభలుండుట అనవసరమని వాదించుచు యన్. వి. అయ్యరుగారు చదివినవ్యాసమును సంగ్రహముగ ఈదిగు ప్రకటించుచున్నాము.)

ఇంగ్లాండునందును మరెక్కొన్ని పాశ్చాత్యదేశములందును పెద్దలసభలున్నవి. ఆదేశముల పరిస్థితులనుసరించి పెద్దలసభలుండుట అవసరమగుటచే ఈసభలు స్థాపించబడెనుగాని ప్రతిదేశమునందును పెద్దలసభలుండవలయు నను సిద్ధాంతములేదు. భిన్న భిన్నములు గలవారికి సమన్వయము కలుగజేయుటకై ఇట్టి సభలు ఏర్పరుపబడుచున్నవి. భారతదేశమున ఇట్టి సభలుండుట అవసరమా అనువిషయము నిర్ణయింపబడినది యున్నది. ఈ 6 సంవత్సరములలో ప్లేటుకొన్నిలు సభ్యుల ఎట్టిలాభము కలిగినదో పరిశీలించెదము. ప్రభుత్వమువారి చర్యలకు ప్రజాప్రతినిధుల ఆమోదమును కలుగజేయుటకై ప్లేటుకొన్నిలు సభ సాధనముగ నున్నదిగాని వేరులాభము కనుపడుటలేదు. ప్లేటుకొన్నిలు నందలి 60 మంది సభ్యులలో 30 మంది ఎన్నుకొనబడుచున్నారు. ఎన్నుకొనబడిన వారిలో అధికసంఖ్యాకులు భూస్వాములుగనన్నారు. వీరి సభయందు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించుట అసాధ్యముగ నున్నది. ఈదేశమున రాజప్రతినిధి సాంప్రదాయ బద్ధుడగు రాజువలెకాక నిరంకుశముగ నున్నాడు. ఇట్టి పరిస్థితులలో రెండవసభ యుండుట పరిహాసకరముగ నున్నది. సంపూర్ణముగ ప్రజాప్రతినిధులతో కూడినసభలు త్వరపడి చేయుకార్యములను సరియమగుటకు పెద్దల సభలుండుట అవసరమని వాదించబడుచున్నది. ఇంతకున్న వేరుమాదము లేదా యని ప్రశ్నించుచున్నాను. పాశ్చాత్యదేశములందు ఈ రాజకీయ సాంఘిక పరిస్థితుల ననుసరించి రెండుసభలుండుట అవసరమైనది. కాని ఈదేశమున ఇట్టి అవసరము కనుపడుటలేదు. ప్రజాయత్ర పరిపాలనను కోరువారు ఈవాదమును అంగీకరింపరు. రెండు సభలుండుట వ్యర్థమేగాని లాభముకాదు. రాజకీయవిషయములందు వృద్ధిచెందుట కష్టము.

మూడుసభలుండవలెను

ప్రొఫసరు బడిజగారి సూచనలు

[కేంద్ర ప్రభుత్వమున మూడు సభలుండవలయునని వాదించుచు పాట్నా విశ్వవిద్యాలయమునందలి చరిత్రోపన్యాసకులగు ప్రొఫసరు హెచ్. ఆర్. బడిజగారు చదివిన వ్యాసమును సంగ్రహముగ ఈదిగు ప్రకటించుచున్నాను.]

సంస్కరణముల శాసనము నలని ఫలితములపై జరిగిన చర్చ సందర్భమున సర్ మాల్కము హెయిల్ గారు మాట్లాడుచు భారతదేశమున రాజకీయ సాంప్రదాయములు వృద్ధిగాంచుటకు మూడు అటంకములున్నవని చెప్పిరి (1) స్వదేశసంస్థానములు (2) అల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యము (3) నిమ్న జాతులవారిని సంరక్షించుట. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చేరిన ప్రజాప్రతినిధి సభలను తగు విధమున నిర్మించి ఈ సమస్యలను పరిష్కరింపవచ్చునని నా అభిప్రాయము.

స్వదేశసంస్థానములు

స్వదేశ సంస్థానములకు బ్రిటిషు ఇండియాకు ఎట్టి ప్రత్యేకసంబంధము లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిద్యారా అకపత్యముగ సంబంధమున్నది. ఎట్టి సంబంధములేని స్వదేశ సంస్థానములకును బ్రిటిషుఇండియాకును సంబంధము కుదుర్చుట ఎట్లా అను విషయమై ఆలోచించవలెను. ఇందులకు స్వదేశ సంస్థానాధీశుల స్వాతంత్ర్య గౌరవములను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుట ముఖ్యము. కాలము గడచుకొనినది స్వదేశసంస్థానములందు ప్రజాప్రతినిధులసభలు ప్రజాయత్ర పరిపాలనము

ఏర్పడును. భారతదేశమున కంతకును సంబంధించిన విషయములందు అనగా ఆర్థిక విషయములు నాణెములు, సుంకములు, రైల్వేలు, పోస్టాఫీసు, సేన, విదేశ వ్యవహారములు మున్నగు విషయములపై నిర్ణయము జరుగవలసినప్పుడు సంస్థానాధీశుల అభిప్రాయములను గుర్తెగి వారికికూడ అనుగుణ్యముగ విధమున ఈ సమస్యలను పరిష్కరించుట సరియగువార్తము. మొగలు సామ్రాజ్యమునందువలె బ్రిటిషు రాష్ట్రములకు గవర్నరులుగ నియమింపబడుటకు సంస్థానాధీశులు అర్హులుగ పరిగణింపబడవలెను. కేంద్రప్రభుత్వమున రాష్ట్రముల సభయని ఒకసభను నిర్మించి అందు బ్రిటిషు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులతో పాటు సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధులకూడ సభ్యులుగ నుండవలెను. ఈ సభ ఆమెరికాయందలి సెనేటుసభను పోలియుండవలెను. రాష్ట్రములు సంస్థానములయొక్క విస్తీర్ణము జనసంఖ్య ప్రాముఖ్యము ననుసరించి ప్రతినిధులసంఖ్య నిర్ణయింపబడవలెను. ఇట్లు చేసిన సంస్థానములకు సంబంధించిన సమస్య అంతమొందగలను.

భారతదేశమున ఎన్నియోజాతులు వర్ణములు తెగలు భాషలు నున్నవి. వీటి కన్నిటికిని సమన్వయ మేర్పరచి భారతదేశమును నానారాష్ట్రసముదాయముగ చేయు విషయమై ఆలోచించవలెను. నానారాష్ట్ర సముదాయ మేర్పడినపుడు పెద్దలసభయొకటి యుండుట అవసరము. నానారాష్ట్ర సముదాయ ముగా ఈ సముదాయమున చేరిన రాష్ట్రములన్నియు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మనుభవించు చుండవలెను. స్వదేశ సంస్థానములగాని బ్రిటిషుఇండియా యందలి రాష్ట్రములుగాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటలేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో నానారాష్ట్ర సముదాయ సిద్ధాంతము ఎల్లరకు సమర్థమై యుండును.

అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము

అల్ప సంఖ్యాకులకు తమ ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయుట విముఖజాతుల హక్కులను సంరక్షించుట చిక్క సమస్యలు. ఉత్తర హిందుస్తానము హిందు మహమ్మదీయ సమన్వయ బాంబాయి మద్రాసులందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివాదము తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. భారతదేశమున రెక్కలేని వర్ణములవారు మతములవారు నున్నారు. భాష, వృత్తి, విజ్ఞానము సాంప్రదాయములందు ఎన్నియో విభేదములున్నవి. కాని వీటన్నిటిలో ముఖ్యమైనది సాంఘిక విభేదములు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

దేశమున సాంఘిక విభేదములు తీవ్రముగ నున్నవి. అల్ప సంఖ్యాకులు ప్రత్యేకముగనుండి ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము పొందుట స్వవిధిపాలనాశక్తివృద్ధికి అనుగుణ్యముగ లేదని పలువురు కలచుచున్నారు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు ప్రత్యేక హక్కులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము దేశమునకు అనర్థదాయకము. హిందుసభ నాయకులగు లాలాజవహర్ రాయ్, మాజీవ్య గార్లు ఇట్లు వాదించు హిందూమహాసభవారే ప్రతినిధులను నిర్ణయింపవలయునని పాలు గైకొనవలయునని యత్నించుచున్నారు. భారతదేశమున హిందువులసంఖ్య అత్యధికముగ నుండుటచే ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము లేకున్న తమకు రాజకీయ జీవితమునందే ప్రజేతము ఏర్పడదని అల్పసంఖ్యాకులు కలచుచున్నారు. ఒకటి నియోజకవర్గము లుండవలయునని గౌరీశాస్త్రిగారు గావించిన సూచన మితవాదులకు కూడ ఉత్పాదము కలిగించుటలేదు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకు ఒకటి నియోజకవర్గమున్న ఆనియోజకవర్గమునందు ఎన్నుకొనబడిన మహమ్మదీయ ప్రతినిధి నామమాత్రముగ మహమ్మదీయుడగు నుండునని మహమ్మదాలిగారు ఆక్షేపించుచున్నారు. దొంబాయి వద్రాసు రాజధానులందు బ్రాహ్మణేతరులకు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించు పద్ధతి ఎవ్వరికిని సంస్మృతి కలిగించలేదు. ఒక సంఘమువారు, తొమ్మిది జూపి అధికారము ప్రాతినిధ్యము కోరు సంఘమువారికి అన్ని అవకాశములు నివ్వవలయునని గాంధీమహాత్ముడు గావించిన సూచన ఉత్పాత్తమైనదైనను ఆచరణమయోగ్యమైనదికాదు. ఏల యనిన ఆట్టి త్యాగమునకు ఏ సంఘమువారును సమ్మతించరు. ఒక ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనవలయు నని స్వరాజ్యపక్షము వారు గావించిన సూచన అంత లాభకరమైనది కాదు.

ఇట్టి పరిస్థితులలో వివిధజాతులకును సంఘములకును గల సంఘర్షణ అంత మొందించుటకై ఏమిజేయుట ఉచితమో నిర్ణయించుట అవసరము. ఇందులకు అన్ని సంఘములవారికి ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయు సభను నిర్మించుట అన్ని విధముల ఉచితమని కలచుచున్నాను. సామ్రాజ్యశాసనసభ సంపూర్ణముగ ప్రజాప్రతినిధులతో నిండియుండును. మరియొక సభ సంస్థానములు, రాష్ట్రముల ప్రతినిధులతో నిండియుండవలెను. మూడవ సభ ప్రత్యేకసంఘముల ప్రతినిధులతో నిండియుండవలెను. ప్రత్యేకవృత్తుల ననుసరించి వారి ప్రతినిధులతో నిండిన నాల్గవ సభ ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అనవసరము ఏల యనిన ఆర్థికవిషయములందు సంఘర్షణ వింతను తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది.

ప్రతినిధుల సభ

ప్రతినిధుల సభ చిన్నదిగ నుండవలయును. ప్రభుత్వమున అత్యధికసంఖ్యాకులు వోలురులుగ నుండవలెను. క్రమముగ అందరకు వోటు ఇచ్చు అధికారము కలుగజేయువలెను. అన్నిజాతులవారికి తగు ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఏర్పాటుల చేయువలెను. భాషనుబట్టి భారతదేశమును రాష్ట్రములుగ విభజించి ఒక్కొక్కరాష్ట్రము ఒక్కొక్క నియోజకవర్గముగ నుండవలెను. కాలగెనువారు గావించిన రాష్ట్రవిభజనము ననుసరించుట ఉచితము. ఈ సభయందు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము కాని సాంఘికప్రాతినిధ్యముగాని యుండవలెను. అవసరమైనచో విశ్వవిద్యాలయములకు ఆంగ్లేయులకు కొంత ప్రాతినిధ్య మివ్వవచ్చును. ఈ సభకు ఒక విషయములందు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను.

ఈసభయందు ఆమోదింపబడు తీర్మానములు చట్టములు సవరించుటకు మరిరెండుసభలుండవలెను. కేవలము సంఘము మతమునకు సంబంధించిన విషయములపై చర్చి వివిధశంఘముల ప్రతినిధులతో నిండిన సభయందు జరుగవలెను. ఇతర రాజకీయ విషయములకు సంబంధించిన చర్చయంతయు సంస్థానములు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులతో నిండిన సభయందు జరుగవలెను. వివిధ సంఘములతో కూడిన ప్రతినిధుల సభయందు అన్ని సంఘముల వారు నుండుటచే అన్ని సంఘముల హక్కులు గౌరవింపబడును. ఏదైనను ఒకసంఘపు ప్రతినిధులు తప్పగ ప్రవరింప సాహించిన ఇతరసంఘముల ప్రతినిధులు కలసి వారిని ప్రతిఘటించుటకు అవకాశముండను. అల్పసంఖ్యాకులకు కేయములు సిక్కులు క్రైస్తవులు పార్సీలు కలసి తమహక్కులను కాపాడుకొనవచ్చును. ఈవిధమున డిల్లీయందు సమావేశమైన ఐకమత్య వహాసభలై యీసభ యుండగలను. వివిధ సంఘముల జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రతినిధుల సంఖ్యను నిర్ణయించవలెను. ఇట్టిసాంఘిక ప్రతినిధుల సభలనుగాని పెద్దలసభలనుగాని రాష్ట్రములందు స్థాపించుట అనవసరము. రాష్ట్రములందు ప్రత్యేకసభలు గాక, ఇట్టి అధికారమేగల ఉపసంఘము లున్న చాలను.

రాష్ట్రముల ప్రతినిధులసభ

సంస్థానముల ప్రతినిధుల (బ్రిటిషు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులతో) కూడిన మరియొకసభ యుండవలెను. ప్రజాప్రతినిధుల సభయందు ఆమోదింపబడిన విషయములలో కొన్నిటిపై సాంఘికప్రతినిధుల సభవారు చర్చ సలిపెదరు. మిగిలినవిషయమై ఈసభవారు చర్చసలిపెదరు. ప్రజాప్రతినిధులసభకన్న ఈసభ చిన్నదిగ నుండవలెను. ప్రజాప్రతినిధులసభలైతే ఇదికూడ మిగుల ముఖ్యమైనది. అన్ని సభలందును సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించు పద్ధతి అంతమొందవలెను.

ఆక్షేపణలకు సమాధానము

ఈవిధానమున సాంఘికప్రతినిధులసభ క్రొత్తది. భారతదేశమున తీవ్రముగనున్న సాంఘిక విభేదములను పరిష్కరించుటకు ఇది యొకసాధనమని గుర్తింపవలెను. పాశ్చాత్యదేశములందు లేని సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సాంప్రదాయములను ఈదేవున నెలకొల్పుట ఉచితముకాదని వాదించవచ్చును. కాని భారతదేశము పాశ్చాత్యదేశముకాదని యీ ప్రాచ్యదేశ మనియు గుర్తెగవలెను. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తప్పని మాంటూరు చెల్మున్నద్దు గార్లు మాచించిరిగాని సంస్కరణములందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును తిరస్కరింపవలగల యిరి. ప్రస్తుతము రాష్ట్రములందు ఒకటి సభ కేంద్రప్రభుత్వమున రెండు సభలు మాత్రము ఉండుటచే సాంఘికవిభేదములు ఈసభయందు కూడ కలుగుచున్నవి. అట్లు సాంఘికవిషయములను ప్రత్యేకించి వాటిని పరిష్కరించుటకై వివిధ సంఘముల ప్రతినిధులతో కూడిన ప్రత్యేక సభను నిర్మించిన ఈసమస్యతీవ్రత తగ్గిపోవును. వివిధసంఘములకు ఒకవిధముగ ఐకమత్యము ఏర్పడును. వేరునకు మూడుసభలున్న మూడు సభలు అన్ని విషయములను గురించి చర్చ సలువవు. ఈవిధానము క్రొత్తదను ఆక్షేపణయం చెట్టి అర్థములేదు. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి ప్రతిజాతివారు తమకు అనుగుణముగ విధమున ప్రభుత్వమును నిర్మించుకొనవలెను. పాశ్చాత్యదేశములందలి పార్లమెంటురి పరిపాలనావిధానము క్రేస్తమైనదనుట నిర్వివాదాంతము. ఆవిధమునే అనుసరించి మనదేశమునకు తగిన మార్పులు కొన్ని గావించి లాభము పొంద యత్నించుట సరియగువార్తము.

ప్రాఫెసర్ పట్నర్థన్ గారు చర్చ సారంభించుచు రెండవ ఛేంబరు అనగత్యమని బలపట్ట పాడిగాడు. షక ఛేంబరుమాత్రమే ప్రజాభిప్రాయమునంతను సంపూర్ణముగ ప్రకటింపజాలదు. రెండుఛేంబరు లుండుటవలన ప్రజలకోరికలు సంరక్షింపబడుననుటకు అవకాశముగలదు. ప్రభుత్వము సంఘములకెల్ల పాత్రినిధ్యము వహించు సంఘము. క్రింది ఛేంబరునందు ప్రాతినిధ్యము సంఖ్యాబలముపై నాధారపడియుండవలెను. ఛేంబరు నానారాష్ట్రముల ప్రాతినిధ్యము గలిగియుండవలెను. నాగరికతగల ప్రతిసంఘమును భిన్న రాష్ట్రముల ప్రతినిధిసంఘమే. నాగరికతగల ప్రతిసంఘమును సంఘములెల్ల సంఘము. రెవ ఛేంబరు

సాంఘిక సమస్యల సెలవేసుకు పరిష్కరింపగలదు? మనదాన సభలందు సాంఘిక విభేదములు గలిగింపదు సాంఘిక సమస్యలు ప్రత్యేకింపబడవలయునని తెలిజాగారు బల్కుచున్నారు. సంఘములన్నియు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గలిగియుండు రెండవ ఛేదనములను సాంఘిక విభేద సమస్యలను పరిష్కరించుటకు వారియొద్దేము. ఒక్కొక్కసంఘమువారు అధిక సంఖ్యాకులగు శాసనసభలందు జేరినంతమాత్రమున సాంఘిక సమస్యలు పరిష్కరింపబడవలసిన సేవకేసింపజాలను. సాంఘిక దురభిమానము ప్రజలనుము లయిండువరకు క్రింది ఛేదనములన నీ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడజాలదు. హృదయ పరిణామము గలగువలయునే గాని తెలిజాగారి అతుకులు సాంఘిక సమస్యలను పరిష్కరింపజాలవు అని బోధిరి.

రాజేశ్వర్ గారు మాట్లాడుచు తాము బ్రాహ్మణేతరుడై మొదటవలసిన, అందుచే రు 2 లు చందా నొసంగవలసినదిగ గోరినందునను కొలదికాలము క్రితము జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సమావేశమువకుబోవుట తలపించినవియు, అందు సభ్యులెల్లరు బ్రాహ్మణునిపై అసహనము గన్పరచినను వారు గావించిన తీర్మానములలో జాతియోధ్యమునకు ప్రతిహతులగు నుండునని ఒకటి రెండుతప్పు అధికముగ లేవని బోధిరి. రివ ఛేదన సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సూత్రముపై నాధారపడియుండరాదు. దేశీయ సంపదను పరిశ్రేణుల పభివృద్ధికియు సూత్రము పై నాధారపడియుండవలెను. ఏలనన భారతదేశ మెల్లప్పుడును వ్యవసాయ దేశము మాత్రముగ నేయుండజాలదు. తనపరిశ్రమలనుగూడ నభివృద్ధిపరచుకొనవలెను. సాంఘిక సమస్యలు దినదినము అభివృద్ధి జెందుచుగాని సహసిజాలవు. భారతదేశ భావ్యభివృద్ధికి ఆటంకమేదియైన నుండిన అయ్యది సాంఘిక విభేదములే. రాచకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు సాంఘిక విభేదము లడ్డురాగలవు. కాన దేశపరిశ్రమలను కళలను అభివృద్ధి చేయుటకు ఛేదనలు సహాయకారకులు గావలెనని బోధిరి.

అందరైన గారు మాట్లాడుచు స్వపరిపాలనయనిన స్వయంనిగ్రహాక్షి యనిరి. తక్కు నిగ్రహించుకొనగల ప్రజలకు ప్రజాపరిపాలన ఏర్పడగలదు. ప్రజాప్రతినిధులపై ఒక్కొక్కపుడు మంచిచెడ్డల విచారించు నిగ్రహముతో తప్పు దిద్దువారుండవలెను. ఒక్క ఛేదన మాత్రమే యుండినచో త్వరపడి అనాలోచితముగ, ఏదియైన శాసనమును గావించవచ్చును. అంగలియుక్తాయుక్తముల విచారించి ప్రమాదముల నూచించి చక్కబెట్టుటకు వేరొక ఛేదన ఉండుట అత్యవసరము. సాంఘిక సమస్యలను ప్రత్యేకించుట దుస్సాధ్యము. క్రతివిషయమందును సాంఘికాభిమానముల జొప్పింప అనువకునని పలికిరి.

ప్రాథమిక కాండెనుగారు మాట్లాడుచు మొదటి ఛేదనందలి లోపము లెల్లరును అంగీకరించుచున్నారని బోధిరి. ఈలోపము లన్నియు రెండవ ఛేదనముల మున ప్రక్కబరుపబడజాలవు. నియామకము మూలమున నైనను నీ ఛేదన నిష్ప్రయోజనమును. నియామకము గావించుటకు నిష్పాక్షిక స్వభావముగలవారు లభించుట కష్టము. లభించినను నిష్పాక్షికతను ప్రజలు అంగీకరిండుట మరింత దుష్టము. రెండవ ఛేదనకుండు మొదటి ఛేదననందు అధిక సంఖ్యగల పక్షమువారు రెండవ ఛేదన వారి అభిప్రాయమును మన్నింపజాడరు. ఎల్లప్పుడు తమయభిప్రాయమే, తమకోరికయే కొనసాగజూతురు గాని రెండవ ఛేదన వారి యభిమతమును సమర్థింపదు. మొదటి ఛేదనవారు త్వరపడి అనాలోచితముగ గావించు శాసనములను నిగ్రహముతో చక్కబెట్టుటకు రెండవ ఛేదనకు ఉపకరించునని చెప్పిరి కాని నేనటులు తలంపజాలను. ఈ ఛేదనములు గలుగునటులు రెండవ ఛేదనను నిర్మించుట కడు దుష్టరము.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల క్రింద రెండవ ఛేదనలను ప్రజాపరిపాలన యభివృద్ధి గాంచుననిగాని, పరిపాలనాలోపములు సవరించబడుననిగాని నా కెట్టి అభిప్రాయము లేదు.

యస్. కె. సుబ్బయ్యగారు మాట్లాడుచు "ప్రస్తుతముం డెడిదిగి వైకుంఠాన్ని సంశ్లేషింపకరముగ తేనున్నను ఉన్నదానిని బాగుచేయువలెను గాని తీసివేయరాదు. పరిపాలనా సౌష్ఠ్యముగలిగి బాధ్యతాయుక్త ప్రభుత్వ మభివృద్ధి నొందువరకు కొంత కాలమువరకు రెండవ ఛేదన ఉండుట అత్యవసరము. కాని అయ్యది కొన్ని మార్పులకు లోనుగావలెను" అని బోధిరి.

గయూనో చందుగారు మాట్లాడుచు రివ ఛేదన సమస్య పరిష్కారము రెండవ ఛేదన సమస్య పరిష్కారముగాని నుక విడిచివేయుచున్నదిని బోధిరి. క్లిరచిత్తులను, మేధావిధులను అనుభవజాలరు నగువారికి పార్లమెంటు సభలందు పలుకుబడి లేదని అనుభవమునల తెలిసికొనుచున్నారు. సాంఘిక సమస్యలను ప్ర

త్యేకింపకలసినచని తెలిజాగారు గోరిరి. కాని మొదటి ఛేదన నందే సాంఘిక సమస్యలు చొప్పించబడవలసినట్లు ఆధారమేమి గలదు? కాన సాంఘిక సమస్యలను వేరు చేయవలయునను విషయము ఆచరణయంద సంభవము. రెండవదిక్కు ఏమన అయ్యది సాంఘిక సమస్యయో ఏది గాదో అధికార పరిత్యాగ నిర్ణయించుటకు నిర్ణేత లేవకో జెప్పకుండిరి. ఫలానిది సాంఘిక సమస్య ఫలానిదిగాదు అని నిర్ణయించువా రెవరు? భారతదేశమందు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఏమియమైనను సాంఘిక సమస్యగ పరిణమింపగలదు. బొంబాయి శాసనసభయందు బహు భార్యత్వము నాశనమయి చానము గావించ ప్రయత్నించినపుడు వహమ్యుదీయులు తమ సంఘమునకు ప్రతిహతులుగ నున్నదనియు ఇది సాంఘిక సమస్య యని ఆందోళన గావించిరి. (నవ్వు)

కావున ఇట్టి చిక్కలు అన్ని విషయములందు రాగలవు. జనసంఖ్య ననుసరించి రివ ఛేదనను నిర్మింపవలసిన హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులుగ నుండుననరు. హిందువులందు పెక్కు అంతర్భాగము లున్నందున వారెన్నటికిని ఒకే పక్షముగ అధిక సంఖ్యాకులై యుండజాలరని తెలిజాగారు బోధిరి. హిందువుల యొక్క భావిని ఆటలు స్థిరపడుచో వారిగతి విక్లిప్తి శోచనీయమే! హిందువులు తనలోలోతమును, హిందువులు వహమ్యుదీయులను ఏకీభావముతో, మైత్రితో మెలంగట కెన్నటికిని అవకాశమేలేదా? హిందువులు నేడుగాకున్నను కొలదికాలమునందే ఏకీభవింతురని మేము విశ్వసించుచున్నాము. అ క్లెక్టిభిండినచో 1, 2 వ ఛేదనలందు హిందువులనుగూర్చి మహమ్యుదీయుల కెట్టి ఇబ్బంది గలుగునందుతో రివ ఛేదననందును అట్టి అపార్యము గలుగవచ్చును. ఇంతకు ఈ సమస్య పరిష్కార మెట్లు? ప్రజలెంతవరకు ఒకజాతియొక్క హితము నాశించక, ప్రత్యేక సంఘముయొక్క బాగునగోరెదరా? అంతవరకు పరిష్కారము దుర్లభము. విభేదము లుండనిండు! కాని అట్టి విభేదములు సమసిపోదగినట్లు సంయోగమును బలపరుపవలెను గాని విడదీయతోద్దడరాదు" అని బోధిరి.

యస్. యస్. నరసింహ అయ్యగారు మాట్లాడుచు వైద్యనాథ అయ్యగారు రెండవ ఛేదన అవసరమని వాదించుటలో స్వదేశసంస్థాపకులయిన మరచిరి బోధిరి. భారత శాసనసభయందు, వైకుంఠాన్ని రెండును ఆంధ్రములాయన నది ప్రస్తుతవిషయము. భారతదేశము స్వతంత్రపరిపాలనగల దేశముగాదు. యస్. వి. అయ్యగారు నిరూపించిన పరిపాలనావిధానమునకు భారతదేశమందుండెడి విధానమునకు చాల అంతరముగలదు. మన కిప్పటికి రివ ఛేదనలు ఉండియే యున్నవి. చర్చవివరములు దేశమునందు ప్రకటింపవచ్చును స్వదేశ సంస్థాపాధీశుల సభయు పరిపాలనాసంస్థలలో నొకటియైయున్నది. పాక్షిక ప్రభుత్వవిధానము ప్రస్తుతముండెడి పరిస్థితులను చక్కబెట్టునటుల అనుభవజ్ఞులనును విరుద్ధమని బోధిరి.

కె. ఏ. నీలకంఠరెడ్డిగారు మాట్లాడుచు హృదయము నందు పరివర్తనము లేనిది ఎట్టి సమాధానములే అతికి ను అని స్థిరముగ నుండజాలదనియు, తెలిజాగారు నూచించిన విధాన మంతకుండు నెక్కువభాగమును గూర్గకీయ బోధనయై బోధిరి. "ప్రాథమిక పరిపాలనా విధానములను రెండవ ఛేదన ఉండుట అవసరమే. రెండు ఛేదనలు లుండినందు ఒకదానియందును లోపములు వేరొకదానియందు నుండు పోవచ్చును. అందుచే పరస్పరము సహాయకారిగ నుండవలసి తోచుచున్నది. సంపూర్ణాభివృద్ధి గాంచిన మొదటి ఛేదన ఉండినచో రెండవ ఛేదన అవసరమని జెప్పబడెను. కాని అట్లుండుట అరుదు. "ప్రజాపరిపాలన" యనునాటకు అర్థము ప్రకారము పరిపాలన ఏర్పడిన భరింపలెరముగాదు. కాని నిజము "ప్రజాపరిపాలన" కేవల ప్రజాపరిపాలనమేగాదు" అని బోధిరి. మరియొకరు మాట్లాడుచు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు రెండవ ఛేదన ఉండుట అవశ్యకమని బోధిరి. రివ ఛేదనను నిర్మించినంత మాత్రమున మొదటి ఛేదననందు సాంఘిక సమస్యలు రాకుండ నుండజాలవు. హృదయమందు మార్పులేనిది కాళ్ళతో మైత్రి ఏర్పడుట అసంభవమే. వివను కొంతవరకు సాంఘిక సమస్యలను పరిష్కరించుటకు తెలిజాగారి సూచన ఉపయోగకారిగాగలదు. మొదటి ఛేదననందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేకుండు జేయవచ్చును." అని బోధిరి.

యి. వి. సుందరరెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఏదేమందుగాని ఆకాలపరిస్థితుల ననుసరించి రెండవ ఛేదన ఉండుట లేకుండుట తీర్చారంపవలసియున్నది. కాని ప్రజాభిప్రాయమును సంపూర్ణముగ న్యక్షికించి సాధింపగల దేశమందు రెండవ ఛే

దన ఉండుట అసంభవము. ప్రస్తుత భారతదేశ పరిస్థితుల ననుసరించి రెండవ ఛేదనయొక్క విధానమును మార్చవలెను. కాని తీసివేయట వాంఛనీయముగాదు. ఎంతత్వరలో మన మిసాంఘిక సమస్యలను సమయజేసిన దేశమన కంటే శ్రేయము" అని బోధిరి.

యస్. వైద్యనాథ అయ్యగారు మాట్లాడుచు అనేక దేశములందు రెండవ ఛేదన ఆలంకార ప్రాయముగ ఉన్నదిగాని ఎట్టి ఉపయోగకరమును ఒప్పు నిర్ణయించుట లేదని బోధిరి. అట్టి శక్తి విహీనమును సంస్థ మొదటి ఛేదనవారు గావించిన శాసనములను ఆసియించుటకు మాత్రమే ఉపకరించెడి సభలను ఎట్టి ప్రయోజన ముండగలదు. పరిపాలనా సౌకర్యములు గల సభయొకటి ఉండినచో రెండవ ఛేదనకు కెట్టి యావశ్యతయు గన్పింపదు. భారతదేశమందెగాక పరియే దేశమందును రెండవ ఛేదన అవసరమనియే బోధనని బోధిరి.

తెలిజాగారు మాట్లాడుచు రాచకీయ సంస్థలచేతనే సాంఘిక విభేదములు సమసిపోవునని తాము విశ్వసించమనియు; కాని రాచకీయ సంస్థలను సాంఘిక విభేదముల సెలవేసుకు తగ్గింపవలెనో అందెవరకు తమ మూలకార్యసాధనముగ నుండగలదని బోధిరి. రాచకీయ సంస్థలెంతవరకు ఈ సమస్య పరిష్కారముం దుపయోగకరములే అంతవరకైనను నానూచన ఉపయోగకారి గాగలదు. ప్రస్తుతముండు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విధానము బిక్కుతన భంగకరమని నేనును నమ్ముచున్నాను. ప్రత్యేకముండెడి బిక్కుతన విహీనత కంటె నానూచన ప్రకారము తాత్కాలిక వికమత్వమైనను ఉత్తమమే. ఇంతకుండు యుక్తమును మూచన ఎవరైనను గావించగలిగిన అందులకు నేనంగీకరింతును. పరిపాలనావిధానము నంతయు వేర్వేరు కాశిలక్ష్మింద నెవరు విభజింపజాలియున్నారో వారే సాంఘిక సమస్యల గాదాయని నిర్ణయించవచ్చును" అని బోధిరి.

అయ్యయ్య ప్రాథమిక తానెగారు మాట్లాడుచు రెండవ ఛేదనయొక్క విధానము సక్రమముగ నుండినచో అద్దానిని మార్పుజేయవచ్చును. కాని పూర్తిగ తీసివేయటకు కారణముగలదెదరు. దానినింకను ఎక్కువ ప్రజాప్రాతినిధ్య పూరితముగ బాధ్యతాయుక్తముగ జేయవచ్చును. అనియు ఆంధ్ర మహాసభ వారు రాజకీయముల చర్చించుట కిదియే ప్రథమమును అంత్యము ననియు బోధిరి.

జి. కె. దొరపాని అయ్యగారు అధ్యక్షులకు తానెగారికి నమస్కృతుల చెప్పిరి. భారత ఆంధ్ర సంఘము రివ ఛేదన ప్రాథమిక తానెగారు చచ్చు పరి విశ్వవిద్యాలయము వారికి వంద నము లర్పించినపిదప సభ ముగింపబడెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సహకారసభ

పెద్దాపురమున ఫిబ్రవరి 4, 5 తేదీలలో జరుగును

ఆలయారు, రాజమండ్రి, జనవరి 8:—ఇదివరలో ప్రకటింపబడినట్లుగాక అధ్యక్షులరు రామదాసు పంతులుగారి కోరికమీద ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సహకారసభ ఫిబ్రవరి 6, 7, 8 తేదీలలో గాక 4, 5 తేదీలలో జరుగును. ఇప్పుడు తేదీలు మార్చబడినవి. సభ రేడియోచయం లోగలులలో స్థూప్తమును, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఆపరేటింగు ఫెడరేషన్ 6 తేదీ రాత్రి గాక 5 తేదీ మధ్యాహ్నమున జరుగును. రివ గోదావరి జిల్లా సహకారసభ 6 తేదీన జరుగును. మదరాసు రాష్ట్రీయ యవానియను కార్యదర్శి రావుసాహెబు టి. శ్రీనివాసరావుగారు అధ్యక్షత వహించురు. వ్యవధి చాలని కారణమున పెంట్లల్ బ్యాంకులను, యూనియనులను ఆంధ్రదేశములో నున్న యితర సంఘములను తన తమ ప్రతినిధులను పంపి సభను జయప్రదముగా నడిపింపవలసినవని కోరుచున్నాము. మొత్తమును ఒక రూపాయ మాత్రమే. ప్రతినిధులకు వితముగా భోజన సౌకర్యములను కల్గించుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. ఆంధ్ర సహకార సమైక్య సమస్య పునరుద్ధరించి ఆంధ్రదేశములో మూలములను సహకారోద్యమనిధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకై యీసభ మార్గములను నూచింపవచ్చును. (సన్మాన సంఘ కార్యదర్శి లెంకి)

రుమేసియా యువరాజు రాజ్యరీత్యాగము

లండన్, జనవరి 4:—రుమేసియా యువరాజు ప్రజా హిత తీవ్రమునుండి విరామము జెందెను. రుమేసియాకు భంగ కరముగ ప్రసంగించెటలు. కింగ్ లుగారి భార్య విదామితును అంగీకరించుటలేదు. ఈలోపు రాజ్యమునకు వారసునిగూర్చి శాసనము యారు చెయుచున్నారు.

ఇండియను సైన్సు కాంగ్రెసు

భారతదేశ వ్యవసాయాభివృద్ధి

సి. యస్. హెండర్సనుగారి సూచనలు

బొంబాయి, జనవరి 7:— ఇండియను సైన్సు కాంగ్రెసు వ్యవసాయశాఖను అధ్యక్షతవహించిన సి. యస్. హెండర్సనుగారు భారతదేశ వ్యవసాయసమస్యలగుర్తి అనుభవపూర్వకముగ సుపర్యవేందిరి. భారతదేశములో వ్యవసాయశాఖ పనిజేయుచున్న విధమునుగూర్చి వారు చాలనేపు మాట్లాడిరి. దానిని ఖండించుకాదన లన్నిటికిని ప్రత్యుత్తరమొసగితి. ఆమెరికా సెల్ రాష్ట్రములందున్న వ్యవసాయశాఖపద్ధతిని కేంద్రశాఖ నోకదానిని నిర్మించి సామాన్యముగ మొత్తముమీద భారతదేశ వ్యవసాయ పరిస్థితుల నభివృద్ధిజేయుటకను, ముఖ్యముగ ప్రతిరాష్ట్రమునకును అనువైనవనరులను ఆరాష్ట్రములసంస్థలే నిర్మాదుచుండుటలను ఉండవలెనని వారు సూచించిరి. శాస్త్ర పరిశోధనలను కేంద్రపరిశోధనలనుమాత్రమేగాక భారతదేశమునందు సాగు విషయమున విచారించి పనిజేయవలసిన యవసరము గలదని వారు చలించిరి. జాతీయ ప్రాముఖ్యము గల సమస్యలను బాగుగ పనిజేయవలసిన యవసర మెంతో గలదు. భారతదేశ వాయవ్యభాగమునండి గోధుమలు యెగుమతి యగుటలో యెంతయో నష్టము గల్గుచుండుటచేత ఆవిషయమై ఆలోచింపవలయున్నది. కేంద్రసంస్థ యుండుటవలన వ్యవసాయపు పనులకు కాలసిన మూలసము సమకూరగలదు. ఇప్పుడు అదియే లోపముగ నున్నది. ఆయన యింకను ఉపన్యసించుచు యెముకలు, చేపలు, భాగ్యము, గ్రామములు ఉపయోగించునెడల భారతదేశమునకు లాభకరమునందుగలదు. ఇందులకు ప్రజాభిప్రాయము తోడ్పడవలయును. దేశమున కనుకూలమైనట్టియు, రెండు మూడు రాష్ట్రములకు లూనమైట్టియు వ్యవసాయమార్గములను, ఇరిగేషను పనులను, మంచినీటిను, పంటను, యెరువును, పశువులనుజేర్చి యెగుమతికి మంచిపంటను పండించవలసిన యవసరముగలదు.

ప్రతిపంట అభివృద్ధి

బొంబాయి, జనవరి 7:— సైన్సు కాంగ్రెసులో ఇండియను సెంట్రలు కాబను కమిటీలో జరిగిన బి. సి. బర్డుగారు యీమధ్య ప్రతిపంట నభివృద్ధిజేయుటకు జేసిన శాస్త్రపరిశోధనను గూర్చి చర్చ ప్రారంభము చేయుచు పారిశ్రామిక పరిశోధన మనస్థాయియై, వ్యవసాయశాఖద్వారా వ్యవసాయము పరిశోధనము పనిజరుగవలెననియు జెప్పను సెంట్రలు కాబను కమిటీ జేసిన ప్రయత్నములగుర్తి జెప్పిరి. ఈకమిటీ ముడిపదార్థముల నభివృద్ధి జేయుటకు పాటుబడును. అందుచేత వ్యవసాయపరిశోధనను తోడ్పడగలదు. నూలుపడుకుకాలగూడ నేర్పబడియే మాడివడుటకు సుకరముగ నుండునో గూడ పరిశీలించవలెనని వారు సూచించిరి. వ్యవసాయము విషయములో ప్రతి మొక్కలను బాగుగ పెంచి పంట బాగుండుటలను జూడవలెననియు, యీసందర్భమున ప్రతిమొక్కల పరిసరములపట్టి బాగా పరిశీలించవలసిన యవసరము గలదనియు వారు గట్టిగ జెప్పిరి.

ఏ. జే. బర్డుగారు, బొంబాయి కాబను టెక్నలాజికలు లేబరేటరీ, ప్రతివారనుగూర్చి వ్యాసము జరుపుచు తమ పరిశోధనాలయమునందు జేయుచున్న పరీక్ష లన్నిటిని జెప్పిరి. ప్రైవేటు ప్రైవేటుగా ప్రతివాల్ల నభివృద్ధి జేయుటనుగూర్చి చర్చించుచు జాగ్రత్త మందినాల్లుచేయుచు, కిలోష్టుల గనిపెట్టుటయు, ఒకజాతిని మరొకజాతిని కలుపుటయు నవసరమునచ్చిరి. ఒకజాతిని క్లిష్టరూపజాతితో కలుపుచు ప్రస్తుత మభివృద్ధిగావున్న ప్రత్యేకముగనే పనిజేసినయెడల మంచి ఫలితములే గలుగవచ్చునని ఆయన చెప్పెను.

మానసిక శాస్త్రపరిశోధనము

సైన్సు కాంగ్రెసు మానసిక శాస్త్రపరిశోధనశాఖకు హెచ్. డి. ఖట్టాచార్యగారు అధ్యక్షతవహించి యుపన్యసించిరి. అందు వారు మానసికశాస్త్రము ప్రత్యేకశాస్త్రమువంటిదేమని చర్చించుచు యీమధ్య వేదాంతమును, మానసిక శాస్త్రమును యెటుల పోల్చునో బోధించెనో సూచించిరి. వ్యక్తులను జాతులను కేరీయాయన నిర్మామందు వివిధముగ నుండుటలనే సాంఘికముగను రాజకీయముగను అపొద్దులు గల్గుచుండు ఇద్దాకే ప్రాచుర్యావము గాంచుటకు రక్షణ నభివృద్ధిజేయుటకు తోడ్పడునంగులే కారణముగనున్నవి. జోరువను నరములపట్టుకొను ముఖ్యముగ మనింపబడినది. రక్షాభివృద్ధి కనసరమున సంఘము యభివృద్ధిగూర్చి మాన

సికశాస్త్రము నభ్యసించువా రుపేక్షజేయ జాలరని వారు సూచిరి.

గణిత, భౌతిక, రసాయన శాఖలుగలసి సమావేశమైన సభయందు సి. వి. రామనుజుడు అణు సిద్ధాంతమునుగూర్చి చర్చించుచు రూపురూపుగా బీజసిద్ధాంతమువరకును కథనం తనుచెప్పిరి. ఎక్కువే సిద్ధాంతమునుగూర్చియు, పరస్పర సంబంధ సిద్ధాంతమునుగూర్చియు, అణుసిద్ధాంతమునుగూర్చియు కొన్ని వ్యాసములు జరుపబడిన. టంకసాలకును, బొంబాయి పోస్టు ట్రబ్యుకును, కోలాబా పరిశోధనకాలకును బోయి అందరును జూచిరి. కాంగ్రెసుసభలకు భారతదేశము చన్నిప్రాంతముల నుండియు వేయిమంది ప్రతినిధులు దాదాపునచ్చిరి. నిత్యమును శాస్త్రపరిశోధనలు జరుగుచుండెను. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

అనధికారసభ్యుల తీర్మానములు

ఢిల్లీ, జన 7:— భారతశాసనసభ అధ్యక్షుడు అనధికార సభ్యుల తీర్మానములను 40 వరకు చాఖలు జేసికొనెను. ఆయితే వీనిని రాజప్రతినిధి త్రోసివేయవచ్చును. ఇయ్యది యిపుడు శాసననిర్మాణశాఖచే ప్రచురింపబడినది. చాలవరకు సైనికవిషయములకు సంబంధించినవి గలవు. 8 యూనిటలస్క్రీము పూర్తియగువరకు భారతీయులను యింకను సైన్యములో జేర్చుకొనుట నాసివేయవలెననియు యీలోపల భారతప్రభుత్వమువారంగీకరించిన 1921 తీర్మానమును ఆవరణలోపెట్టి సార్వభౌముని కమిషనులలో సంఖ్య నెక్కువజేసి భారతీయులను సైన్యములో నన్నిశాఖలయందును జేర్చుకొనవలసినదిగ సర్ శివస్వామిఅయ్యరుగా ఉపపాఠించెదరు. రాజా రఘునందన ప్రసాదు గారు ను మ రి యి త రు లు ను నా వి క పా త కాలలను సైనిక పాత కాలలను స్థాపించవలెననియు, ప్రభుత్వపాతకాలలందును కళాకాలలందును యీ విషయముల నేర్పవలెననియు సుపపాదించెదరు.

శ్రీహరిసింహ గౌరుగారు కంట్రాక్టు, ట్రాన్స్మిగ్గు ఆఫ్ ప్రాప్టీ చట్టములను, ప్రీవీకౌన్సిలు సంస్కరించుటకును, భారత శాసనసభ యెరుంగని విషయములలో ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుటకును లాకమిషను నియమింపవలెనని కోరెదరు. ఇంకను గౌరుగారు మరొకపై అప్పీల్లను విచారించుటకు క్రిమినల్కోర్టును స్థాపింపవలెనని వాదించెదరు.

భారతదేశములో నురిశిక్షను తీసివేయుటకు శాసనము గావింపవలెనని గయప్రసాదసింగుగారు కోరెదరు.

అసెంబ్లీలో మాడునా ర్లంగీకరించిన బిల్లు యేదైనను సరే అసెంబ్లీ, స్టేటుకౌన్సిలుసభలు రెంటింగిడి యచటనుంచి తుదకు అంగీకరించిన విధమున అబిల్లును సార్వభౌముని అంగీకారమునకు బంపవలెనని కుమార శంకర రే గారుపపాదించెదరు.

దేశీయ సైన్యవిచారాసంఘమువారు గావించిన సలహాలను పెంటనే ఆవరణలో పెట్టవలెనని సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు కోరెదరు. విద్యాసంతులలో పనిలేనివారి విషయమై గూడ వారు చెప్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారతచిత్రకళా ప్రదర్శనము

గాయకమహాసభ

లక్నో, జనవరి 7:—విద్యాంగమంత్రియగు రాయ రాజేశ్వర బలిగారి అధినత్యము క్రింద జనవరి 16 మొదలు 31 వరకును జరుగనున్న అఖిలభారత చిత్రకళా ప్రదర్శనమును సర్ విలియం హారిసుగారు తెరతురు. దానిప్రక్కనే గాయకమహాసభ జరుగును. వివిధప్రాంతములనుండి చేరొందిన పెక్కురు గాయకులు వత్తురు. మహాసభ ఆఖరుదినమున 20 వ లేదిన గాయకుల పోటీ పరీక్ష జరుగును. జంత్రకాత్రముల రెంటియందును పరీక్షింప బడుదురు. (ఆ. ప్రె.)

రైలుప్రమాదము

లాహోరు, జనవరి 7:— అంబాలా కాల్కాత్తలులో జరిగిన ప్రమాదసంబంధమున నార్డువెర్మెంట్లైస్ అధికారులు, బొంబాయి రైలులో నాడు ప్రయాణము చేయుచున్నవారు, చెప్పినట్లు రైలు అరగంట ఆలస్యముగాక 8 నిమిషములు మాత్రమే ఆలస్య మయ్యెననియు ఎ కు గు వ స్పీ డు లో పాత క త కు గు వ స్పీ డు లో నే పో యె ను గ ను క వాళి నూటల నమ్మ పిలుచెదని వ్రాయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయసమస్య

ద్వేషము హెచ్చుచున్నదిగాని

న్యాయముమాటలేదు

సి. యస్. ఆంధ్రూసు పంపినవార్త

బొంబాయి, జనవరి 7:—

సి. యస్. ఆంధ్రూసుగారు దక్షిణాఫ్రికాలోని కేపు కింబర్లేనుండి డెయిలీమెయిలు పత్రిక కిలుల కేబిలుబంపిరి:— “డచ్చిపత్రికలన్నియును ప్రతికూలముగనున్నవి. కార్మికమంత్రి బాయిడెలుగారు యీక్రిందివిధముగ అధికారి హోదాతోనే మాట్లాడిరి: “దక్షిణాఫ్రికా భారతీయసమస్య ఢిల్లీయొక్కగాని లండనుయొక్కగాని ప్రాజాపత్యము లేకుండనే యిచ్చుటనే పరిష్కారము గావలెను.” ఎప్పుడును యిట్టి ప్రత్యుత్తరమే యిచ్చుచుండుటపట్టి ద్వేష మెక్కువగుచున్నదని చెప్పవలయును. ఇవట యీ ద్వేషమును తొలగించుటకు పోరాడవలసినదేగాని న్యాయముమాట తలపెట్టినే యక్కరలేదు. (ఆ. ప్రె.)

గొప్పకుస్తీ

లాహోరు, జనవరి 7:—లాహోరు ప్రజలు ప్రపంచమున గొప్పవందగు గొప్పకుస్తీని తాడనున్నారు. ఇక్కడి స్థానిక వస్త్రాదు కామాగారికిని, ప్రపంచముందలి గొప్పకుస్తీని గెలిచి బహు మతినొందిన పోలండు వాస్తవ్యుడగు జ్యూయోగారికిని జరుగనున్నది. 1910 వ సంవత్సరమును ఈ ఇరువురును కుస్తీ పట్టియున్నారు. తిరుగజ్యూయోగారు తనవైభవమును ఆతనితో పట్టి తెలిసికొనవలెనని యుత్సహించుచున్నట్లువారి మానేజరువడ్డనుండి జ్యూయోగారు కొలిదికాలములోనే హిందూదేశమునకు వచ్చుచున్నారనియు ఉత్తరము వచ్చినది. ఈకుస్తీ బహుళ: లాహోరులో జరుగును. లక్షకు పైగా ప్రేక్షకులువత్తురని యూహింపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను హైకోర్టు

రంగూను, జనవరి 7:—హైకోర్టులో జారల్లతో బాటుగ న్యాయమూర్తిగనిస్థిగారు విషపు ఫైసీ సాబ్బెంటు ప్రేష్టును గాగ్లయందు నేరములేదని తీర్పుచెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి

కలకత్తా జనవరి 7:—పిల్లంగునుండి నేడిష్యుటకు రాజప్రతినిధి వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

బందిపోటు

పిషాచరు, జనవరి 7:—నలుగురు బందిపోటు దొంగలు బిల్లెటు ప్రాంతములు గొప్పనేరమును చేసినట్లు డేరాఇస్కెలుఖానునుండి వార్తవచ్చినది. 5 గురు మగవారిని ఒకస్త్రీని చంపిరి. ఒకఇంటిని దోపిడీచేయబోయి ఊరివారిచే ఎదుర్కొనబడిరి. దొంగల నాయకుడు విడిపింతుకొని తుపాకీలనుకాల్చి ప్రారంభించెను. 7 గురును చంపి తన సహవాకుల ముగ్గురను విడిపించెను. వారు తక్షణమే పారిపోయిరి. పోలీసువారును ఊరివారును కలిసి వారిని పట్టుకొనుటకు తిరుగుచున్నారు. త్వరలో పట్టువడదరని నమ్మకమును. (ఆ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

పిల్లంగు, జనవరి 7:—పిల్లెటును వంగదేశమునకు నిచ్చుటకు గూర్చినచర్చ మరల ప్రారంభమయ్యెను. తీర్మానము మొదటిభాగము పిల్లెటును వంగదేశమునకు మార్చవలెనను భాగమునకు 28 గురు, ఆవకూలముగను, 12 గురు వ్యతిరేకముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. రెండవభాగమునకు అందరును అనుకూలముగ సమ్మతుల నిచ్చిరి. తరువాత సభ వాయిదా వేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

మెయిలు స్త్రీమరులు

బొంబాయి, జనవరి 7:—బొంబాయినుండి టపాతో 2 వ లేదిన బయలుదేరిన రావల్పిండి ఓడ ఏడును 6 లేదిన నాయంకాలము 4 గంటలకు 7 గంటలకు బయలుదేరి వెళ్లిపోయెను.

కెయిజీ హింకోట్ టపాతో లండను నుండి 31 వ లేదిన బయలుదేరి 6 వ లేదిన ఉదయము 8-30 గంటలకు పోర్టు పెట్టచేరెను. ఆరోజుననే 11 గంటలకు బయలుదేరెను.

యస్. యస్. ఛాక్లాట్ కరాచీనుండి ప్రయాణింపబోనేను బొంబాయి చేరెను. (ఆ. ప్రె.)

క్రొధననామ సంవత్సరం పుష్యమాస బహుళ నవమి, శుక్రవారము

శ్రీ సత్యనారాయణ ప్రశంస

[జయంతి స్వామినాయనగారు]
 మ. సమభూభృతట నిర్మితోజ్వల మహా
 సాధనలీలభర్తా
 తముతై దావకపాదపద్మములు ని
 వం గొల్పుచుండఁ, లతాం
 తములఁ బల్లెరమందు నుంచి సఖచే
 తం బెట్టిన ట్లాక్క స్వ
 ప్నముఁగంటిఁ ఫలమేమొ తెల్పుమిక దే
 వా! సత్యనారాయణా!
 మ. "జగతిఁ దావకగర్భమందు ఋణశే
 వం బుండి జన్మించి, కా
 లగతిఁ జెందినపుట్టుగుడ్డనకు నే
 లా శే పవల్ నెవ్వఁగ
 బొగులఁ జెల్ల వె యంచు బంధువు"లనఁ
 మోహనుబంధంబుఁ జెం
 వఁగ నాశక్యమే? చెప్ప నద్దణకదం
 బా! సత్యనారాయణా!
 మ. ధరణిం బుట్టుట గిట్టుచుండుటయుఁ బ్ర
 త్యక్షంబుగఁ జూచుచున్
 నరులెల్లఁ భవపాశబద్ధులయి య
 జ్ఞానంబునఁ హేయమా
 సిరికిఁ నంపడ కేల యేడ్చెదరు? వా
 సింగన్న నీనామసం
 స్మరణంజేయక యెల్ల వేళల మహా
 త్మా సత్యనారాయణా!
 మ. "జనకత్వవరుఁ డొక్కఁడే యఖిలభూ
 చక్రంబునఁ మోక్షుల
 క్షీని జేపట్టిన పుణ్యపూరుషుడు ను
 మ్మి యీగృహస్థాశ్రమం
 బున లే డన్యఁ డెవం డ"టంచు విబుధుల్
 పొల్పారఁజెప్పంగ నా
 కనువొనయ్య భవాద్ధి చాట జగదీ
 శా! సత్యనారాయణా!
 మ. ధరణీభృద్ధనవాహినీ నిబిడకాం
 తారంబులఁ గాలసం
 హరణం జేల యొనర్చు మానవులు పు
 ష్పాన్వేషణార్థంబు? హృ
 త్పరసీజంబు భవత్పదాబ్జములచెం
 తఁ నిల్చి పూజించినఁ
 జరసాభాగ్యము లీయకుండుదువె తం
 డ్రీ! సత్యనారాయణా!
 శా. "వయోవ్యారలు నన్ను నీయుగమునం
 దేకాంతులై చిత్త మ
 న్నాయ త్తం బొనరింప కేడుగడియల్
 ధ్యానంబుఁ గావించురో
 ఆయావారికి మోక్ష మిచ్చెదను దధ్యం"
 బన్న నీవాక్కులా
 వా! యెంతేనియు వర్ణనీయములుగా
 వా? సత్యనారాయణా!

స తీ బో థ

[బల్లూరు కృష్ణప్పగారు, ఆటూరు]
 సీ. రామచంద్రునివంటి రమణుండు గలిగిన
 సీతను బోలిన నాతిలేదే
 సత్యవంతునిబోలు సద్భర్త యుండిన
 సావిత్రిబోలిన సాధ్వీలేదే?
 నలునకు నుద్దియౌ నాథుండు వెలసిన
 దమయంతి బోలిన రమణి లేదే?
 పార్థునిసముఁడైన ప్రాణేశుఁడుండిన
 ద్రౌపదిబోలిన తరుణిలేదే?
 తే. లేకపోలేదు కాంత యీలోకమందు
 భవ్యచారిత్ర తొల్లింటివారిఁ బోలి
 పురుషవర్మలు సన్మార్గచరితు లగుచు
 మెలఁగుచుండినఁ బడఁతులు కలరుగలరు. 1
 ఉ. నీతికి దూరులై నయము
 నెయ్యము సత్యము లేనివారలై
 తాతలనాటిమాన్యముల
 దగ్ధమొనర్చి వివేకహీనులై
 ఘాతుకులై పడంతులను
 గప్పముఁబెట్టెడు దుష్టభర్త లీ
 భూతలమందు లేరే? విన
 మో? కనమో? మగవారి కృత్యముల్. 2
 తే. అనుచుఁ బురుషుల నిరసించు వంగవలకుఁ
 గలదె తొల్లింటిసాధ్వీల గౌరవంబు
 సుప్రశస్తంబు నిత్యసాఖ్యప్రశంబు
 దివ్యమహిమంబు సౌశీల్యకృత్యబలంబు. 3
 మ. శివుఁడే దైవ మటంచు శైవులను ర
 షీంపంగ; దైవంబు శే
 శవుఁడే యంచును వైష్ణవుల్ సలుపు చ
 ర్చల్ దీర్చగానేమొ? య
 న్నవరగ్రామధరాధరాగ్రమునఁ జెం
 తఁ లింగరూపంబునఁ
 శివుఁడు విష్ణుఁడు నీవుగా వెలసిరే?
 శ్రీసత్యనారాయణా!
 మ. తొలిజన్మంబునఁ జేసినట్టి సుకృతా
 స్తోకప్రభావంబునఁ
 విలసద్భూసురవంశమం దొకట నా
 విర్యావముం జెంది నీ
 లలితాంఘ్రిద్వితయం బనారతము గొ
 ల్యం జన్మరాహిత్యముఁ
 గలుగఁజేయకయున్న నింకెపు డనం
 తా! సత్యనారాయణా!
 మ. సరసీజంబులకన్న మోహనములై
 సంసేవ్యమానంబు లై
 దురితధ్వాంతదివాకరోజ్వల వసు
 స్తోమప్రశస్తంబులై
 చిరసాభాగ్యకరంబులై సుజనని
 క్షేపంబులై యొప్పునీ
 చరణంబుల్ శరణంబు లంటి నిదె యీ
 శా! సత్యనారాయణా!

శ్రీ ఆంధ్రగౌతమీ ఆశ్రమము

అమరవరము (నిజాంరాష్ట్రము)
 (శతావధాని వేలూరి శివశామశాస్త్రిగారు)
 ఉ. మాయురె యంచు మీపతన
 మందిరముఁ గుఱియించి సత్కవుల్
 వ్రాయుపదాలు పద్యములు
 ప్రస్తుతకాలమునందు మీకు నా
 ప్యాయితహాచు పూనుకొను
 నట్టిపని దగఁ బ్రోత్సహింపఁగా
 జేయునుగాక! కాని యవి
 చేయవునుండు భవిష్యదున్న తిఁ.
 ఉ. చాలినయన్ని గ్రంథములు
 చక్కఁగఁజేసిన బీరువాలలో
 మూలలు క్రిందుమీఁదులును
 మోహముతీఱఁగ మాయతుండఁగాఁ
 గ్రాలుచుఁ బాఠశోత్తముల
 కై పఠరింపక బట్టు నెవ్వఁగ
 మూలుగ మేలే? యవ్వి చని
 పోయినవల్కులబోటికల్యముల్.
 క. పోత్తము మాయక చినుఁగక
 క్రొత్తదిగా నుండుకన్నఁ గోవికహస్తా
 త్కృతం బయినను నా కది
 యుత్తమమని మదిని దోచుచుండును నిచ్చల్
 గీ. గ్రంథము లవెన్ని యంచును గనుటకంటె
 చదువుటెంతని మును కనఁ జనుట లెన్న
 పండులెన్నని లెక్కిడ ఫలము కలదే?
 తినినచోఁగాక తత్రయోజనము దక్కు.
 ఉ. ఉన్నవి కొద్దిప్రాత్రములై
 యోజనచేయఁ దెలుగుబాసలో
 యెన్నియొ యెన్నో కావలసి
 యే మిగులున్న విఁకున్న వానినై
 న న్నియమంబుగాఁ జదివి
 నా ననుపెద్దయహంత కానిచో
 నన్నరుఁ డెవ్వఁడేనియును
 నాంధ్రుఁడటంచుఁ దలంప నామదిఁ.
 సీ. ప్రతిపు స్తకంబు మీపతనమందిరమందు
 నొకయుపాధ్యాయుఁడై యుండుఁగాక!
 ప్రతిపాఠకుండు మీపతనమందిరమందు
 నొక్క సద్గ్రంథమై యొప్పుఁగాక!
 ప్రతిబీరువాయు మీపతనమందిరమందు
 నొకపాఠశాలయై యొనరుఁగాక!
 ప్రతిపాఠశాల మీపతన మందిరమందు
 నొక బీరువాగఁ గానోపుఁగాక!
 ప్రతిదినంబును మీపాఠభవనమందు
 నొక్కవార్షిక మహాము శానోపుఁగాక!
 అమరవరమందు నెలకొన్న యాంధ్రగౌత
 మీమహాశ్రమమా! కళాక్షేమకరమ!

అచ్చ తెలుగు పదముల వుట్టుక

[భోగరాజు హనుమంతరావుగారు]

మానవుడు వాడుచున్న భాషను ఆంధ్ర మనుచున్నాము. దీనినే తెలుగునాయు తెనుగునాయు వాడుదుము. సర్ కే. వి. శెట్టి నాయుడుగారు మనదేశము తెలుగుదేశమే గాని ఆంధ్రదేశము కాదనియు క్రొత్తగ స్థాపించు విశ్వవిద్యాలయమును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మనక తెలుగువిశ్వవిద్యాలయ మనవలె ననియు కాసనభిలో ఉపపాదించియున్నారు. ఇందుకు కారణము తెలుగువారును అరవవారును పూర్వము ఒక్కజాతివారగు (ద్రావిడు లనియు, మనకును అరవవారికిని ఆర్యసంపర్కమునకు పూర్వము సంబంధాంధ్రములు లుండెననియు, ఆంధ్రులనువారు ఔత్తరీయులైన ఆర్యజాతివారనియు, వారు తెలుగుదేశమును ఆక్రమించుకొని అచ్చటివారిలో కలిసిమెలిసి మనదేశమునకు ఆంధ్రదేశమనియు, మనభాషనే ఆంధ్రభాష అనియు నూతనాభిధానములు కల్పించినారనియు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయ ములువలె మనకును అరవలకును గల పూర్వపుష్పైతిని వెల్లడింప వచ్చుననియు వాదించియున్నారు.

(2) వారివాదన మన తెలుగువారి కందరికిని రుచించినను రుచింపకపోయినను, దానియందు కొన్ని చరిత్రాంశము లిమిడి యున్నవి. ఆర్యులు మొదట ఉత్తర హిందూస్థానమును ఆక్రమించుకొని రాను రాను దక్షిణమునకు వ్యాపించి రనియు ఆర్యులు రాకపూర్వము మన దక్షిణదేశములో అనాద్యులు లేక ద్రావిడు లుండిరనియు మాటలాడుచుండిన (అరవము తెలుగు, కన్నడము, మలైయాళము అను) నాలుగు భాషలను ద్రావిడభాషలనియు చరిత్రకారులు వ్రాసియున్నారు. దానిని మన మిప్పుడు అంగీకరించక పోవుటకు తగిన కారణములు కనబడవు.

(3) ఈ నాలుగు ద్రావిడభాషలలో అరవము ఇప్పటికి అనేక శతాబ్దములకు పూర్వము సంస్కరింపబడి లక్షా లక్షయ్యుక్తమై పుస్తకబద్ధమైనదని మనము ఒప్పుకొనక తప్పదు. ఎందువల్లనన వారివ్యాకరణము, ఛందస్సు, వర్ణామాయము, వాక్యములో నేమి గాని సంస్కృతజనితములుగాక స్వాతంత్ర్యవ్యక్తిత్వముకలవై యున్నవి. అనేక అరవగ్రంథములు ఇప్పటికి రెండుచేల యెండ్లకు పూర్వము వ్రాయబడినవి గలవు.

4. ఏ భాషగాని, గద్యపద్యరూపముగాను, పుస్తకబద్ధముగాను అయిన వెంటనే అభాష శబ్దములు స్థిరరూపము దాల్చి నిలుకడ చెందియుండును. అరవ భాషలో గ్రంథము లేర్పడక పూర్వము జనులు వాడుకొనుపదరూపములు వాటి వర్ణకమమును ఆదిమద్రావిడు లుపయోగించు భాషను తెలుపుచుండును. మన నాలుగు భాషలను ద్రావిడము లనుటవల్లనే ఈ నాలుగింటికిని వ్యుత్పత్తి ఒక్కటై యుండునని నూచనగలుగుచున్నది. భాష వ్యాకరణముక్తముగాను పుస్తకబద్ధముగాను సంస్కరణ చేయబడక పూర్వము సామాన్యజనులు వాడుచుండేభాషయేఅయాభాషవ్యుత్పత్తి స్థాన మనియు అట్టిభాషకు ఇతరభాషలలో గలిగిడి సంపర్కమునలన నూతనపదములు వర్ణలోప, వర్ణాగమ, వర్ణవ్యత్యయములతో కలుపుకొనబడుచుండు ననియు తెలియగలదు. తెలుగు వారు వాడుకొనుచుండిన ఆదిమభాష యేది అయినను తత్సమ తద్భవ శబ్దములు మాత్రము అచ్చ తెలుగుకాదని చెప్పవలెను.

5. ఇప్పుడు వాడుకలోనున్న ఆంగ్లేయ భాషకు Anglo saxon (ఆంగ్లో కాక్సను) మాత్రుక అయిన ట్టు మన తెలుగునకు ఆదిమద్రావిడ శబ్దములు మాతృకలై యుండనోపును ద్రావిడ భాషలలో తెలుగు, కన్నడము, మలైయాళము అను మూడును ఇటీవల అనగా ఒకేయి సంవత్సరము లలో పుగ వ్యాకరణాధిపతియై ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము పొందియున్నవి. పీటియందు సంస్కృత పదములు, కళలు మొండు. అంతకు పూర్వము ఈ భాషలు గ్రంథకరము లైనట్లు ఆధారములు కనబడవు. ఇందువల్ల అరవము నాలుగు ద్రావిడభాషలలో ఆదిమ ద్రావిడభాషకు పెద్దకృతునక వచ్చును.

6. మన తెలుగును వ్యాకరణవేత్తలు తృప్తిపరచునదేశ్య గ్రామ్యములు అవి నాలుగు విధములు గ భాగించి యున్నారు. గ్రామ్య మనగా వ్యాకరణబద్ధముకాని పామర జనవ్యవహారభాష అయినయెడల, వ్యుత్పత్తినిబట్టి అది యొక భాషావిభాగము కానేరదు. కాబట్టి దేశ్యమనదది మాత్రమే అచ్చతెలుగు కావలెను. ఆర్యులనుతము ఆర్యుల నాగరికత విద్యులుద్ధులు తెలుగువారికి అబ్బకపూర్వము వ్యవహారములో నున్నపదములు నిత్యకృత్యమునకై ఉపయోగించు శుభపదము

లై యుండును. అట్టివాటియందు సంస్కృతజనితములు గాని హిందూ స్థానీ స్థానీ మహారాష్ట్రపదములుగాని చేరియుండవు. ఇల్లు, నేల, కల, కాలు, చోటు, చేయి, చెప్పు మొదలగు పదము లచ్చతెలుగుపదము లనవచ్చును. సంస్కృతసంబంధము గల శబ్దములు తత్సమ తద్భవము లని గుర్తించినచో వాటి వ్యుత్పత్తి సంస్కృతార్థముబట్టి యుండునని వేరుగ చెప్పనక్కర లేదు. ఇక తురుష్కమునుండియు మహారాష్ట్రమునుండియు మన భాషలో ప్రవేశించినపదములను కూడ సులభముగ గుర్తించవచ్చును. బాకీ, అసలు, జను, భర్త, గుమాస్తా, తహశీలు దారు, ముసద్దీ మొదలగునవి హిందూస్థానీనుండి చేర్చుకొన్నవి. రావు అనునది మహారాష్ట్ర జనితము. ఆంగ్లమునుండి టైము, సప్లయ, రోడ్డు మొదలగుపదములు తెలుగున మెల్లగ జేరుచున్నవి.

7. ఇల్లు అన్యభాషాగతము లగు పదములను వదలి కేవలము తెలుగుపదములను పరిశీలించినచో అనేక పదములు అరవ కన్నడపదములతో సమానములై యున్నవి. అరవమునందు పదములు హరితములుగాను వికారాంతములుగాను ఉండును. కన్నడములో 'వ' కారమునకు 'హ' కారము వచ్చుచుండును ద్రావిడభాషలో ఒత్తుఅక్షరములు లేవు. ఈసామ్యములచూపుటకు ఉదాహరణములు-చెప్ప=చెరుప్ప; చుట్ట=శురుట్ట; తేలు=తేల్; పొగ=పొగై; తొడ=తుడై; కాలు=కాల్; కన్ను=కణ్; రెల=రెల్; వల=వల్; పల్లు=పల్; మన్ను=మణ్; పాలు=పాల్; కన్నడములో, నేయి=నయ్; నడ్డియ, కన్నడము జిడికు; ఆవు=అరవము ఆవు. కన్నడము ఆకు; పాము = అరవము పాంబు; నెత్తి = నెట్టి; ఛెవి = తెవి (అరవములోనిది పుస్తక గతము) కల్లు = కల్లు; చెప్ప = కేప్ప (అరవ పుస్తకగతము.) ఇత్యాదు లనేకములు గలవు.

8. తెలుగుభాషలోని అచ్చ తెలుగుపదముల వ్యుత్పత్తిని కనిపెట్టినయెడల అది తెలుగు Philology = శబ్దోత్పత్తిశాస్త్రమునకు సహకారి కాగలదు. ఇట్టి పరిశీలన అనేక వింతసంగతులు బయలుపడుచున్నవి.

తెలుగులోని కొన్ని జంటశబ్దముల వ్యుత్పత్తిని గమనించి నచో అరవప్రయోగములు సహకారులై యున్నవి. ఉదాహరణములు.

పుల్లరి = పుల్ + రి = పచ్చగడ్డి ముంకము.
తెలుగున పుల్లు అనునది పుస్తకగతమైనది. పుల్లి అనగా అరవమున శివు.

తలయారి = తల్ + తరి. తలను నలుపువాడు. గ్రామ తలారి = పోలీసు
తలగడ = తలగాణి = తల్లెక్క + అడై = తలక్రింద నుంచుకొను నిత్తు లేక అడ్డు. అనకట్టు. నీ రూప అను ప్రయోగములను చూడవచ్చు.

పావడ = పావై + అడై=పిల్లయొక్క బట్ట అరవము పావాడై.
తిరుగలి = తిరుగల్ = తిరుగ + కల్ కల్ అనగా అరవము లో యి.

తెలుగున ఓరుగల్లు, ఉప్పగల్లు, చూడుడు.
పాడగల్లు = ఉపయోగములేని వస్తువు, పిల్ల నాడు; అరవములో పాడై + కట్టు = శవమును మోచుకొని వెల్లి పార వేయు కర్రలకట్టు.

(విడుదల) కైకోలు = కై + కోల్ - చేతనందుకొనుట.
అజొజ = (అసంపూర్ణ) అత్తై + పుత్తై = అరవములో సగము + కొంచెము అని అర్థము.

నల్ల మల } అరవములో మలై = పర్వతము.
ఏడుముల }
తోమ్మిడి = అరవము ఒంబురు కన్నడము హొంబుత్తు = పదికి వకటి తక్కువ అని నూచకము.

గుడ్డుకూగు (బూతుమాట కాదు) కన్నడములో కూగు అనగా పిల్ల.
హొంగూగు=ఆడపిల్ల

పెండ్లి } అరవములో "పెన్" అనగా స్త్రీ
పెండ్లము } పెన్డాట్టి=భార్య.
పెట్టకోడి } కాళహస్తి మాహాత్యమునందలి పెన్డాత్తై మజ్జా
పెట్ట } తై పావ్నాత్తై చూడవచ్చును.

హొంబట్టు=హొంబు + పట్టు=పాన్ + పట్టు పశువు పచ్చపట్టు.
వేగవేగవారు=అరవములో వేంగై=పెద్దపులి దానిని చంపినవారు.

కందుబోయినవారు=అరవములో కండు, కన్రు అనగా దూడ-డత్తులు అని అర్థము.

నెల } అరవములో
నెలబాలుడు } నిలా=వెన్నెల
నెలపాడుపు } చంద్రుడు.

పేడ } అరవములో పెన్=మలవిసర్జనము.
పేండ (చెన్న పట్నంవైపున)
నూనె=నూగు + నెయ్ అరవములో ఎల్-నెయ్

ఇందునుబట్టి తెంకాయనూనె = తేంగా యెల్లై మొదలగునవి ద్వీరుక్తములని తెలియునది.

9. మన తెలుగుశబ్దములు కొన్ని రేఖయుత రూపాంతరములు కలిగియున్నవి. ఇట్టి రూపాంతరములు సాధువులో సాధువులో తెలిసికొనుటకు అరవపదము సహాయమిచ్చును.

పప్పు=ప్రప్పు-అరవము పరుప్ప
తిప్పు=తిప్పు-తిరుప్పు
నేలు=నేలు-అరవము విరల్, కన్నడము బెరలు

కోరి=కోరి-కోరజ్జు
తోన=తోన-తెరు
మాను=మాను-మరమ్
పేలు=పేలు-పిరల్

తాడు=తాడు-తిరట్టు, తిరి
10. తెలుగునందు అధ్వానుస్వారము సాధారణముగా నకారలోపమును నూచించుచున్నది. ఏ తెలుగు శబ్దమునందుగాని దృతము లోపించినదా యని కనిగొనుటకు అరవప్రయోగపదములు సహకారి కాగలవు.

విడు=విణ్డు; ఈడు=నీణ్డు; తూడు=తూణ్డు
డోగు=డోణ్డు; వాడు; చెన్నపట్టుములో వాండు=

అనాణ్ + డు
ఒరగు=ఒరణ్గు
నేడు=నేణ్డు; దాణ్డు=దాణ్డు

11. అధ్వానుస్వారము దృతము నేగాక ఇతర అక్షరలోపమును నూచించు నని తెలిచెదను.
చేత
చేది అరవము చేయదల్-చేయిది
చెయిదము
నేత=నేయదల్
కాయ=అరవము కాయ్ + మ
కోత=కోయదల్

చేదోడు వాదోడు-చెయ్ + తోడు, వాయ్ + తోడు=కేలూత; వాక్సకోయము;

12. అరవమునందును తెలుగునందును "గ" లో లను మొదలు నుచ్చరించుట లేదు. ఒక అచ్చును మొదట చేర్చుటగలదు.
ఉదాహరణము-అరవములో లంక=ఇలంకై;
రాముడు=ఇరామణ్; లోకము=ఉలగమ్
రుది=ఉరుచి యని వాడుదురు.

అట్లే తెలుగున రథమును అరవ మలి మార్చినాము. ఇమ్మూలు అను గ్రామ్యమును గమనించునది.

13. అరవమునందు 'ప్ర' అను వింత అక్షరము గలదు. అది మలై యాళమునందును గలదు. తెలుగు కన్నడములలో డకారముగను శకారముగను మారినది. శ, డలకు యతిప్రాస మైతికలదుగదా.

వాప్ర=వాడు; పుప్ర=పిండు; నిప్ర=నీడ; కూప్ర=కూడు; తోప్ర=తోడు; ఇప్ర=ఈడుమ, శుప్ర = శుడి-శుర్లు; తాప్ర=తాడి. ప్రకారము రేఖముగాను మారుట కలదు:—

క్రొవ్వు=కొవ్వు
తెలుగు క్రియాపదములకు వ్యతిరేకార్థమునందు క్రొత్త రూపములు వచ్చినట్లు కనబడును. అందుకు తగిన అరవప్రయోగములను చూచినయెడల ఆరహస్యము వెలివడగలదు. వచ్చును X తాడు. అరవము వరువాక్ వరాణ్ + డు, ఉన్నది X లేదు. అరవము ఇల్లై + అదు. అగును X కాదు. అరవము అగుమ్ X అగాదు. ఇత్యాదికారణములను బట్టి మన తెలుగునకు అకారాది నిఖంటువులు Dictionaries వ్రాయువారు అచ్చతెలుగు శబ్దముల వ్యుత్పత్తిని పోల్చుటకై కొంత అరవము, కన్నడము, మలైయాళము, తుళు మొదలగు ఇతరద్రవిడభాషలను తెలిసికొనుట సమంజసము.

14. ఇది ఇట్లుండగా మన ద్రావిడభాషలలో వాడుకలోనుండు కొన్ని శుభపదములు అది ఆంగ్ల (Anglo-Saxon) శబ్దములకు పోల్చదగియున్నది. అది ఆంగ్లమునకును ద్రావిడమునకును పూర్వమెచ్చట సాంగత్యము గలిగినో దురూహము.

సూత్ర సమన్వయము అహోబల పండితీయము

[జి. జోగి సోమయాజిగారు, బి. ఎ., యల్. టి.]

నే సాంధ్రశబ్దచింతామణి నొకనాడు చదువుచుండగా నీ "వాయిద్యపుర్రకతమా" అను సూత్రముక్రింద నుండు వ్యాఖ్యానమును జదువుచు "అయి" "అవు" లకు స్థానిత్యము నిర్ణయించి ఐ, ఔలు ఆదేశములని చెప్పిన బాగుండెడిదని తలచి యుంటిని. అట్లు దలచిన నాలుగైదు దినములలోనే భాద్రపద మాస భారతి సంచికయందలి విద్యాకౌ వేంకటరమణ శాస్త్రిల వారి వ్యాసమును జూచి నాయభిప్రాయమును బలపరచి కొంటిని. కాని మార్గశిరమాసమందలి సంచికలోని నరసింహంగారి వ్యాసమును జూచుటచే, మొదటివాదమునకు బలమునిచ్చు కొన్ని యంశముల నిం దుదాహరించుచున్నాను.

ఇక నరసింహముగాను వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానము నిచ్చుట ప్రథమకర్తవ్యమై యున్నది. అందు మొదటి దగు

"అనుభాతువునకే కా ఆదేశమువచ్చి, కాక, కాని మున్నగురూపములు సిద్ధించిన ననుటకుంటే అవుననురూపమునకు కా ఆదేశము రాగూడదా? అను అనుభాతువునకే న్యతిరేకార్థము వచ్చినదనుట కేమియాధారము గలదు?"

అను నరసింహముగారి ప్రశ్నకు జవాబు బాలవ్యాకరణము క్రియాపరిచ్ఛేదము 91-96 సూత్రములందు స్పష్టముగా గోచరించుచున్నది. "అను, వచ్చు, చొచ్చు చూడులకు ముత్తుపరంబగు నవుడు కా, రా, చొరు, చూడు. లుక్రి. ప-91 నూ.

"అనునకనుకలకు ముత్తులుపరంబులగునవుడు కానా కానలు విభావనను" క్రి. ప-96 నూ.

ఇచ్చట అను అను భాతువునకే 'కా' ఆదేశము నిర్ణయించబడినది; కాని "అవు" అనుదానికి గారు. ఇంక 96వ సూత్రమునకు గింద "అపదాద్యసూత్రముచే గాకు వకారంబు (కమ్ము) అను- అవును-వత్తుమాణంబొక్కంబు- ఔ" ఈ సూత్రములచేతనే కాయాదేశంబు అను భాతువుకుగాని, అవునకుగాని లేదుచున్నది.

ఇక రెండవ ప్రశ్నకు "అనుము" అనురూపమునకే "అవుము" అనునది "యపదాద్యంబయి: యను నాచ్చికపరిచ్ఛేదము లోని సూత్రముచే వచ్చినరూపమని తేలుచుండగా "అవు" అను వేరగుస్వరస్థిగల భాతువును గ్రహించి దానికి "కాను" మొదలరూపములను శంకింపక బనిలేదు. అదియే నిజమైనయెడల "అవు" అనుదానిపైనే వ్యాకరణమున 'కా' యాదేశము విధింపబడినది. దానిరూపము లెవ్వరిచే నెచ్చటల జెప్పబడినవి? కావున జన్మయనూరిగారు విధించిన, "అనుము" "అవుము" ఔ" అను క్రమమే యుక్తముగా గన్పట్టుచున్నది.

ఇక 'అను' 'కను' అనువాని గకారమునకు 'ఘ' కారము రాలేదని భారతీయందు గన్పించుచున్నది. 'ఘ' అనునది అచ్చు తప్పయి యుండవచ్చును. 'ఘ' అనునదియే నరసింహంగారి యభి

ప్రకాశించిన కేవలము accidental ఆకస్మికము లనుట సాహసము:—

Cavin=అరవము కున్న, తెలుగు-కొండ;
Home=అరవము అనునది; Abode=అరవము, తెలుగు, పీడు. నూచికు, ఆకుపీడు అను పదముల జూడుదు.
Ken=అరవము కల (+ పార్) తెలుగు=కన్న
Write=కన్నడ-బరి, అరవము=వరి - తెలుగు వ్రాయు, వ్రాత; అయిదు బగులు, గుంట ఓసమాలు అను వ్రాయొగము జ్ఞప్తికి వచ్చినచో వ్రాయుటకు గుంటలుచేయుట, అక్షరములు చెక్కుట ఆరంభపర్యంతంబు తెలియగలదు.

Dine = తిను; Tiffin = అరవము తీసిన; way=వచ్చు; Path = పాదె; Round=ఉరుకె=ఉండ-గుండ్రం; Trip = అరవము-తిరువచ్చు; One=అరవము - ఒక, కన్నడము=ఒకడు; మరెయ్యోమ ఒక్క; Mad = కన్నడము-మాడు; Gale = గాలి-కన్నడము-ఘోరి; Sale = అరవము చెల్-తెలుగు-చెల్లు, చెల్లుబడి; Jump = అరవము ఎంబు; Pappi, Mamma= అప్ప, అమ్మ; Pannage (=పండులపైని పన్ను) అరవము-పని తెలుగు పండి; Cudgel అరవము-కట్టి, తెలుగు కట్టె; Bed=పడు; పడక; Take, Gat(transposition of letters) కన్నడము తె- తెలుగు-తెచ్చు; Spit = అరవము తుప్పు; Speech=పేచ్చు (అరవము) - పేచీకోరు (తెలుగు) Give = యాగి = యాగి; prate = అరవము-పిరట్టు plough-(share) అరవము పిళ్ళ, తెలుగు పలుగు; Thread=అరవము తిరట్టు - తిరి. ఇత్యాదికము లనేకములు గలవు.

ప్రాయము గానోపును. అట్లు 'అను' అను భాతువుపై 'తవు' అనురూపము రాలేదని వారు ప్రశ్నించినట్లు ఆదేశము రాకున్నను ప్రస్తుతవాదమునకు బాధకము గాదు. క్వచిత్కారక అనుటవలన నీమాగ్ధ్య క్యాచిత్కము గావుననే నిర్వృత్తి రాతేనని చెప్పవచ్చును. 'తను' అనుచోట నీ యాదేశము రాకపోయినను 'అను' అను చోట వచ్చినదని చెప్పవచ్చును.

"ఉచ్చారణ స్వభావమునుబట్టి మూచినను ఐ ఔ లు కలి నొచ్చారణశబ్దములు, అయి అవులు సులభోచ్చారణశబ్దములు" అనుటవలన నీ "కాశిన్యము" అను పదమునకును నా "సులభము" అను పదమునకును గల సంపూర్ణమును భావము నాకు స్ఫురింపలేదు. పైయచ్చుల గాఢత్య మేమి? తక్కినవాని సౌభ్య మేమి? అవు అను రెండవచ్చుల నొక్కసారి యొకదాని వెనుక నొకటి నుచ్చరించుటకుంటే రెండింటిని బదులుగా నొకటే స్వరమును ఔ నుచ్చరించుటయే సులభమని యనిన బాగుగ నుండునెమో?

"యతులకు వ్రాసములకును సులభరూపములుగా వచ్చినవి." ఈ విధముగా వాని నూహించుట కేమియాధారము? అట్లే యూహించుకొందునినచో, 'ఔ'ను 'అవును' రెండవరూపము లనుబ్రచారములో తేకుండిననుగూడ 'ఔ'ను అనురూపమునకే ప్రాసలయొక్కయు యతులయొక్కయు గల్గునాసౌభ్యమునకై కవులు నిరంకుశముగా దమ కవిత్వమందలి భావమును స్పష్టించి నటుల నీరూపములనుగూడ స్పష్టించియున్నారని చెప్పవలసి వచ్చును. ఇది సమంజసముగా నుండును. ఒకప్పు డిట్టి రెండురూపములు నమ్ముటకువీలుగల కొన్నిస్థలములలో గొందరుకవులు రెండవ రూపమును గల్పించిరి మన ముదాహరణములను జెచ్చినను, నవి యందఱు లాక్షణికుల సమ్మతిని బడసినవి గావు.

"ఇక శబ్దరత్నాకరములో అవు గాములనుండి యాగా ములేవచ్చినయెడల నవుగాములు మొదట నకారములో చెప్పబడలేదేల" అనువానికి సమాధానము గ్రంథకర్త యొక్క నియమవిధానక్రమమును బరిశీలించినయెడల తేటతెల్లమగును. అందు 12 వ యంకెకెదురుగా నిట్లు వ్రాయబడినది. "తెలుగున అయి అవులు మొదటగలపదములు వేర్వేరుగా వ్రాయబడవు. వానిని వికార ఔకారములయెడల జూచునది"

దీనినిబట్టి నీతారామాచార్యులవారు దమకొశమును వ్రాయునప్పుడు చేసికొను నేర్పూసునకు సంబంధించినదే కాని; ఆయాపదములయొత్పత్తికి సంబంధ మున్నట్లు తోపదు.

ఇక దరువాతీయాక్షరణ లేమనగా, 'విఔ' లు సంధ్యక్షరములనగా, అ ఇ ఉ లు ప్రాథమికములగు స్వరము లనియు (Elemental sounds) వాని సమ్మేళనములన బుట్టిన (Diphthongs) సంధ్యక్షరములు ఐ ఔ లనియును శాస్త్రుల వారిభావ మని నాకు బొడకట్టుచున్నది. ఇదియే భాషాతత్త్వ విశారదుల యభిప్రాయమని వ్రాత్పాఠముపాఠకులందును గూడ తెల్లచుచున్నది.

"అ ఇ" అను రెండక్షరములను గలిపి వికారముగానేరదు. 'అ ఇ' అను రెండు అక్షరములు గలిపి 'ఔ' గానేరదు. ఇది తప్పనిసరి. పాణినీయము." ఇదియును నిజమునకు గొంచెముదూరముగానున్నదనియే వచింపవలయును. 'అ ఇ' 'అ ఉ' లకు బదులుగా గొమడియందు, నుగమునేగాక గొన్నిచోట్ల వృద్ధిగూడ విధించియున్నాడు. ఆచార్యముల నినట బొందుపరచుచున్నాను.

"అక్షరమహిమ ముపసంఖ్యానమ్"
"ప్రామాహా ఫో ధ్యే మే ష్యే ధు" ప్ర-హోధ-ప్రాధ-ఆకారమున 'అ ఇ' లకు. వికారమును, అ ఉ-కౌకారమును సార్వత్రికముగాగాకపోయినను గొన్నిస్థలముల నై నను వచ్చుననుటలో దోషముండదు. ఇదిగాక "అనుభావిసర్వ నీమానాం కంఠః" "ఇయమశావాతాళః", అనియును. ఏదైతో: కంఠతాళః అనియు నుండుటచే కంఠతాళపులు జన్మస్థానములుగా గలిగినవియును సన్నిహితములును నగు అ ఇ ల కు కంఠతాళపులు జన్మస్థానము గా గల యొకే యక్షర మాదేశముగా వచ్చుననుటలోను విరోధ మింతయును లేదు. కనుక నరసింహముగారి యాక్షరణ యొక్తియుక్తముగా నున్నట్లు తోచును. కావున అయి అవులకు ఐ ఔలాదేశములనుటలో దోషము లేదు.

ఇక అయి అవులు మాటలు గనుకను ఐ ఔలు అక్షరములు గనుకను నక్షరములనుండి మాటలు బుట్టిన ననుట సమంజసము దానికి వ్యతిరేకముగా జెప్పట హేతువాదమునకు విపరీత మనియును నరసింహము గారు వచించినదియును సయ్యక్తము గాదు. ఏలనన, అక్షరములు ముందుపుట్టి వాని వికారమువలన మాటలు పుట్టినవి యనగా బ్రహ్మమున భాషలో నుండవలసిన యక్షరములను నిర్ణయించిన తరువాత మాటలు వానివలన గల్పించిరి జేయుచున్నది. ఇది యసంభవము

నివియుత్తరవిభజనయుగూనడ లేని భాషలను మన మెన్నటికిని జూడలేదు. అందుచే నవి భాషలుగావా? అక్షర విభజనము లక్షణకర్త లొనర్చినదే గాని యంతకు ముందుండలేదనుటయే యొక్తియుక్తము. అక్షరములు ధ్వని సంకేతములుగాని వేరుగావు. ఇక నక్షర మనగా శబ్దమనియుగూడ పీరి యభిప్రాయ మగునెడల అయి అవులుగూడశబ్దములేకాన హేర్వాపర్యవచార మనవలయును. వాదమున కొకచోట పీరు చెప్పినట్లు ఐ ఔ ల ను నక్షరములే ముందు పుట్టినవి యన్నను శాస్త్రుల వారి వాదము నకు బాధకముగాదు. ఔ అను నక్షరమాత్రము పుట్టినదనినను అగు ధాత్వర్థవిష్టమును ఔ ముందు పుట్టినదని చెప్పటకు వీలులేదు. రెండవ ఔ యక్షరమాత్రముగాదు. అదియు మాటయే. అది యక్షరమాత్రమే యన్నయెడల కా కీ అను వానివలెనే అడ్డపీన మగును; అది మాట యనినప్పుడు మాత్రము శబ్దము యొక్క యభిధాశ క్రివలన దానికి యర్థము సంభవించును. లేనిచో గాదు. కావున శాస్త్రులవారివాదము చెడినట్లుతోపదు.

ఇదిగాక పై మార్పులవంటిని ఆంధ్రభాషయందు దింకను గొన్ని గలవు. బా. వ్యా. ఆచ్చిక పరిచ్ఛేదములోని "ఇయకు మాటుగా నామాంతమున కెత్వంబు బహుళముగా నగు" అను సూత్రముచే కన్నియ వన్నియ గద్దియ మొనలగు ప్రాథమికరూపములకు 'కన్నె, వన్నె' మొదలగు రూపములు కద్దించుచున్నవి. ఇందు 'ఇ, అ' అను రెండవచ్చులు 'ఏ'గా మారినవి. ఇది అనునివలన సర్వలకును సమ్మతంబు కాని సర్వసత్తాసార సంగ్రహమందుదహరింపబడిన కేతవపద్యము ప్రకారము సత విశిష్టరూపము లాతనికాలమునకు లేవని తేలుచున్నది. కూచి మంచి తిమ్మకవి యారూపములను సాధువు లని చెప్పి ప్రయోగములను జూపించెను. దీనినిబట్టి కేతవకాలము నాటి కీ రూపములు వాడుకలోనుండినను నవి సర్వజనాదరణము బొందలేదని జెప్పవచ్చును. దీనినిబట్టి చూడగా కన్నియ వన్నియ యనురూపంబులనుండియే కన్నె వన్నె రూపంబులు వచ్చెనని నిస్సంశయముగా తేలుచున్నది.

ఇంకను 'నేయి' 'నే' 'వేయి, వెయ్యి' 'వే' మొదలగు ననేకరూపములను శాస్త్రులవారి యభిప్రాయమునే వ్యభిచరించుచున్నవి. ఇట్టిమార్పు లేకారణమువలన భాషలోనికవిచ్చే ననగా సుచ్చారణకాలమునందు విశేషకాలము పట్టునవియును రెండవచ్చులు సన్నిహితముగా గలవియును నుకల్పములును శబ్దభాగములును గాలక్రమమున సుచ్చారణయొక్క వేగముచే నేకావ్యయమును గాని ప్రాస్థితముగాని బొందుమండుటచేతనని స్పష్టమగుచున్నది.

ఇట్టి మార్పులను మనము ప్రతిదినమును గాంచుచునే యున్నాము. 'మలకనగ' యనుటకు 'మలాగ్గా' 'చెప్పుచువు' అనుటకు 'చెప్పావు' అనుటయును నిట్టివానికి నిదర్శనములు. దీనిని ప్రస్తుతకాలమందలి లాక్షణికు లొప్పుకొనకున్నను భావికాలమందు లాక్షణికు లొప్పుకొని వ్యాకరణములందు వీని రూపనిష్పత్తి యొనరించినచో నేమియబ్రము?

కావున నెన్నివిధములఁ గాంచినను శాస్త్రులవారి యభిప్రాయము యొక్తియుక్తముగా గనుపట్టుచున్నది. కావున 'అయి' అవులే స్థానులు. ఐ ఔ లాదేశము లని తేలుచున్నది.

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారసంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వమును వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో కలవు. వెల 0-12-0. పోస్టేజీ నేలు

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, మదరాసు

క ర శూ ల హ రి
వెల సిసా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ వ్రావకమువలన చెవిపోటు, చెవిమండి చీము కాటుకు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన, బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నన్నయభట్టారకుని కుల ప్రామాణికత

[కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము శుద్ధ ౬ తరువాయి)

“చ. హితులు భిక్షుగృహజ్ఞ బుధబృందకపింద్రపురోహితు ల్లితా హితులు ధనార్థసాధి నృపకృత్యనియు కులు వెండి కేవలా హితులు దశావశ్యాత్సమర్థ రహభరణేషు తాట నా హితులు నటకా జతురవృత్తి జరించుట నీతి తేనికెన్.”

కాబట్టి పరిహితుడగు కులవిప్రుడు పురోహితుడై యగును గాని మంత్రి గానేరడు. విషయపరిశోధన విట్లు బాగుగా జేసిచూడగా గురిపైప్రశ్నలను పురోహితుడనునర్థము నందే రూఢమని నిఘంటురాజము లిక్కేమలు తెల్పుచున్నవి కావునను, పురోహితధర్మములలో రాజకీయవేత్తత్వ మొకటి కావునను బృహస్పతియందుఁ గల పదవులలోఁ జాహిత్యమే ప్రథమగణ్యము గావునను రాజకార్యవిషయమునఁ బురోహితుని దూతగాఁ బంపుట వాడుకయై యున్నది కావునను నిట నుమతి యనురుదేఁ బ్రార్థనపూర్వకముగ దౌత్యమునందు నియోగింపఁ బడెన కావునను నిచ్చోటి కులవిప్రకర్మము పురోహితత్వమును దెలుపునది యనుకొనుటయే సర్వవిధముల నుచితము. మంత్రిత్వ బోధక మనుకొనుట యనుచితము. పైపద్యమునందుగల యీకుల విప్రకర్మమునకు మన నిఘంటురాజము లిచ్చుచున్న పురోహితుఁ డనునర్థము చెప్పకొన్న సేహుండుఁ గలుగుటలేదు. కావున తద్వ్యతిరేకముగా మనమన యభిప్రాయము ననుసరించి యపూర్వార్థములఁ జేయఁబూనుట ధర్మముకాదని ప్రాజ్ఞులకల్లరకును ఇందుమాలముగాఁ దోఁపకపోదని తలంచెదను. మఱియును దేవ లోకమునందలి బృహస్పతిపాత్రుడై కులవిప్రుడుగాఁ జెప్పఁ బడెన గాన మన భరతఖండమున కులీనబ్రాహ్మణులను తేగ యొకటి కలదనియు వారి నీకులవిప్రకర్మము బోధించుననియు ప్రతివాదులు చేయువాద మసంగత మని రూఢిపడుచున్నది.

బ్రాహ్మణకర్మములగుర్తి.

సాధారణముగా బ్రాహ్మణకర్మమే పురోహితుఁ డను న ర్థము నిచ్చును. బ్రాహ్మణవృత్తులలోఁ బురోహితత్వము ప్రధాన ము గావున నీయర్థమువచ్చినది. నిఘంటువులకుడ బ్రాహ్మణుఁ డనఁ బురోహితుఁడనునర్థముగూడ నిచ్చుచున్నది. “బ్రాహ్మణః = A priest” అని ఆక్షేపింపఁబడుచునది వ్రాయఁబడియున్నది. సాధారణముగా లోకులు తమ పురోహితులను దెలుపుటకై మాత్రాహ్మణు లని (మాత్రాహ్మణులు) భాషించుచుందురు. తోరీతి గాఁ బురోహితపరముగా బ్రాహ్మణపదమును వాడుచుందురు. మఱియును భారతములో నంగారపక్షుడగు విజయనకుఁ బురో హితులగుర్తి తెలుపును నీక్రిందివిధముగా బ్రాహ్మణపదమును వాడియుండె.

“తత్సాధ్వదేవం విజానీహి కురూణాం వంశవర్ధన! బ్రాహ్మణా ప్రశుఖం రాజ్యం కేక్యం పాలయితుం చిరం.” ఇక్కడ బ్రాహ్మ ణకర్మమునకు బురోహితుఁ డర్థము. లోకవ్యవహారములోఁ గూడ “మాత్రామమున నాటగు బ్రాహ్మణులయిండ్లను రెండుకరణము లయిండ్లను కల”నని లోకులు వ్యవహరింతురగాని సాధారణ ముగ వైదికులయిండ్లు నియోగులయిండ్లు కలిపి యాటు బ్రా హ్మణగృహములు కలనని యనరు. పల్లెలయందుండు నియోగులను మీరు బ్రాహ్మణులయనిన కాము కరణాల మందురు. రామచం ద్రవిజయాదులఁ జదివిన స్మితంశము తేలును. విప్రకర్మము నిట్టి దియే. విప్రప్రదన శ్రోత్రియుడను నర్థము కలదు. శ్రీనాథుని పీఠిపాటకములో విప్రభామ వేటుగను నియోగిభామ వేటుగను వర్ణింపఁబడినది. విప్రభామ యనునది వైదికభామ యను నర్థ మునకై వాడబడినది. కావున కులబ్రాహ్మణుల వంశపురో హితులు (Family priests) అనునర్థమే యుచితమైన యర్థ ముగా నుండును. “రాజనకుఁ బురోహితునిపై నుండునది దయ గాదు; భక్తి, గురుభావము. పురోహితుఁ డాతనికీదేవముడు” అని వీరరాజుపంతులవారు వ్రాసియున్నారు. అది సత్యమే. పు రోహితుడు రాజనకు గురువైయున్నాడు. ఇప్పుటికిని పెద్ద పెద్ద సంస్థానములలో, బ్రధువులు పురోహితుని “గురోజి” యందురు. బ్రాహ్మణకర్మ విప్రకర్మములు గురుత్వము ప్రధానము గాఁగల శ్రోత్రియశాఖవారిని ముఖ్యముగఁ దెలుపును. కావున కులగురు, కులచార్య (కులవిప్ర) కులబ్రాహ్మణ కులపురోహి తాదులు సమానార్థకములు. మఱియును బంతులవారు పురో హితుల రాజులు దేవకుల్యులగుఁ జాతు రని వ్రా యిం చి యున్నారు. కావుననే కులదేవకర్మము పురోహితపరమని నిఘం టువులు మొలదిడుచున్నవి. ఇట్లు పరికించిచూడఁ గులబ్రాహ్మ ణకర్మము పురోహితుడను నర్థమందే రూఢ మని తెలుచున్నది.

కావుననే శ్రీ శ్రీ వీరేశలింగముగారును వేంకటకృష్ణారావు పంతులవారును గులబ్రాహ్మణ కర్మ పరంగాముచే న న్న య భట్టారకుడు వైదికశాఖా బ్రాహ్మణుఁ డని రూఢిగ తెలుచున్న దని యాధారపక్షముల వాదోపవాదములు వినినపిమ్మటనే నీర్థి కరించిరి. దొరక తమ యచ్చనచ్చినట్లు సిద్ధాంతికరింప లేదు. కావున వారు వ్రాసినదే సిద్ధాంతము.

నన్నయపద్య విశేషణవిమర్శనము

మన వీరరాజు పంతులవారు కులత్తుల ప్రజ్ఞాధికముం గూర్చి కొంత తెలిసికొనినవారే యైనను, పురోహితధర్మప్రజ్ఞా ధికముం గూర్చి యెవరైనను తెలిసికొనక వారింగూర్చి పిచ్చి వ్రాతలనేకములు వ్రాయఁబడెకాక, తమవాదములో ఋజు మార్గమును విడిచిపెట్టి స్వాభిప్రాయాన్నికై వంకరమార్గముల గొన్నిటి ద్రోశి రని తెలుపవలసివచ్చి నందులకు విచారముగా నున్నది. నన్నపాచార్యుడు భారతవీతిలో తన్నుంగూర్చి వ్రాసికొనిన యంశములను నుచితముగ నర్థ మేదియో యెఱింగియుండియును గూడ దాని నేవో కుయుక్తులతోఁ ద్రోసివేసి తమ యూహల కనుకూలించు వివరీతభావముల దీని యా పద్యము నన్నపాచ్యు డు మంత్రియని రూఢిచేయు చున్నదని సాహసించి లిఖించిరి. ఇది పెద్దవింత. ఈ విషయమై వీరు వ్రాసిన వ్రాతలకు సమా ధానమే యువశరమలేదాని యిట్టివారలగుడ సరియగుమార్గ మునఁ జెట్లుట శ్రేయస్కరము కావున నందులకు గూడ సమా ధానము నిచ్చుచున్నాడను. శ్రీ వీరరాజుపంతులవారు శరణులు విషయ విమర్శనము చేసి చూపినపిమ్మటనైనను ఋజుమార్గము నకు రాకపోరని నాతలంపు. నన్నపపద్యమునందలి విశేషణము లకు వీ రిచ్చిన వివరీతాభిప్రాయముల నీక్రింద వ్రేల్చిచూపు మన్నాఁ డను. ఈపద్యమునందున్న (1) అనిరక్త జపహోమతత్వము (2) సంహితాభ్యాసము (3) పాత్రు (4) నిత్యసత్వవిషయము (5) శుజన అను నీ యైదులక్షణములును బురోహితకులయందు ముఖ్యము గా నుండు ధర్మము లని మన వీరరాజుపంతులవారు రంగీకరించిరి. అది మంత్రికులయందు ధరు దనిరి. అట్లయినప్పుడు నన్నపాచ్యుఁ డిలక్షణములచే పురోహితకులుడై యుండవలయుండఁగా నొక పురుషుడు తన్నుంగూర్చి చెప్పకొనునప్పుడు తనయందు గల సాధారణముగనుండు ధర్మములఁజెప్పకొనడనియు నపూర్వ లక్షణములేదని బట్టిచవి మాత్రమే చెప్పకొనుననియు నద్యుత సిద్ధాంతము నొకదానిని దాము కల్పనము జేసి పైలక్షణములు నన్నప పేర్కొని యుండుటచే నాతడు మంత్రికులుడై యుండవలెననియు, నేమన, నివ్యుమంత్రియందు సా ధారణ ముగ నుండునది కావు గావున వీనిని ప్రత్యేకించి చెప్పవలసి వచ్చెననియు వీరు లిఖించిరి! బాలురైన నిట్టివాదమునకు దిగుదు రని నే నెన్నఁడు ననుకొనలేదు. నన్నపాచ్యుని నియోగినిగఁ జే యవలెనను వైదికపట్టు వీరి నిట్టి యా క్తికూన్యమగు స్థితిలోనికిఁ దెచ్చినది. వైదికధర్మములగు దమకుఁ గాన్పించువానిని వీరిట్లు వివరీతముగ నియోగిపరము చేయఁబెట్టించి మరల మంత్రికులల సాధారణధర్మము లని తాము సర్వసాధారణముగ ననుకొనుచు న్న లక్షణములు వచ్చినప్పు డయ్యది మంత్రికులయందు సర్వసా ధారణము. కావున మంత్రికులుడు వానిని పేర్కొన నవసరము లేదనియు నాలక్షణములు సామాన్యముగా నట్టికులమునందుఁ బుట్టియుండని నన్నపాచ్యునందుఁ బ్రత్యేకముగఁ గలిగినవి కా వుననే యాతడు వానిని పేర్కొనెననియు కాన నాతడు మంత్రికులకేరీరుఁ డనియు తమ మొనటి వాదానుసారముగా వ్రాయక, యయ్యది మంత్రికులల సామ్యే కావున వానింబట్టి యును నాతడు మంత్రికులుడై యని సిద్ధాంతికరించిరి. ఆల ట్టము లేవియన (1) అనిరక్త (2) జపభాసన (3) బ్రహ్మిందా తి నానాపురాణ విజ్ఞాననిరతు (4) సద్విశుత్వాం దాతచరితు (5) లోకజ్ఞ (6) ఉభయభాషా కావ్యరచనాభిశోభితు (7) సర్వ తిభాభియోగ్యు (8) మత్స్యమరాధిపాచార్యు-సనునవి. ఇవి మం త్రికులల సాధారణ ధర్మములు! ఇవి వారి సాధారణధర్మము లైనపుడు నన్నపమంత్రి ఆములుడై యై యున్నయెడల వానిని జెప్పకొననవసరముండదు. తమకు సాధారణమైన అనిరక్త జపహోమ తత్వరత్నములు పురోహితకులుడు వాడుకొనుట తాను ‘ధవళయజ్ఞోపవీతి’నని శ్రీకాలములయందు సంధ్యావంద నము నాచరింపుచున్నా’నని వ్రాసికొనుటవంటి వగుచో మంత్రి కులుడు లోకజ్ఞాదిపదముల వాడుకొనుట దీర్ఘశృంగధారినని, నితరతరభూమపాంయని చెప్పకొనుటవంటివి కావో! కావున వీనిని ప్రత్యేకముగా చెప్పకొనిన నన్నయభట్టు వైదికుడనిన సరసముగ నుండునను భావము తమ వాదములననే కలుగుచు న్నదని నంగతి మన వీరరాజు పంతులవారు తెలిసికొనలేకపో వుట వింతవైదికధర్మము లని తమకు దోచిన వానిని వైదికుడు చెప్పకొనుట యనవసరమని కొన్నిటిని త్రోసివేసిరి. ప్రత్యేక లక్షణము లేవైనఁ జెప్పకొనిన వానింబట్టి యిరిని వైదికుడని

యంగీకరింతురేమో యన నదియును లేదు. నన్నప వాడుకొన్న ప్రత్యేకలక్షణములఁ దీసికొని యయ్యది నియోగుల సాధారణ ధర్మములని సిద్ధాంతికరించి వానింబట్టి కూడ నియోగింపజేసిరి. ఇంక వైదికుడు చెప్పకొనఁదగిన లక్షణము లేవైన మిగిలియు న్నవా! సాధారణధర్మములు చెప్పకొనుటకును వలనుపడదట. ప్రత్యేక లక్షణములను చెప్పకొనుటకును వలనుపడదట. పంతు లవారి యా క్తిఖడ్గ మిట్లు రెండు వైపులను వాడి గలిగి నన్నపా చార్యు నిష్ఠము వచ్చినట్లు చెప్పి మంత్రికులవికారము గలవాని నిగఁ జేయుచున్నది. ఒక్క యుదాహరణము:—

నన్నపాచ్యుడు ‘లోకజ్ఞా’ అని వ్రాసికొన్నాడు. లోకజ్ఞత మంత్రికులసాధారణధర్మమని పంతులవారు వ్రాసిరి. వాదమునిమిత్తము దానినంగీకరించినను వైదికకులులోవిశేష శ్రమపడి సంపాదించుకొనఁ బ్రయత్నించినను శోక్కునికైన నదిలభింపదా! అలాదియందు పుట్టినవారియందు దని పూర్తిగ సంభవమా! లక్ష శోక్కు పురోహితకులునందైన నది కలుగక పోదనితలంచెదను. అట్టివాడు లోకజ్ఞకర్మమును వాడుకొనుట ప్రత్యేకలక్షణ మని వీరరాజుపంతులవారు రంగీకరింప జలసియుం డును. దానిని వీరంగీకరింపక అది మంత్రికులధర్మము గావున నాది శేషణము వాడుకొనిన హేతువుచేతిగూడ నన్నపను మంత్రికులనిగగి వీరు మార్చితేసిరి. ఇదివింతకాదా! ఇక నన్నపా చ్యుని లక్షణముల గూర్చి వీరు లేగ్గినయంశముల నొక్కొక్కటే విమర్శించుచున్నాడను.

“అనిరక్త— ఈవిశేషణము కులీనా క్షామరక్తాశ్చ కృతాన్తే వీరమన్త్రిణః (వీరులగు నీమంత్రికులు కులీనరై కుల బ్రాహ్మణులై నీయం దమరక్తరై యున్నారా!) సఖాబింక్ర పర్యును. —అను భారతములోని వారదశాక్యమును దలఁచించు చున్నది. కులీనక్షామరక్తశ్చ—కులబ్రాహ్మణు నమరక్త— వీరిసమానత్వమును, అందున్న రెండు కల్పముల యెడలేగనియను బంధమును గమనించునది. (చూ. వైసన్మచోడుని ప్రయోగము) మఱియుఁబురోహితుడు దాను రాజానం దమరక్తరైదనని వాగ్వి కొనుట, తండ్రి కుమారునియందమరక్తరైదనయన్నానని చెప్పకొనుటవంటిది. కావున నీవిశేషణము మంత్రియందే యుత్తమన్న మగుచున్నది.” అని వీరరాజు పంతులు గారు వ్రాసిరి.

ఇది నిస్సార్థము. కులీనకల్ప కులబ్రాహ్మణ కల్పములు పర్యాయపదములకే భాషాజ్ఞానము కలవారెవరును తెప్పఁబోరు. కులీనత యనునది బ్రాహ్మణులయందొక్కరియందే లేదు. అన్ని వర్ణములవారియందును గలదు. విశేషించి జంతువులందుఁ గూడ గలదు. “అహానేయాఃకులీనాన్య్యుః” అని నిఘంటువులు చెప్పు చున్నవి. ఇచ్చటి కులీనకల్పమునకు కులవిప్రుడని యర్థముచెప్పఁ బోవుట యెంత సాహసమో వైచోట నర్థము చెప్పఁ బోవుట యు నంతసాహసమే. అనిరక్త అనఁగా అనురాగము కల వానిని అనియర్థము. రాజానందుఁ బురోహితుఁ డనురాగము కలవాఁడైయుండుట నొప్పనివా రుండరని తలంచెదను. కాన “అనిరక్త” నను విశేషణము రాజాకంఠేఁ దక్కువవాడని తెలుపుచున్నదని వీరరాజుపంతులవారు వ్రాసినది నిర్మూలము మఱియు నిస్సార్థము. ఇయ్యది పురోహితపర మగుటకు నేవిధ మగు సర్థంతరము లేదు. శ్రీవీరరాజుపంతులవారు చెప్పినట్లు పురోహితులు రాజానకుఁ బూజ్యులైయున్నారనుట నిజము.

“నకచ్చిచ్చాప్యాణో విద్వాక్ ధర్మనిర్మోహమాద్యుతిః

ఇద్వైకుణ్డా ముపాధ్యాయో యథావత్తత పూజ్యతే ” (ఇద్వైకుణ్డా ముపాధ్యాయః కులగురుర్యసిన్ధః—వ్యాఖ్య) అని రామాయణములో కచ్చితార్థము చెప్పబున్నది.

అనురాగమునది పెద్దలయందుఁ బిన్నలకును నుండును, పిన్నలందుఁ జెడ్డలకును నుండును. “పూజ్యేష్టసురాగో భక్తిః” అని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. పూజ్యులైనపెద్దలయందుం డు ననురాగమున భక్తి యనిపేరు. పిన్నలందుఁజెడ్డలకుండు ననురాగమునకు వాత్సల్య మని పేరు. నన్నయభట్టారకుడు భారతములో నిట్లు వ్రాసె.

“మహితలంబున కనావృష్టి యైన వెఱింగి వసిష్ఠుండు కాంతిక, పాష్టికవిధు లొనరించి సంవరణుం దోడ్కొని హస్తీ పురంబున కరిగిన నభిలప్రజలకు ననురాగంబయ్యె ననావృష్టి దోషంబును బాసె.”

ఇటు విష్ణుతుల్యుడగు రాజానందును, సర్వజ్ఞతుల్యుడగు వసిష్ఠునందును బ్రజల కనురాగము గలిగినట్లుగాఁ దెలుపఁబడి యున్నది.

“అనిపం బరమేశ్వరుండు సద్భక్తియుక్తి కనురక్తుడై సతీరత్నంబగు సలింబరిగ్రహించి” —కుమారసంభవము 1 ఆశ్వా. (సశేషము)

అడయారు

(స్వకీయ విలేఖరి)

సర్వమత సమ్మేళనము

అడయారు, జనవరి 7.—ఇచ్చట దివ్యజ్ఞాన సమాజము వారు, సర్వమత సమ్మేళన సమస్యను జయప్రసముగ పరిష్కరించుచు, లోకకల్యాణమునకు అన్నిరీతుల తోడ్పడుచున్నందులకు సంతోషకరము. మతములన్నియు నొక యుద్దేశ్యము తోడనే నిర్మింపబడినవినియు, అందుచలన, మానవులు, తాము భిన్నమతములలో నుద్భవించినను, ఒకరితో నొకరు పోరాడుకొనక, అందరిపట్లను సోదరభావము చూపెట్టుచు, వారి మతములలోని విషయములను సైతము గ్రహించుచుండ వలయుననియు, గత 50 సంవత్సరములనుండియు దివ్యజ్ఞాన సమాజము వారు ప్రపంచమున నుద్బోధించుచున్నారు. వారి యాశయములు చాలవరకు నెరవేరినవియే చెప్పవచ్చును.

ఇంతటితో సమాజమువారు తృప్తిపడక, సమాజప్రధాన స్థలమున అడయారు జ్యోతిషమున, అన్ని మతముల దేవాలయములను నిర్మించ బూసుకొనియున్నారు. హిందూసభ్యుల సహాయ సంఘ్ తీవలన హిందూదేవాలయము నిర్మింపబడినది. వల్ల వారు, తైలవారు అనుభవములేక, అన్ని జాతులవారును నూతన దేవాలయమున కరుదెంచుచు, దేవుని భజించుచున్నారు. గతనెల 30వ తేదీని శాస్త్రదేవాలయమునకు ప్రారంభోత్సవము చేయబడినది. ఇప్పుడవట అందరను పూజలను సల్పుకొనుచున్నారు.

ముసల్యాను సోదరులు, తమమతమునకు సంబంధించిన సంస్థను ఇచ్చట స్థాపించుటకు తగినవిర్వాట్లు చేయుచున్నారు. ఇందులకు కావలసిన ధనము సమకూరినది. త్వరలో మనీరు నిర్మింపబడును. క్రైస్తవ సోదరులు, పూజకు గాను, తాత్కాలికముగ, నొక కొట్టయిని నిర్మించుకొని వారు, త్వరలో వారి చర్చిని సైతము నిర్మించుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. యూదుల (జ్యూవిష్) సాంప్రదాయముల ననుసరించి, దేవాలయమును నిర్మించుకొనుటకు యూదుసభ్యులు సమాజాధ్యక్షుల ఆనుమతిని బడసినారు. ఇందులకుగాను శంఖు స్థాపనము చేయబడినది. త్వరలో పండిరము నిర్మింపబడును.

విద్యావిషయము

ఇచ్చటి కలాకాలలో ఆంగ్లోపాఠశాలలకు కే. ఎస్. స్కూలకు వి. ఏ. గారు, ఉన్నత విద్యాభ్యాసము నిమిత్తము మొన్న సోమవారము నాడు బయలుదేరి అమెరికాకు వెళ్లిరి. వారి గౌరవాధ్యక్షులు కళాశాలోపాధ్యాయులు ఆనాడే ఆతిథ్య మిచ్చిరి.

మరణము

శ్రీ దివానబహదరు ధర్మవరము కేశవచార్యులవారు, గత సోమవారమునాడు రాత్రి, యిచ్చట వారిస్వగృహమున, పరలోకగతులై రని వ్రాయుటకు చింతించుచున్నాను. చనిపోవునప్పటికి వారివయస్సు 60 సం॥లు. సర్వేశ్వరులలో ఉన్నతోద్యోగములను చేసి, అధికారవర్గమున చాల ప్రఖ్యాతిని గడించిరి. గొప్పవారలు. ఆంధ్రమున గొప్పపండితులు. వారి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు నిరంతరకాంతి నిచ్చుగాత!

నేషనలు యూనివర్సిటీ

పట్టభద్రుల సంఘము-అడయారునభ

గత నెల 30 వ తేదీని నేషనలు యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేట్సు అసోసియేషను వారి ప్రత్యేక సభ యొక్క అడయారున, దివ్యజ్ఞాన సభా మండలమున జరిగినది. సమాధ్యక్షులను ప్రాధేసరు యానందనాథప్రసాదు ఎం. ఏ. గారు అధ్యక్షుల వహించిరి. భారత వర్షమందలి అన్ని ప్రాంతముల నుండియు పట్టభద్రులును, పండితులును ఆసేతులు విచ్చేరిరి.

అధ్యక్షులు, సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు, సభ్యుల కందరికిని స్వాగత మిచ్చుచు, పత్రికా నిర్వహణము నిర్వహ్యముగా జరుగుటకు గాను, రైటు రెనచెండు అరండేలు గారు నందరూసాయలను మరల విరాళముగా నిచ్చిరని పకటిచిరి.

తరువాత హోల్కార్ కళాశాలాధ్యక్షులగు పియర్సంగారి పక్షమున కె. హెచ్. సహాని వి. ఏ. గారు, ఇతర ప్రాంతములలో నున్న పట్టభద్రుల యువయోగార్థుల, విద్యావిషయమునను, ఇతర విషయములలోను, నూతనముగా ప్రకటింపబడిన గ్రంథముల సమకూర్పును, సంచార గ్రంథాలయము నొకదానిని స్థాపనమున నిర్మించుట అత్యవసరమని తీర్మానము నొకదా

నినిఉపపాదించిరి. కే. జానికిరామ శర్మగారు తీర్మానమును బలపరచిన పిమ్మట, అందరిచేతను ఆమోదింపబడినది. పిమ్మట కుక్కతీర్థ విద్యాలయమునందలి యుపాధ్యాయులు జి. ఎం. భట్టుగారు పట్టభద్ర సంఘమును, ఈచుధ్య నూతనముగా నెలకొల్పబడిన వరల్డు థియోసాఫీకు యూనివర్సిటీ సంఘమున నొక కాళాసంఘముగ చేర్చుట అత్యవసరమనుచు తీర్మానము నుపపాదించిరి. వి. కేశుద్రాగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తరువాత తీర్మానము ఆమోదింప బడినది.

ఎస్. టి. నారాయణ అయ్యరుగారి పక్షమున, కె. జె. శర్మగారు, సంఘమువారు విద్యాసమస్యలను అన్నిచోట్లను వ్యాపింపజేయుటకుగాను చేయవలసిన పనులనుగరించి కొన్ని తీర్మానముల నుపపాదించిరి. వానినిసరించి చర్చించి, తగిన రీతిని కార్యరూపమున చెప్పుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి అధికారమిచ్చుచు సభవారు తీర్మానించిరి.

అంతటితో సభ ముగిసినది.

* * *

ఆంధ్రభారతీర్థ రాజీనామా

వి. ఎస్. శర్మగారు అడయారునుండి మాటలు వ్రాయుచున్నారు:

ఆంధ్ర భారతీర్థ (ఆంధ్ర రిపబ్లి యూనివర్సిటీ) ప్రధానులు దయాపూర్వకముగ నాకు నిర్ణయించిన డెలిగేటు జనరలు అధికారమునకు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చినందులకు తంతయు చింతించుచున్నాను. ఏపనియైనను మనస్ఫూర్తిగ చేసినగాని అది జయప్రథముగ నెరవేరజాలదు. ఇచ్చట దివ్యజ్ఞాన కళాశాలలోను దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు సంబంధించిన విద్యాసంస్థలలోను నేనునిర్వహించవలసిన బాధ్యతలు అనేకములున్నవి. వానితో తగినరీతిని నా విరామకాలమును వినియోగించుటకు బీలులేక యున్నది. అందువలన శ్రీ కేశగిరిరావు పంతులుగారు నాకు నిర్ణయించిన అధికారమునకు రాజీనామా నిచ్చుచు ఇందే ఉపవృత్తిని వినియోగించు యువకులను నాయీ అధికారమునకు నిమగ్నిచి శ్రీవారికి కోరుచున్నాను. శ్రీ పంతులుగారు పంపిన అధికార పత్రములను వారికి 15 రోజులక్రితము విజయనగరమునకు పంపియున్నాను.

విశ్వ విద్యాలయ కార్యములను నిర్వహించుటలో నాకు అన్నిరీతుల తోడ్పడిన పరమ మిత్రులగు శ్రీ వి. వి. శ్రీశైలిగారికిని (వేటపాలెము), ప్రాంతీయ కార్యదర్శులగు, ఇతరమిత్రు లందరికిని నాకృతజ్ఞతా పూర్వక వందనముల నావరించుచున్నాను.

భారతీర్థ ఆంధ్రుల విద్యాసంస్థలలో అతి ముఖ్యమైనది. భగవానుని అనుగ్రహమువలన ఇకముందైనను, ఆంధ్ర భారతీర్థ తన విద్యుత్ ధర్మములను నెరవేర్చుచు, ఆంధ్రావనికి అన్నిరీతుల సేవచేయుచుండుగాత!

* * *

జె. సి. వార్డుగారు

ఫిజీకి పక్షులు

మద్రాసు, జనవరి 8:—జె. సి. వార్డుగారు ఈదేశమునకు ఆస్ట్రేలియానుండి ఒక వింత కార్మిక్రము వచ్చియున్నారు. చిన్న పురుగులను తినెను పక్షులకు ఈదేశమునుండి వారి దేశమునకు తీసికొనిపోవుటయే వారి పని. కొన్ని యేండ్ల క్రితము ఫిజీ దీవులలో ఒక విధమైన ఎంకలు బాధించుచుండెను. అవి చెరుతోట్లను నాశనము చేయుచుండెను. వాటిని నాశనముచేయుటకు ముగ్గురులను దినుమతిచేసిరి కాని ఇవి ఎలుకలనే గాక పక్షులను సైతము చంపెను. దాని మూలమున ఇంకొక విధమగు చిన్న పురుగులే కొబ్బరితోటలన్నియు నాశనము కాజొచ్చెను. అందువలన లాభములు నెమ్మలు మానెను. అంతట ఫిజీ ప్రభుత్వము ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమునకు వ్రాసి పక్షులను తెప్పించెను. కాని అవి చాలవరకు పండ్లు తిని బ్రతుకు నవిగ నుక వాటి రాకయు నాశ కారకమయ్యెను. కనుక వార్డు దొరగారిని పక్షులకొరకు పంపించిరి. కలకత్తానుండి కొన్నివందల మాలలను, పచ్చని బుల్బులను ఓరియన్టును సంపాదించెను. ఇవి అప్పుడే ఎగుమతి చేయబడెను. చెన్నపట్టణము వచ్చి డోంగాలను, డయిలెలను బాధ్యులను, ఇతరములగు జాతుల పక్షులను కొన్నివందలను సంపాదించెను. ఇవియున్నయు పురుగులమీదనే జీవించును. వార్డుగారు కొలంబోకు వెళ్లిరి. ఇంకొక ఓడలో పక్షులు ఫిజీకి పంపబడునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వాణిజ్య లేఖ

(స్వకీయ విలేఖరి)

హిందూదేశములోని ప్రత్తిపంట

జనవరి 8:—1925 సం॥ ఆఖరువరకు అంచనా ప్రకారము హిందూదేశములోని ప్రత్తిపంట 5,569,000 టేనులు. క్రిందటి సం॥ ఈసమయమునకు 6,141,000 టేనులు అనగా నూటికి 9 వంతుల చొ॥ తగ్గెను. క్రిందటిసంవత్సరము పంట 24,888,000 యెకరములు. ఈ సంవత్సరము మాత్రము 26,805,000 యెకరములు. బొంబాయి రాజధానిలో మాత్రము 7,203,000 యెకరములు. అంచనా ప్రకారము 1,298,000 టేనులు మాత్రమే. అనగా క్రిందటి సంవత్సరము కంటె నూటికి 25 వంతుల చొ॥ తగ్గిపోయెను. ఈరాజధానిలో క్రిందటి సం॥ కంటె ఈసం॥ యెక్కువశేల నుపయోగించినను పంటమాత్రము చాల తగ్గియుండెను. దీనికి కారణము కొంతవరకు అకాలపు వర్షముతలని తెలియుచున్నది.

డిశంబరు 30 వ తేదీతో ఆఖరు వారమునకు విదేశములకు పంపిన దూది టేనులు.

Table with 2 columns: Item (యూరపు, చెనా, జపాను, మొత్తము) and Quantity (9,098, 10,695, 52,500, 72,548)

వరి

హిందూదేశములో ఈ సం॥ అంచనా ప్రకారము 78,149,000 యెకరములు. క్రిందటి సం॥ 78,032,000 యెకరములు. అనగా 117,000 యెకరములు హెచ్చెను. బొంబాయి రాజధానిలో మాత్రము 3,216,000 అనగా క్రిందటి సం॥ కంటె నూటికి 6 చొ॥ తక్కువ. దీనికి కారణము అక్టోబరు, నవంబరు నెలలో కురిసిన తక్కువవర్షమువల్లను భూమిని అకాలములో పడునుజేయుటవలనను. మొత్తము 1,235,000 టన్ను మాత్రము ధాన్యము కావచ్చునని తెలియుచున్నది. క్రిందటి సం॥ పంటకంటె 20% తక్కువ. విదేశములలోని పంట ఫార్ మెనాలో నూటికి.

Table with 3 columns: Year (1924-25, 1925-26), Quantity (8,349,000, 4,174,000), and Note (నూటికి 4 చొ॥, 5 చొ॥)

మొత్తమువీడ ఈ సంవత్సరము వరిపంట విదేశములలో కూడ కొద్దిగ హెచ్చుగనేయున్నది.

వీహారు ప్రభుత్వము

పాట్నా, జనవరి 7:—క్రొత్తస్మీములను కొన్నింటిని బడ్జెటులో చేర్చుటకు విద్యాంగ మంత్రి ప్రతిపాదించును. అందులో మొదటిది పాట్నాయందు ఒకపశుచిత్సాలయమును ఏర్పరుచుట. రెండవది పాట్నాయందు రాష్ట్రీయ మ్యూజియమును స్థాపించుటకును, మూడవది సహకార కాళియందువార్డులు కల్పించుటకును అయియున్నవి. న్యూసాయ కాళియందు నూతులు త్రవ్వించు కాళిలో మార్పులు చేయ ఏర్పరచబడినది. సహకారకాళియందు మూడు క్రొత్తఉద్యోగములను ఏర్పరచుట. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులు ఇద్దరును ఒక డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారును ఏర్పరచుట. (అ. ప్రె.)

ఎడ్యర్లు మిల్లులు

బొంబాయి, జనవరి 7:—కాటు మెకన్సి ఎంపరరుగార్లు తమ పనివాండ్రకు యంత్రాలయము 1 వ ఫేబ్రవరినుండి మూసివేయబడునని ప్రకటించిరి. వర్తకపరిణామము బాగుగ నుండకుండటయే దానికి కారణమని యూహింపవచ్చును. కొలదికాలములో ఇంకను కొన్నిమిల్లులు మూసివేయబడు ననుకొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు

కార్యక్రమము

(౧)

గాంధీ మహాత్ముడు కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చి తెలిపిన యభిప్రాయము చాల ముఖ్యమయినది. శాంతియుత శాసనోల్లంఘనమును నిలిపి యుంచినందులకు, జిన్నా ప్రభృతులు కారములు మిరియములు నూరుచున్నారు. ఇదియంతయు వట్టి బెదిరింపనియు, బూటకమనియు చాటుచున్నారు. దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధము గానపుడు, దాని నింకను వరింపనేల యని యడుగుచున్నారు. లేనిపోని బూటకములను మాని వైచి, సంపూర్ణ సహకారము నవలంబింప వలయునని జిన్నా గారు కోరుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు బలము భావించుట లేదు. ప్రభుత్వము వారికి కాంగ్రెసు సంగతియు తెలియుటకును, స్వరాజ్య పక్షమువారి యుద్దేశ్య మేదియో నియోజక గణమునకు తెలియుటకును, ఈ తీర్మాన మక్కరకు వచ్చునని మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. ఏదేశమయినను, తన యిచ్చను నెఱవేర్చు కొనుటకు వెనుక బలమున్న గాని, ముందుకు బోజాలదు. భారతీయుల కోర్కెలు నెఱవేరినచో, శాసనోల్లంఘనమును చరమ ప్రక్రియగ ప్రయోగింపబడునని కాంగ్రెసు తీర్మానమును బట్టి గ్రహింపవచ్చును. శాసనోల్లంఘనము ఇన్వెడెన్షుడే జరుగుటకు వీలు లేకబోయినను, భారతీయులకు దౌర్జన్యమునందు నమ్మకము లేదనియు, అహింసా ప్రతాపారము గల నిరోధమునందే వారికి నమ్మకము గలదనియు, తీర్మానము తేటపరచుచున్నది.

అహింసా సాధనమునకు ప్రాముఖ్య మొనగుట బట్టి కాంగ్రెసు ప్రముఖుల యుద్దేశ్యములకు అపార్థము గల్పింపబనిలేదు. అధర్మచర్యలకు వారు గడంగరని ప్రపంచమునకు విదితము గాగలదు. నూలుచందాను ప్రత్యామ్నాయముగ నంగీకరించుట బట్టి, కద్దరుపట్ల అభిమానమధికమగు చున్నదని మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. ఇకముందు కాంగ్రెసు సభ్యుల సభికముగ జేర్చుటకు దేశమంతయు పాటుబడవలయును. ఆంధ్రదేశమునందు కాంగ్రెసు సభ్యుల నెంతవిస్తారముగ జేర్చిన నంత మేలు. పావలానుగాని, నూలు చందాను గాని యిచ్చిన సభ్యులగుదురు. పావలా చందానిచ్చుటకు వీలున్నను, సాధ్యమగు నంతవరకు నూలుచందాను చెల్లించుట కెక్కుడు ప్రోద్బలము గలిగింపవలయును. సంవత్సరమునకు రెండువేల గజముల నూలు నిచ్చిన, సభ్యుడగుటకు చాలును. అట్టివారు నూలువదుకు సంఘమునందు (బి) తర

గతి నభ్యులయ్యెదరు. వడుకగలవా రందరును ఏ తరగతి సభ్యులగుట శ్రేయస్కరము. సంవత్సరమునకు పదివేల గజముల నూలునిచ్చుట దుస్తరము గాదు. ఇంతియ గాక గ్రామములనుండి సభ్యుల నైకొనినపుడు పలువురు నూలుచందాను సంతన పూర్వముగ నిచ్చెదరు. వారి కదియొక కష్టముగాదు. నూలుచందా నిచ్చుటవలన కద్దరు నిర్మాణమునకు దోడ్పడుటయగాక, చేతపరిశ్రమల గౌరవమును కాపాడుటకుగూడ వీలగును. కాయ కష్టమున కత్యంతగౌరవ మేర్పడును. బీదలపట్ల తదితరులు నిజమగు సానుభూతి జూప వీలగును.

ఈ సమయమును బోగొట్టుకొనక కాంగ్రెసునందు లక్షలకొలది సభ్యుల జేర్చుచో, నూతనోత్సాహము ప్రబలి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును త్వరితముగ నిర్వహింప వీలగును. కాన్పురు వ్యవహారములను కాంగ్రెసుసభయే నిర్వహింపవలసి యుండుటచే, ఎంతమంది సభ్యులగుచో అంత పౌష్ట్యముగ పనులను నడుపవచ్చును. స్వరాజ్య పక్షమునందు చీలికగలిగినందులకు మహాత్మునివలె దేశ శ్రేయమును కోరువారెల్లరును చింతించెదరు. బహిష్కారపక్షమునకును, స్వరాజ్యపక్షమువారికిని మహాత్ముని ప్రయత్న ఫలముగ సంయోగము గుదిరినపుడు, మరల కొందరు స్వరాజ్యపక్షము నుండి చీలిబోయి రిస్సాంసీపు సహకారమును బోధించుట దేశ దురదృష్టముడప్పు వేరుగాదు. ప్రస్తుత సమయమున సహకారమును గూర్చి చింతించుట త్పటికారణము గానరాదు. బర్మింగ్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము తీరిని యాశాభంగము కలిగించినది. సామ్రాజ్య శాసనసభ తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగలేదు. రాజకీయ నిర్బంధితులను విడువలేదు. ఆర్డినెన్సును రద్దుజేయలేదు. సహకారమునకు వలయు పరిస్థితులను కల్పింపలేదు. ఇట్టి సీతిలో సంస్కరణములను నిర్వహించి మంత్రులవలన చేపట్టవలసిన ప్రసక్తి యేమి గలిగెనో తెలియదు.

మితవాదు లిదివరకు మంత్రులవలన నాక్రమించి సంస్కరణములను జయప్రదముగ నిర్వహింప దుర్లభమని మండిమెను సంఘమువారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చియుండగ, నూతన రిస్సాంసీపు సహకారవాదు లెక్కుడు లాభమొనర్చగలరా? ఏవిధమున జూచినను, కేల్కారు ప్రభృతులచర్యకు తగిన యాధారము గనుపింపదు. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు తమధర్మమును నెఱవేర్చినచో, వారిచే నాధర్మమును నిష్కర్మగ జేయింప ప్రయత్నింపవలయును గాని, తిరిగి యాచనపద్ధతుల నవలంబింపవలయునని జూరుట, నిరాశాఫలితము దప్పవేరుగాదు. కాని స్వరాజ్యపక్షపు చీలికగాంచి ప్రజలు దిగులాండవలదని మహాత్ముడు మందలించుచున్నాడు. వీలనన నూత్రముగూర్చియే భేదభావ ముదయించినపుడు, అతుకు జెట్టుటకు వీలుండదు. గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షమునకు తొంగిపట్టుల, లొంగిపోవలయును. లేనియెడల విడిగ పనిజేయుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఇతర విషయములగూర్చి రాజీగుదురుటకు వీలయినను, ఉద్యోగ స్వీకారము గూర్చి రాజీ ఎటులగుదురు? ఉద్యోగమును స్వీకరించుచో స్వరాజ్యపక్ష మూలనూత్రమే విచ్చిన్న మగును. మనస్ఫూర్తిగ నుదయించిన భేదభావములు తుదకు

దేశాభివృద్ధికి సాధనభూత మగునని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. కేల్కారు ప్రభృతులు కొంత కాలమయిన పిమ్మట, మరల నరియగు త్రోవ దొక్కిదరని యూహింపవచ్చును.

ఇకమీద కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానము గూర్చి తర్కించుట మాని, ప్రజలు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట యవసరము. ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుట ముఖ్యము. కాన్పురు కార్యక్రమమునందు విశ్వాసము గలవారు, దాని విషయమై పని జేయుచుండ, నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధి ముఖ్యమని ఎంచెడివారు అందు నిమిత్తమై తమ శక్తిసంతను వినియోగింప గలరు. రెండు పనులను నిర్వహింప వీలగును. కాని, స్వరాజ్య సంపాదనకై కృషి నల్పుచున్న సమయమున, సాంఘిక విభేదములు పైకి వచ్చి దాని నడ్డగింపకుండ జూడవలయును. దేశమునం దిప్పుడు, సాంఘిక వైషమ్యము పెచ్చుపెరుగుచున్నది. కొందరు, తాము మున్నుండు భారతీయులమని ఎంచుటకు మారుగ, హిందువులమనియు, మహమ్మదీయుల మనియు, బ్రాహ్మణులమనియు, బ్రాహ్మణేతరులమనియు, తలంచుచు అంతఃకలహములను పెంచుచున్నారు. కులసభలు తమ ధర్మమును మరచి, దేశశ్రేయోభివృద్ధికి ప్రతికూలముగ పరిణమించుచున్నవి. డర్ అట్టర్ రహింగారు మహమ్మదీయులను హిందువులనుండి పూర్తిగ చీలదీయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. మహమ్మదీయులు హిందువులతో జేరి అధికారవర్గము నెదిరింపవలయునని ఆలీనోదరులు జెప్పినసంగతులు రహింగారి కేమాత్రము రుచింపలేదు. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండవలయునని, వీరి యుద్దేశ్యము.

రాబోవునెలలో డిల్లీలో హిందూమహాసభ జరుగనున్నది. హిందూ మహాసభవారు తమ అభ్యర్థులను ప్రత్యేకముగ పేర్కొని ఎన్నికల ప్రచారము జరుపు విషయముగూర్చి చర్చించెదరు. ఈ రీతిని ప్రతిసంఘమువారును, ప్రతి కులమువారును తమకు సంబంధించిన సాంఘిక సమస్యలను విచారించుకొనుటతో తృప్తిజెందక, రాజకీయ వ్యవహారములలో గూడ జోక్యము కలుగజేసికొని, కులతగవులను వీనియందుగూడ జొప్పించుచో, ఇక స్వరాజ్యమునకు స్వస్తి జెప్పవచ్చును. దేశమంతయు ద్వేషపూరితమగును. జాతీయత యడుగంటును. ఇంతకాలమునుండియు కాంగ్రెసుసభ గలిగించినవికమత్యభావ మడుగంటును. ప్రస్తుతసమయమున దేశము నాటరించిన మేఘములు కడు భయంకరముగనుండి చీకట్లను వ్యాపింపజేయుచున్నను, త్వరలో స్వరాజ్యభానుని దీప్తిమండరని విచ్చెల్లాడెదరగు నని నమ్మెదము. తాము భారతీయులమనియు, భారతీయసంయోగము ముఖ్యమనియు, జాతీయతవిభేదములు హద్దుల నతిక్రమింప నీయరాదనియు, చాటువారు కొందరయినను బయలుదేరక మానరు. గాంధీ మహాత్ముని సర్వ సమదృష్టిని కొంతవర కయినను, ప్రతివారు చేకొనవలయును. కీర్తిశేషులగు దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు గనుపటచిన సహనభావమును కొంతవర కయినను ప్రతివారును అలవరచుకొనవలయును. అవసరమగుచో స్వరాజ్యసిద్ధికై కృషి నలి

జేడివారు, ద్వేషపూరితముగా సాంఘికాద్యోమము లందు పాల్గొనకుండ, భారతజాతీయభావమును ప్రజ్వలించజేయుట ముఖ్యము. స్వరాజ్యపక్షము నేమి, కాంగ్రెసు నేమి ఎదుర్కొనిన మహోపద్రవ మిదియే. రాజకీయకక్షలవలన విశేషముగా చిక్కురాదు. జాతిమతకక్షలను జొప్పించుటవలన తీరని యాపదలభించును. స్వరాజ్యపక్షము వారిట్టి యాపదను నివారించిన గాని, రాజాపు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రబలవిజయము గాంచుటకు సాధ్యపడదు. ఏమతమునకు జేదినను, ఏకలమునకు జేదినను, ఎంతటి ప్రముఖు లయినను, తప్పదారి ద్రొక్కుచు దేశక్షేమమును వెనుకకు ద్రోసి స్వసంఘ లాభము నెవరడ్డము పెట్టుదురో, అట్టివారి చర్యలను మొగ మోటుమి లేక నిరసించుట తత్సంఘ నాయకుల ధర్మమై యున్నది. అందుకు మారుగ, స్వసంఘాభిమానమును మదినెంచి, దేశద్రోహ మొనర్చువారి చర్యలను సహించు కొలదియు అసర్థములు వాటిల్లును. అందుచే వికమత్యమే ప్రధానముగ నుంచుకొని, అంతఃకలహములను పారద్రోలి, దేశభ్యదయమును పెంపొందించుటకు కొందరు నాయకు లయినను ధైర్యముతో నిలువబడనియడల, ప్రస్తుత మావరించిన మేఘములు తొలగిపోవాలపు. అట్టి నాయకులు దేశమున లేరనియు, ఎల్లరును జాతిమతాభిమానములలో మునిగి సత్యము ననుసరింపకున్నారనియు, భావింపజాలము. ఏలనన యీసంగతియే నిజమగుచో, దేశము స్వరాజ్యమును వాంఛించుట లేదని కన్పర్యేటివులు చెప్పెడి వాదము సిరమగును. ఖర్కెహెడ్డు ప్రభుత్వ లికమీద నిశ్చింతగ కాలము గడుపవచ్చును. హైందవాధికారులు అంతఃకలహములను నిరోధించు నిమిత్తము తమ యధికారమును శాశ్వతముగ నిలుపుకొనవచ్చును. స్వరాజ్యము సంగతిని మరచి ఏనాలుగు ఉన్నతో ద్యోగములతోనో ప్రజలు సంతృప్తి జెందెడి కాలము రావచ్చును. దేశభక్తులు జేసిన త్యాగముల కిదియాఫలము? అటు లెన్నడును జరుగ నేరదు. “పంచమోతరం” అని ముప్పది మూడు కోట్ల భారతీయు లొక్కమారు ఎలుగెత్తి చాటి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును శ్రద్ధా భక్తులతో నిర్వహింప సమకట్టుచో, స్వరాజ్యము అచిరకాలములో సుస్థాపితమగు ననుటకు సందియములేదు.

అమెరికావర్తకరక్షణము

తన వర్తకమును రక్షించు కొనుటకు అమెరికా విశేష ప్రయత్నముల గావించుచున్నది. మోటారుబండను తయారు జేయుటలో అమెరికా అగ్రస్థానము వహించుచున్నదని ఎల్ల రెజిగిన విషయమే. బ్రిటీషు వర్తకము నానాటికి క్షీణించుచున్నది. కాని రబ్బరు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నుండి వెడలవలయును. ఇంతవరకును రబ్బరు ధరలు చౌకగ నుండెను. రబ్బరు ధరలను పెంచుటకు బ్రిటీషు వర్తకు లిప్పుడు సమకట్టిరి. అమెరికాలో నిప్పుడు మితిలేని అగ్రహము ప్రబలు చున్నది. మోటారు వర్తకము వడిపోవునని అమెరికా వర్తకులు భయపడుచున్నారు. ఇంగ్లండుపై పగ సాధిం

చుటకు, అమెరికాప్రతి ధరలను పెంచవలయునని డెమోక్రాటిక్ సభ్యులొకరు అమెరికా ప్రజాప్రతినిధి సభలో బలికిరి. ఇంగ్లండు దెప్పించెడి ప్రతిలో విశేషభాగము అమెరికానుండి వచ్చుచున్నదని ఎల్లరకువిదితమే. అమెరికా ఇంగ్లండుల వర్తకపు పోటీ తుద కెటుల పరిణ మించునో చూడవలయును. ఇండియా, దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, చీనా, జపాను, ఇటలీ, స్పెయిను దేశముల నుండి అమెరికాకు గోధుమలను దెప్పింపరాదని, ప్రభుత్వవ్యవసాయ శాఖ వారు ఉత్తరువిచ్చిరి. అమెరికా, తమ గోధుమపంటను రక్షింపదలచిన యెడల, విదేశపు గోధుమల పై దిగుమతి సుంకములను విధింపవచ్చును గాని, అసలే నిషేధించుట విచిత్రముగ నున్నది. అమెరికా యవలంబించెడిమార్గము నూతనము. ఇట్టి యపూర్వమార్గము నితర దేశములుగూడ ఇకముందవలంబించు నేమో తెలియదు. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించెడి దేశములు తమక్షేమము నెటుల కాపాడుకొనగలవో, అమెరికా చారిత్రము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

హార్ని మెనుగారి రాక

బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాసంపాదకులుగ నుండి, హిందూదేశమున కద్భుతనేపజేసిన, హార్ని మెనుగారిని అధికారవర్గమువారు ఇంగ్లండుకు ప్రవాసమందిన సంగతి పాఠకులకు చెలియును. వీరిని యంతకాలమునుండియు హిందూదేశమునకు రానియలేదు. లేబరుప్రభుత్వమువారు యి వ ను యిందుకు బూనలేదు. బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి యిష్టమున కీసంగతిని వదలిపెట్టిరి. వారికింత వరకు అనుగ్రహము గలుగలేదు. హార్ని మెనుగారి ప్రవాసము, మిక్కిలి అవమానకరము. వీరేమయిన ఘోరనేరమొనర్చినచో, నేరముమోపి విచారింపవచ్చును. అటుగాకుండ జన్మస్వాతంత్ర్యముల నరికట్టుట దేశదుర్గతికి నిదర్శనము. యూరపీయును లయినను, భారతీయులయినను హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడుచో, వారు అధికారవర్గపు అగ్రహమునకు గురియగుదురని, హార్ని మెనుగారి చారిత్రము చెప్పకనే చెప్పచున్నది. హార్ని మెనుగారు ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరి, కొలంబోచేరి రని, అస్సోసియేట్ ప్రెస్సువార్త యొకటి చెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచో, హిందూదేశమునకు వచ్చుటకు, హార్ని మెనుగారు సంసిద్ధులుగ నున్నట్లు, సూచింపబడెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సరసులగుచో, తాము జేసిన తప్పను సవరించుకొని, హార్ని మెనుగారిని రానిచ్చుట వివేకము. వీరితోబాటు ప్రవాసమందున్న భారతీయుల నందరను రానిచ్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు బూనుకొనుట న్యాయము.

ఆలివియరు ప్రభువుగారు: హిందూదేశము

ఆలివియరు ప్రభువుగారు లేబరుపక్షపు ఇండియా మంత్రియని ప్రజలెరుంగుదురు. వీరికాలములో బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రయోగింపబడెను. అధికారపదవియం దున్నపుడు వీరి యభిప్రాయములకును కన్పర్యేటివు యభిప్రాయములకును విశేషము భేదములేకుండెను. విమృటనయినను

వీరి యభిప్రాయములు మారెనా? మారలేదని, మేజరు గ్రహంపోలు, శివరావుగార్లు రచించిన హైందవసమస్య యను గ్రంథమునకు వ్రాసిన పీఠిక యందు గమనించును. బ్రిటీషు పరిపాలనముపట్ల గ్రంథకర్తలు గావించినవిమర్శనమును వీరంగీకరింపరు. సత్వర స్వపరిపాలనాప్రధాన మవసరమని గ్రంథకర్తలు గోరినవిషయమును, వీరు ఆమోదించరు. స్వపరిపాలనమును త్వరలో ప్రసాదించుట యవంభవమనియు, అటుల గోరుట వివేకముగాదనియు, స్వపరిపాలనమిచ్చుచో అరాజకము ప్రబలుననియు, మున్నగు నిస్సారమగు సంగతులను వీరు ఏకరువుజెట్టిరి. మరల లేబరుపక్షము పరిపాలించుచో, ఆలివియరు ప్రభువుగారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునందు చేరకమానరు. ఇట్టివారిద్వారా, హిందూదేశమునకు విముక్తి గలుగుననుట శ్రమగాదా? భారతీయుల స్వయంసహాయముపై నాధారపడవలసిన యవసర మెంత గలదో కనుగొనవచ్చును.

మూడు ఛేంబరులు

రెండు ప్రజాప్రతినిధిసభలే యవరకరమని, ప్రస్తుతానుభవము చెలుపుచున్నది. స్టేటుకౌన్సిలు సభ దేశాభివృద్ధి నెటుల యడ్డగించుచున్నదో చెలుప నక్కరలేదు. ఇంగ్లండునందు సయితము, ప్రభువులసభను నామమాత్రము జేయజూచుచున్నారు. పెక్కుదేశము లొక్కసభతోనే తృప్తి జెందుచున్నవి. పరిశితు లిటులుండ నిన్నటిదినము జరిగిన ఆర్థికసభలో ప్రొఫెసరు బాత్లీజాగారు మూడవసభగూడ యుండవలెనని ప్రసంగించిరి. ఈసభయందు, వివిధజాతులకు ప్రాతినిధ్యముండవలయునట. వృత్తులకు ప్రాతినిధ్య మేర్పడుటకు నాల్గవసభయున్నను వీరి కభ్యంతరము లేదు. ఇది వరకే మతభేదములతో ప్రాణము విసువెత్తుచుండ, మూడవసభను నెలకొల్పుచో జాతిమతభేదములు సుసిరముగ పాడుకొనుట కవకాశము గలుగును. సభ్యులు పలువురు వీరి సూచనను నిరసించి యుండుట సమంజసముగ నున్నది.

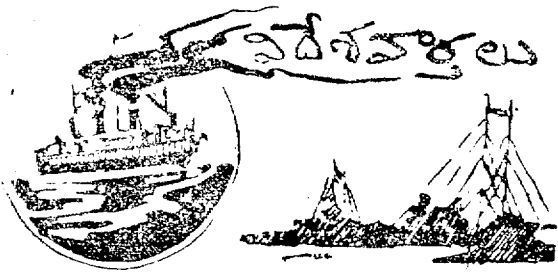
హాజియా త్రికులు

చాలమంది తిరిగివచ్చుచున్నారు
బొంబాయి, జనవరి 7:—హాజియా త్రికులు మెక్కానుండి చాలమంది తిరిగివచ్చిరి. వైవాహిక తురుష్కస్థానమందు శిశుము పోచ్చుగానుండుటవలన ఈసంవత్సరము అన్నిసంవత్సరము లన్న ముందు వచ్చియున్నారు. మామూలుగా వచ్చు పిసావరు మార్గము మందుతో గప్పబడియున్నట్లు చెప్పుచున్నారు.
(అ. ప్రె.)

తాతా కంపెని

బొంబాయి, జనవరి 7:—ఈవినిగు న్యూసువార్త ప్రకారము తాతా అండుసన్యువారు డిన్నాగారున్న క్వికేటుతో మాటలాడిరి. 2 కోట్లు ఋణము ఇచ్చుటకు వారు ఒప్పుకొనిరి. ఈమొత్తములో తాతా హైడ్రాలిక్సు-పవరు కంపెనీలవారున కపంబుకొందురు. 51 రెండవవారికి లక్షలును మొదటివారికి మిగత సొమ్మును వచ్చును. వారు జెన్వరులను తీర్చుటకు దీనిని ఉపయోగింతురు.
(అ. ప్రె.)

బి. జి. హార్ని మెనుగారు సింహళముచేరుట
బొంబాయి, జనవరి 7:—పూర్వము బొంబాయి క్రానికల పత్రికా సంపాదకుడైన బి. జి. హార్ని మెనుగారు కొలంబోచేరి, ప్రభుత్వము ఒప్పుకొన్నయెడల హిందూదేశమునకు కత్తురు.
(అ. ప్రె.)

కొత్త గ్రీను పరిపాలనము

మితవ్యయము

లండన్, జనవరి 6:—పరిపాలనమున మితవ్యయమును ప్రవేశ పెట్టుటకు సేవనలు ఎకానమి, పబ్లిక్ అసిస్టెన్సు, మంత్రివలనపుల నెత్తికేసెదరు. ఈపనులను దేశీయమంత్రియు వ్యవసాయమంత్రియు నిర్వహించెదరు.

గ్రీనుకు వచ్చిన విదేశీయులందరను రెండు పానులు పన్ను నీయవలెను. అందులకు ప్రతిఫలముగ గ్రీనులోనున్న పురాతన విచిత్రవస్తువులన్నిటిని డబ్బులేకుండ ఎపుడు ఇవ్వమన అపుడు జూరుకు శాశ్వతమున అధికారపత్రము లీయబడును.

థిల్లీ కాలా-రైల్వే

ఫైనాన్సియలు ట్రెజ్యూరీక వ్యాఖ్య

లండన్, జనవరి 6:—చిక్కు పరిస్థితులందు టైల్లీ రైలు మంచివేరమునే గావించిరి. మిగిలిన స్వంతదారుల ప్రశంస కెంతయు పొందుచున్నది. తాత్కాలికముగ తేయబడిన ఈ రైల్వేని గృహపరచిరేని రైల్వేకురూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వ విధానము యభివృద్ధియగుటకు వృద్ధులను మార్గమేర్పడును. సమంజసమున మితవ్యయముందునని తోచిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కంటాక్టు పద్ధతులను మార్చెదరు.

కొల్చోనులో భూకంపము

కొంచెము నష్టము

కొల్చోను, జనవరి 6:—నేటియునము 12/40 గంటలకు భూకంపము గల్గి రి నిమిషములుండెను. భవనములన్నియు గజగజ కదలిపోయినవి. విభులలోనికి చాలవంద దిగబడుట ప్రమాదమైతి. రాత్రి అంతయు ఆరుబయలునే పడియుండిరి. ఆచలిలోనే యుండిరి. నష్టము కొంచెమే గల్గెను. రైలుకుప్రక్కనున్న జిల్లాలోనే కంపము గల్గెను.

లీజి, న్యూమారు

పట్టామలలోగూడ భూకంపము గల్గెను. గతరాత్రి ఇచ్చట రెండునిమిషములే సోకెను. సామాను అంతయు కదలిపోయెను. ప్రజలు ఇండ్లను విడిచి పారిపోయిరి.

సామూరులో సోమవారమురాత్రి ప్లాన్లలో మూడు సెకండ్లకాలము భూకంపము గల్గెను.

లిబరలుపక్షముతో చీలిక

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండ్ గారి విమర్శన

లీఫ్టెల్, జనవరి 6:—సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండ్ గారి యువ న్యాయమునే అందరను జెప్పకొనుచున్నారు. మాండ్ గారు లాయర్ జాబ్ గారికి చికాకులన్నిటలలో ఒకరు.

లాయర్ జాబ్ గారిపట్ల ఎంతసేపూనున్న ఆయన వ్యవసాయపు విధానమునుగూర్చి తన యభిప్రాయమును నిమగ్న గ రైలుపక తప్పదనిరి. లాయర్ జాబ్ గారి భూమి సంస్కరణ ఏర్పాటులను భండించిరి. వ్యవసాయమున పరిశీలించుటకు కొత్త యభిప్రాయములను నియమించుట నను యభిప్రాయమును నిర్మాణ మోటునుగ మోడలును మాండ్ గారు కండించిరి. ప్రతివ్యక్తియు ఇష్టముచచ్చినటుల వ్యవసాయముచేసికొనుటకు వీలు అయినంత వరకు ఎవరును జోక్యముకలుగజేసికొనరాదనియు అట్టి ఏర్పాటు జేయని విధానము నెద్దానిని అంగీకరించబాలననయు మాండ్ గారునిరి.

లిబరలుపక్షములో గొప్పచీలిక గల్గెనని ఈవినింగు న్యూస్ పత్రిక రైలుపునున్నది.

కొలంబోనో కాదభాధికారి

లండన్, జనవరి 7:—పేనాస్టర్ కమాండర్ హెచ్. పి. విలియంసుగారు ఫిబ్రవరి అంతయున జాకానోగారి స్థానే కొలంబోనో కాదభాధికారిగ నియమించబడుదురు.

పడమటి ఆఫ్రికా సంచారము

ఉద్దేశములు

లీఫ్టెల్, జనవరి 6:—మేజరు ఆరంబ్ గోరుగారు పడమటి ఆఫ్రికా సంచారము సలుపుటకు బ్రూక్స్ పోర్ట్, రైలు రోడ్ల యభివృద్ధినిగూర్చి మొదట ఆలోచించెదరు. ఇది దేశీయులకు చాల ముఖ్యమనుచున్నది.

రెండవది వ్యవసాయభివృద్ధినిగూర్చి ఆలోచించెదరు. మూడవది ఆరోగ్యము, పారిశుధ్యము, విద్యావిషయములనుగూర్చి ఆలోచించెదరు. ఆయా అధినీవేశములందు వీటినిన్నిటిని ఆలోచించెదరు.

ఇటీవల ఇట్టి మంచిపని ఎంతయో జరిగెను. ట్రీనిడాడు లోనున్న ఉష్ణప్రదేశపు సామ్రాజ్య వ్యవసాయ కళాశాలకును అధినీవేశములకును ఆరంబ్ గోరుగారు సంబంధమును గలిపెదరు.

వైమానిక పరిశోధనలు

లీఫ్టెల్, జనవరి 6:—కాకిపరుగులవలె కర్నలు సెంపిలీ మాస్టరు 850 మైళ్లను సునాయాసముగ విమానమువిడచి స్త్రీ సరునుండి లండనుకు బయలుదేరి ఏజ్జివేరు వైమానికశాఖమున దిగెను.

ప్రాణవాాయువును పీల్చు పరికరముతో క్యాంబ్రిడ్జిగర్ రెస్టి నెంటు వుల్లేలుగారు 80000 అడుగుల ఎత్తు ఎగిరి. 1919 జనవరిలో కప్టాను లాంగుగారు 800500 అడుగుల ఎత్తు నెగిరెను. ఇంతకంటె పైగా ఇంతవర కెవరు నెగరలేదు.

ఫ్రెంచి రాజకీయముల చిక్కులు

మంత్రివర్గము వారి గతి

సోషలిస్టులపై ఆధారపడియున్నది

లండన్, జనవరి 4:—ఫ్రెంచి సోషలిస్టులు బొత్తుగ తమ విధానమునే అవలంబించెదరే లేక ర్యాడికల్స్ తో కలిసే దరో 10 లేదని జరుగనున్న సోషలిస్టు పక్షమువారి కాలగ సులో తేలును. అసభలో జేసికొను తీర్మానముపై ప్రభుత్వ ముందునది ఊహనది తేలును. ర్యాడికల్స్ తో సోషలిస్టులు కలిసి కొయలిమను ఏర్పాటుజేసిరేని రైల్వే పక్షమువారు మరల చర్చింపకుండ ఏర్పడిపోవును. దూమరుగారి ఆర్థికవిధానమును త్రోసివేసెదరు. సోషలిస్టులతో గూడుకొన్న మంత్రివర్గము బ్రహ్మాండు మంత్రివర్గపు స్థానము నాక్రమించుకొనును.

ఒకవేళ ర్యాడికల్స్ తో కలియుటకు తీర్మానించినచో దూమరుగారి ఆర్థికవిధానము నెగ్గును.

ప్రస్తుతము ఏమి జరుగనది చెప్పుటకు వీలులేదు, నిరుడు కంటె ఈ సంవత్సరము ప్రభుత్వములో పాల్గొనుటకు సోషలిస్టుల యభిప్రాయమున్నట్లు కన్పించుచున్నది.

చీనా వ్యవహారములు

పెంగుగారి ప్రాపంచికసంచారము

టోక్యో, జనవరి 6:—పెంగుగారినిగూర్చి హ్యంగు హే, జపానుకుండా ఆమెరికాకు పోయిన, దారిలోచంపెదరను భయముతో ఈమార్గమును జటిలి గాని అంతకంటె విశేషమే మియు లేదని విదేశాంగకార్యాలయమువారు రనుచున్నారు

జపానుజాగ్రత్త

పెంగుగారినిగూర్చు, ఛాంగ్ స్పీకర్ గారును మరలు టచే చీనాలో కొన్ని నెలలవరకు శాంతి ఏర్పడ వచ్చును. పెంగుగారినిగూర్చి పోవుటజూచి పూర్వగారు మరలబయలు దేరునను భయముతో జపానుప్రభుత్వమువారు రెంతయు జాగ్రత్త కనిపెట్టి చూచుచున్నారు.

చీనాలో శాంతి యేర్పడుట

టోక్యో, జనవరి 7:—మంమారియా నాయకత్వ మును ఛాంగ్ స్పీకర్ గారు వదలుకొనదలవిరుట. సక్రమ శాస్త్రీయప్రభుత్వము నేర్పాటుజేయుట మంచిపని పూర్వగారు రహస్యముగ తేల్చు సంపుచున్నారు. సైనికపాలనమును మాని ప్రజాస్వామ్యమును ప్రవేశపెట్టవలె ననుచున్నారు. ఛాంగ్ స్పీకర్ గారు పూర్వగారును ప్రాతపగలను మానుకొని రనువార్తలనిజమని నమ్మకపోయినను చీనాలో శాంతి ఏర్పడవచ్చునని జపాను వారుకొనుచున్నారు.

యూరపు సంక్షోభము

భేమ్సునది ఇంకిను పొంగుచు నేయున్నది

రైనుల్యాండులో అతి ఘోరముగ నుండుట

లీఫెల్, జనవరి 6:—అనుకొన్నట్లు నిన్న మరల భేమ్సునది పొంగినది. వరదలు ఇతిరచోట్లకుగూడ వ్యాపించినవి. నది అంతయు సరస్సులవలె కన్పించుచున్నది. వరదప్రదేశము సాధారణముగ మెరక. రెండుమూడురోజులు వర్షము లేకున్నచో మునిగిన ప్రదేశములన్నియు ఆరుటకు విలంబును. నేడుగూడ గ్రేటు బ్రిటనులో వర్షము సాధారణముగ నుండు ననుచున్నారు. కొన్ని రోజులవరకు వాతావరణము అస్థిరముగనే యుండును.

ఈసందర్భములం జేసి భేమ్సులోయలో ఇంకిను భయముచున్నది.

ఆస్సు ఫర్ల సగరముతయు వరదలతో చుట్టుప్రక్కలంతయు నిండియుండెను. కొన్నిరోడ్లు కొట్టుకుపోయెను. పొలములో పాకలన్నియు ఎగిరిపోయి ఒకటో రెండో నీలిచెను. గడ్డి మేటిలు ఏమగునోయని భయపడుచున్నారు.

చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలో విస్తారముగ ప్రదేశము నీళ్ల మయము. లాంగ్ బరసు, టైలుహార్టు చుట్టు భేమ్సునది పొంగి పారిపోయినది. రిడింగు, మెయిడెక్ హెడ్ దగ్గర చుట్టుప్రక్కల పొలములు, మదలు నీటిలో తాగుతున్నవి. పల్లపుప్రదేశములందు మరింత భయంకరముగనున్నది. నదిప్రక్కనున్న ప్రజలు బంగళాలను విడిచిపోవుచున్నారు. యార్క్ షైర్ లో వరదలు చెనుకముఖము బట్టుచున్నవి. ఓయి జానది నిరుడు ఫిబ్రవరివరకు ప్రమాదముగ ఇప్పుడులేదు.

వర్షపైరుచుట్టును ఇంకిను నీరు సరస్సులై యున్నది. కాని ఇక్కడగూడ నిన్న కొంతవరద తగినది. సెవర్కనదిపై భాగములందు వరదలు తగ్గుచుండ క్రింద మరల నది పొంగినది. స్టోవరు, ఆవను గట్టువరకు వచ్చినవి. నార్తంప్టోషైరు, లెప్పర్డ్ షైరులో వరదలు తగ్గుచున్నవి. ఇంకిను వేలకొలది ఎకరముల భూమి నీటిలో మునిగియున్నది.

హాలండులో తగ్గుట

ఉత్తరలింబర్గు, దీపెంటురెత్త తక్కినచోట్ల వరదలు తగ్గి పోవుచున్నవి. ఇచ్చట ఇంకొక ఇసుక దిబ్బ తగినది. చాలవరకు ప్రదేశము మునిగెను.

బాల్గోయి మున్నగు గ్రామములలో పశువులకు సాగుపు రోగము కాలే పగళ్లు రోగము బయలుదేరెను.

వరదలు- ఇంకొక ఇసుకదిబ్బ తగ్గుట

ఆముట్టర్లం, జనవరి 7:—పెద్దనదును తీసిపోవుచున్నది. ఒపర్నాలు రాష్ట్రములో యాచినదిచే ఇసుకనిబ్బ తగి గ్రామములు కొన్ని మునిగినవి. మియాస్త్రిచిటిలో రెండుపర్యాయములు భూకంపము గల్గెను.

రైనులో అపారమగునష్టము

బెల్జిక్, జనవరి 6:—రైను ప్రదేశములో వరదలు తగ్గుచున్నవి. అందువలన ఇక్కడ భూభ్రంశములు బయల్పడుచున్నవి.

కోల్లెన్సులో 20000 ఇండ్లు కూలిపోయినవి. వేలకొలది కుటుంబములు మల మల మాడుచున్నారు. 60000 మందికి పని లేక అల్లాడుచున్నారు. 1000000 పానుల నష్టము గల్గెనని మదింపుజేసిరి. న్యూజేదులో ఎక్కడలేని నష్టముగల్గెను. 1000 మందికి నిలువ పంచలేకున్నది. ప్యాక్టరీలను మూసివేసిరి. ఈ నష్టమునుండి కొలుకొనుటకు కొన్ని నెలలు బట్టును.

బెలియం పరిస్థితులు

బ్రుసెల్సు, జనవరి 7:—గెంటు, నామూరు, డినాంటు, బాగ్నీ రోయిలో వరదలు తగ్గినవి. కాని ఆంటోయింగు జిల్లాలో వరదలు మరింత హెచ్చినవి. మాలెయిను, హాలంలోయలో గ్రామములను భాళితేసిరి. రెండరు జిల్లాలో కూడ భాళితేసిరి. మిగిలిన కుటుంబములకు ఆహారమును బంచిపెట్టుచున్నారు.

దక్షిణ సముద్రయాత్ర

తిమింగిలములను గూర్చి గ్రహించుట

లీఫెల్, జనవరి 6:—అధినీవేశ కార్యాలయమువారి ప్రేరణచే దక్షిణసముద్రములకు పయనమగుచున్నారు. ఆచట తిమింగిలములనుగూర్చి అన్నివిషయములను పరిశీలించెదరు. ఆప్రదేశములో తిమింగిలములను దుంపనాశనము చేసెదరను సంగతి విని ఆభయముతో వీరందరును అక్కడ కేసుచున్నారు. ఈవారము బయలుదేరెదరు. రెండు సంవత్సరములు పట్టును ఈపరిశోధన అంతయు.

లాయీజ్ బారిగారు

త్వరలోనే తిరిగి వచ్చెదరు

లీఫ్టు, జనవరి 6:—లాయీజ్ బారిగారు కూతురునకు అనారోగ్యముగ నుండుటచే ఈవారము చివరనే తిరిగి బండ్లను వచ్చెదరటం.

పత్రికా వ్యాఖ్యలు

హంగరీలో పుచ్చి దొంగనోట్లు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్రార్థన, జనవరి 6:— పొర్లూరి బ్యాంకు నోట్లకు హంగరీ ప్రభుత్వమువారు తరవాదులుగారను మరలరాజును ప్రజేశ బుట్టుటకు బన్నుచున్న కుట్రను గట్టిబుచ్చుచున్నారని మ్యాటికో పత్రిక నిందించుచున్నది. అంకర్ణాతీయ సమాచారముచే హంగరీ మరల విశ్వరూపును గాంచగలెనని జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. అందుచే శాంతికి భంగకరమున కుట్రను సహించి మిన్నకుంటుంటున్నాడని పాడిగా దనుచున్నది.

కేటను ఇలికానాదు ఒడంబడికలు

లండను, జనవరి 7:— కేటను ఇలికానాదు ఒడంబడికలను ప్రభుత్వ ప్రకటనముగ ప్రకటించిరి. తెలుగు వ్యక్తిభావములతో ప్రసరించుచున్నపుడు, పరిష్కరించుటకు పిలవనట్లు చేసిరి. ఎవరికి తప్పని నిర్ణయించి పరిహారము నిప్పించుటకు ఒక సంఘము నేర్పాటు జేసెదరు.

గ్వాలియరు మహారాణి

భూరివిరాళము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జనవరి 7:— గ్వాలియరు మహారాణి తన భర్త చనిపోవుటకు ముందుజూపిన దామున కృతజ్ఞతను జూపుటకు గ్వాలియరు మహారాణిగారింప 100 వేల ఫ్రాంకుల చెక్కును ప్రాప్తమై ఆమె తోటితో బ్రతుకునుగారి కంకణిరి. ధర్మకార్యములకా మొత్తమును వినియోగించువలెనని ఆయనకోరిక.

హంగరీలో దొంగ ప్రాంకునోట్లు

ప్రచారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బుడాపెట్టు, జనవరి 7:— హంగరీలో దొంగ వేయి ఫ్రాంకుల ఫ్రెంచి నోట్లను విస్తారము వంచిపెట్టుట చే హంగరీలో నున్న ముగ్గురు హంగరీ ప్రభుత్వము, పూర్వము నిష్ఠాయంతరిగానున్న 'బాయా ఉఫ్ ఫీల్డ్' గారిని, ఆనీ అంతరంగిక కార్యదర్శిని అరెస్టు జేసిరి. ఈ నోట్లు హంగరీ లోనే చేసినట్లు నమ్ముచున్నారు. క్రిమినల్స్ లెవరు, నెలెటలు యూరపులో నుప్రసిద్ధ కుటుంబములోనివాడగు వెల్లేటు రాకొమరుని బట్టుకొనిరి. పోర్లూరి నోట్లను స్వీకరణమునకు సృష్టించలేదనియు దేశభక్తి ప్రపూరితులై అన్వేషింపరనియు అధికారులే ప్రకటించుచున్నారు. దొంగ ప్రాంకులను నోట్లతో నార్వేనుండి హ్యాంబర్గ్ జేరగనే మంచి కుటుంబము నకు జేరిన ఇంకొక హంగరీ వ్యక్తిని అరెస్టుజేసిరి. బుడాపెట్టు పోలీసు ప్రధానాధికారియగు 'నెహో' గారి కిందులో కృత్యముచని ఆతనిగూడ అరెస్టుజేసిరి.

జెకోస్లావియా సయాం

వర్తకపుటాడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్రార్థన జనవరి 7:— జెకోస్లావియా సయాం వర్తకపుటాడంబడిక ముగియనున్నది. పోర్లూరిలో సంతకము చేయబడును. కొన్ని యూరపీయను ప్రభుత్వములు పీకింగ్ ప్రభుత్వము నంగీకరించక పోవుటచే చీనాతో రాయబారములు జరుగుటకు కొన్ని చిక్కు తర్జనీనవి.

ఆంగ్లో తురుష్క రాయబారములు

నర్ రోనాల్డు లిండెగారి రాయబారము

అంగోరా కేగుట

లీఫ్టు, జనవరి 6:— నర్ రోనాల్డు లిండెగారు అంగోరాకు బోయి మసోలుతగవునుగూర్చి రాయబారములను సల్పుచున్న.

తురుష్క ప్రభుత్వముతో పర్పించి గతమాసములో జాతి సమితి సభవారు గాబంచిన మసోలు తీర్పునుగూర్చి తురుష్క ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును గమనించెదరు.

తెయిడినోరు కమిషను

పిబరెరి ఆఖరున తెయిడుకోరుకమిషనును బ్రుసెల్స్ నుండి తీసివేయుటకు జాతిసమితివాగు నిశ్చయించిరి.

నర్ ఆర్ట్స్ చాంబర్లెగారిని సత్కరించుట

లీఫ్టు, జనవరి 6:— లాకర్నో ఒడంబడికను సాధించి నందులకు బర్లిన్ నుండి కవుగ్యులువారు నగర పౌరత్వము నొసగి చాంబర్లెగారిని సత్కరించిరి.

సిలోనుకు క్రొత్త అధినివేశమౌతి

గ హాంకాంగులో సహాయ అధినివేశమౌతిగ నున్న స్థితిగూర్చి నియమించిరి. 9 తేదీన సిలోనుకు బయలుదేరునట.

కీ|| శే|| ఎమ్మోడు క్యాండ్లరుగారు

ఎమ్మోడు క్యాండ్లరుగారు చనిపోయిరి. ఇతడు గొప్ప గ్రంథకర్త; సంచారి ప్రాచ్యదేశములో విస్తారము సంచారము నొందిరి.

కీ|| శే|| ప్రొఫెసర్ గ్రెన్విల్లు బ్రుక్

64 వ ఏట చనిపోయిరి. ఆరవకు తురుష్క పెరిషియా భావయందు అసమాన ప్రజ్ఞావంతులు. ఆధునిక పెరిషియా పరిస్థితుల కితడు ప్రమాణము. ఆధునిక పౌరశిక్తి పాఠ్యము మునకు జేరిన గ్రంథము లున్నవి. ఇతని కీర్తిని అవిచిత్రస్థాయి జేయును.

150000 దరఖాస్తులు విరేంతు, అనాధల పింఛనులను

వచ్చినవి. ఇంతకుండికి పింఛనుల నిచ్చిరి.

ఆగిరిపల్లి శ్రీలక్ష్మీనృసింహ వేదశాస్త్ర

పాఠశాల పందొమ్మిదవవార్షికోత్సవము

ఆయా! ఏకత్వపాలయొక్క యాకార్యక్రమమున పందొమ్మిదవ వార్షికోత్సవమును మామ తుల్యంబు శ్రీస్వామి వార్లపరమవదోత్సవమును, పక్షి కళ్యాణోత్సవమును సప్తవిధోత్సవమును జరుగెను. కావున ఏకమస్యవలన తాము బంధుమిత్ర సహితముగా విచ్చేసి, విద్యార్థుల పరీక్షలను పీక్షించి, వార్షికోత్సవాంగము లగు సునువాసాదికము లాకర్పించి, స్వామివార్లను నేదించి పాఠశాలను ప్రోత్సహము గలుగజేయ మిష్కించి ప్రార్థించుచున్నారము. మ. రా. శ్రీ. అల్లాడి కృష్ణ స్వామి ఆయ్యగారు (సుదామ ప్రాకోటపాణి) సభాధ్యక్షులుగా నుండుటకు దళితో సంగీకరించిరి.

కార్యక్రమము—పాఠశాల భవనమున

జనవరి 18 తేదీ ఉదయం—సరస్వతీపూజ, పూదాశిర్వాదు. సాయంత్రము—విద్యార్థుల పరీక్షలు.

జనవరి 19 తేదీ ఉదయం—విద్యార్థుల పరీక్షలు. సాయంత్రము—ఉపన్యాసములు.

జనవరి 20 తేదీ ఉదయం—విద్యార్థుల పరీక్షలు, సాయంత్రము—వార్షిక సభ, పాఠశాలకార్యనివేదనము.

పరిషత్పాఠశాల, ఉపన్యాసములు: బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు, దెండుకూరు నరసింహ శాస్త్రిగారు, శ్రీపాద లక్ష్మీనృసింహ శాస్త్రిగారు.

పాఠశాలయందు పండితులైనవారల వాక్యార్థములు జరుగును. మావిలాలు వెంకటేశ్వరవాసధాని, రిబ్బెడ సహాధిపేటు జడ్జి, అన్యకులు.

సూరిమార్కండేయశాస్త్రి, కార్యదర్శి, ధర్మకర్త.

మకరసంక్రాంతి సూర్యగ్రహణము

శ్రీ కుంభకోణం శంకరాచార్యస్వాములవారి

పరిష్కారము

ఈ జనవరి నెల 14 వ తేదీ గురువారము నాడే మకరసంక్రాంతియును సూర్యగ్రహణమును గూడ తటస్థించినందున సంక్రాంతి తర్వాతమును గ్రహణ తర్వాతమును గూడ వేరువేరుగా చేయవలెనని అని పలువురు ఆస్తికులు శ్రీవారికి వ్రాసియున్నారు. గ్రహణతర్వాతమును మాత్రము చేసినచాలును. సంక్రాంతి తర్వాతమును చేయనక్కరలేదు. అని శ్రీస్వాములవారు సలవిచ్చిరి అని స్వాములవారి దివాను మాకు పుదుక్కోటనుండి తంతివార్త నంకెను. శ్రీ జగద్గురువు లిపుడు ఆచట మకాము చేసియున్నారు.

వాతావరణ సిద్ధి

1926 సం జనవరి 8-వ తేదీ శుక్రవారము

మట్టతలలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జనవరి నెల 1-వ తేదీనుండి సగటు వర్షము
గోపాపురం	80.7	65.2	...	0	44.96
విశాఖపట్నము	79.8	71.7	...	0	87.09
కాకినాడ	80.4	70.8	...	0	89.09
మచిలీపట్నము	81.4	69.4	...	0	41.59
కర్నూలు	83.8	69.4	...	0.05	26.01
బళ్లారి	84.2	68.2	...	0.15	26.81
అనంతపురం	0.03	0.81	27.88
కడప	85.4	71.2	...	0	31.23
తెలంగా	83.7	72.4	...	0	87.98
మద్రాసు	85.1	74.4	...	0	50.74
కడపూరు	81.1	73.6	0.07	0.07	52.94
పేలము	91.4	72.2	...	0	39.80
కోయంబూరు	85.7	71.8	...	0.03	22.23
తిరుచనావల్లి	91.9	71.4	...	0	88.18
నాగపట్నము	77.9	73.2	1.68	2.33	54.16
మధుర	88.6	72.8	...	0	88.58
పాంబట్	81.9	76.4	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	1.45	1.45	23.84
తిరుచేర్లూరు	83.5	73.3	0.87	0.87	64.51
కొచ్చికో	85.3	74.5	...	1.10	114.51
కాలికట్టు	87.3	72.3	...	0.15	117.18
మంగళూరు	88.1	73.5	...	1.08	126.58
దెంగుకూరు	84.3	64.3	0.61	0.08	85.87
మైసూరు	74.2	58.2	0.07	0.07	125.48
కొడెకనూరు	68.2	49.3	0.20	0.20	62.18

సర్కారులు:—విశాఖపట్నములో తప్ప తక్కినచోట్ల ఆకాశము తులన మేఘములతో గూడుకొన్నది. రాత్రివేదిమి 4 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

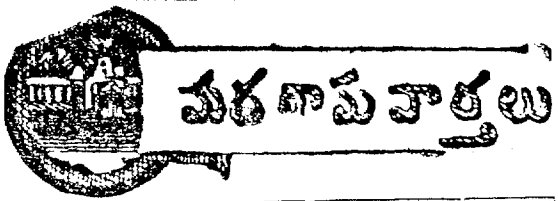
దక్కన్:—అనంతపురంలో చినుకులుపడెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలచగున్నవి. తక్కినచోట్ల దట్టముగనున్నవి. బళ్లారిలో అద్భుతపక్షిమ. బళ్లారి కర్నూలులో పగటివేదిమి 3 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేదిమి 7 నుండి 10 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమైదానమున నున్నవి. రాత్రివేదిమి 5 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

స్థానికచినుకులు కొన్ని పడవచ్చును.

యస్. ఆర్. హెచ్. సామ్రా

నాగపట్నములో

మరణాపవార్తలు

ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘము, చెన్నపురి:— సోమవారం 11 తారీఖున 4.30 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలము ముఖ్య ఒక సామాన్యవర్గ జరుగును. అందు చర్చించబడు పాఠములు 1. జనగణోప విద్యార్థి సమావేశమునకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట 2. ఈ నెలలో జరగవలసిన పని గూర్చి 3. తదితర విషయములు. —కవుతా విశ్వనాథశాస్త్రి.

ఉద్యోగుల మార్పులు:—వి. పి. పాండురంగారావుగారు స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ డిప్యూటీ కార్యదర్శిగా రు. డబ్ల్యు. ఆర్. రాజబ్దున్ వి. పి. యస్. గారు పిన్నను పుచ్చుకొనుటతోడనే వారిస్థానమున భార్యపు కలర్బగుపదవిని స్వీకరింతురు. ఈలోపుగా ప్రేక్షకుగారి స్థానే అభివృద్ధిశాఖ కార్యదర్శిగా పనిచేయుదురు. పాండురంగారావుగారి స్థానే స్వపరిపాలనాశాఖ డిప్యూటీ కార్యదర్శిగా మెన్. ఆర్. యు. థెన్. వి. పి. యస్. గారు పనిచేయుదురు.

అస్పృశ్యతా నివారణకై ప్రార్థన:—మదరాసు హిందూ మజ్జను యువజనసమితి, దక్షిణ హిందూ సమాజము, నిన్నుజాత్యుద్ధర సంఘముల ఆచరణక్రింద 11 వ డేటి సోమ వారము సాయంకాలము వివిధమతముల ప్రతినిధులు నిన్నుజాత్యుద్ధరకై అస్పృశ్యతా నివారణకై ప్రార్థన సాంధ్య 6 వా లురందు చేయుదురు. శ్రీ కావ్యగళగణపతిశాస్త్రి సర్. టి. సదాశివఅయ్యగారు, సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడు రత్న సభాపతిమొదలయారు, టి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారు, టి. వి. కళ్యాణసుందరమొదలయారు, కె. మనుస్వామిశెట్టి, సి. జీన రాజదాస, రినచెండు ప్రాసీసు కింగ్స్లెబి, యస్. కె. యశ్వి వారాయూ అయ్యగారు దానియందు పాల్గొందురు.

దొంగలు పట్టువడిరి:—క్రిందటి సోమవారమునా డు గోవిందప్ప నాయక పిట్టగారి రాత్రి 8 గంటలకు జరిగిన దోపిడి చాపకు ఆయా పట్టుకొనుటకు యస్. రామానుజయ్యంగారు, ఎస్. వై. గోవిందప్పగారు పూల బజారు పో లీసువారును చేసిన ప్రయత్నములవలన ముగ్గురు పట్టుబడిరి. క్రిం దటి రాత్రి పూలబజారు పోలీసువారిచే ఆరెస్టు చేయబడిరి. వారిలో ఒకని ఇంటివద్ద దోపిడి జరిగిన రోజుననే దొంగిలించ బడినదని చెప్పబడిన 1200 రూపాయి నోట్లు దొరికెను. నిన్న పట్టుబడిన వారిలో ఒకడు ఆగోపావర్తపు గట్టెపుబడి వాడే విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

ఆత్మహత్య:—నిన్న మిట్టమధ్యాహ్నము లాకాలే తీ పోలీసు వారికి ఒకడు ఉరితీసికొని ఆత్మహత్య గావించు కొనెనని వర్తమానము రాగా సబ్ ఇన్స్పెక్టరు సయ్యుగారు త ప్పిణిమే అచ్చటను పోయి కడగితేని ఆయిసిసి, మిట్ట చేరి యున్న జనసమూహమును జూచి వెంటనే ఆరుసిసికి ఉపరిపాసి కన్వలసి వానిని అరగంటలో ప్రాణము గలవానిగా చేసెను. మిట్టను మూగియున్న వారందరూ అశే నదరి. కాని పయదు గారి సాహససహాయములవలన వాడు బ్రతికెను.

ఈ కనిపి 20 ఏడ్లవాడు. బ్రాడ్యేలోని ఇనుపపె ట్రైలను క్రమసిగ్గ పనిచేయుచుండెను. నెల రోజులక్రిందట పని లోనుండి తీసివేయబడెను. తరువాత పరిశోధనవెళకు లాడెను గాని దొరకలేదు. ఒకశ్రీ ఆతిపై నాధారపడియుండెను. నిన్న ఉదయము 8-10 గంటలకు అశేను పనికొరకు వెళ్లుచు న్నాచని ఆమె చెప్పెను. ఆమె బజారునకు పోయెను. తిరిగి 11 గంటలకు వచ్చునప్పటికి లోన రేలుపువేసియుండెను. ప్రక్క వారిలో చెప్పెను. తలుపు ఎంతకొట్టినను తీయకుండుటచే కప్పు నెక్కి వెంకలు ఒత్తింబి లోనకు కొందరు తొంగిచూ చిరి. చూచునప్పటికి ఈతడు దూలమునకు నీర నొకదానిని కట్టి వానిచే ఉరితీసికొని పోయెనుండెను. తలుపు బ్రష్లకొట్టి బడెను. ప్రేమాదుమన్నవానిని విడిపించిరి. విచారణ చేడు ఆ త్మహత్యకు ప్రయత్నించుట యను నేరము క్రింద విచారణ చేయ బడెను. (అ. ప్రె.)

గో. హామందుగారు

పాట్నూ, జనవరి 7:—గో. హామందుగారు ఒరిస్సా లోని వరదస్థలములను చూచి చాల దిశమునైన తరువాత తిరిగి పాట్నూ చేరిరి. (అ. ప్రె.)

సంగీత విద్యాలయము:—మదరాసులో సంగీత కళాశాల స్థాపించెడి యేర్పాటు జేయుటనుగూర్చి ఆలోచనజే యుటకై టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద ఇ స్టాగోష్టి సభ జరిగెను. దా|| యు రామరావుగారు మాగ్గరె టు కజిన్సుగారు సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎస్. సత్య మూర్తిగారు మున్నగువారు విచ్చిరి. అధ్యక్షుడు ప్రారంభమున సభయొక్క యుద్దేశమునుగూర్చి చెప్పిరి. బొంబాయిలో చాల సంగీతవిద్యాలయములుండగా మదరాసులో నొక్కటియులేకం డ భావ్యముగాచినియు, మదరాసు పురజను లీమద్దమమున కనకమాలముగనున్నారు. కావున వెంటనే విద్యాలయము నిర్మిం చుటకు తగిన యేర్పాటును జేయవలె ననిరి.

పి. పాండురంగారావు, ఉచితముగ పనిజేయుటకు సంగీత విద్యార్థిముల కొందరునుతొందిరినియు పని ప్రారంభించుట కు రూ 1000 ఉంచిన చాటననియు చెప్పిరి.

కర్నాటక సంగీతపు విధానము నానాటికి ఊహించి పో వును నన్నదని యు హిందూ స్థానీమట్టులు యితర వర్గములు సంగ్రహించుటచే పూర్వపుమాధుర్యము చేడిపోయినది. కావున ప్రస్తుతము యావిద్యాలయందు దేశీ యసంగీతవిధానము చేడిపోకుండ సంరక్షించుకొను యేర్పా టులు జేయవలెనని రా. బి. సి. రామానుజాచారిగారు చెప్పిరి.

మాగ్గరెటు కజిన్సుగారు, దక్షిణ ఇండియాలో సంగీత కళ సుధరింపవలెనన్న సంగీతవిద్య కీర్తనగర్వ సంగ్రహించవలె ననియు, అట్టి సంగ్రహము యానగిరిలో ప్రాముఖ్యమున స్థలము నందు నిర్మించవలెననియు ప్రభుత్వమువారికి సంగ్రహము ధనస సహాయము జేయవలెననియు చెప్పిరి.

రెవ. హెచ్. ఎ. పాస్టిగారిట్లు చెప్పిరి. ప్రజలయందు నానాటికి భౌతికశుభావ వర్ధి క ముచున్నది. ఇట్లుకొంత కాలమున సంగీత సంగీతపు కళ యంతరించు నేమో! సహజముగ సంగీతమై పుణిగల వారి సంఖ్య నానాటికి తగ్గుచున్నది. ఇతరులను, విదేశసంగ్రహల ననుసరించువారే యెక్కువగుచున్నారు. కావున మాత్రసంగ్రహ స్థాపించునపుడు సహజసంగ్రహ నభివృద్ధి జేసికొను అవకాశమీ యువలెను.

స్టూ గరుస్వామిచెట్టిగారు సాంద్రమహాలు భవనమును యీ సంగ్రహసంగ్రహవని చెప్పిరి.

ఈ విషయమున ప్రస్తుతమువారు పెట్టుబడికట్టి సంగీ తకళను ఉద్ధరించవలె నని సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు సభినుమగించుచు యిట్టి సంగీతవిద్యాలయ యొక్క ఆశ్చర్యతను చెప్పి, ధనవిషయమున మరాఠీపతులను, మహారాజులను, జుంబాదారులను కోరికతో సహాయము జేయవలెననిరి. పల్ల సుధస్వామిగారి బోధాభ్యమున ప్రశం సింపిరి.

ఈదినవ తీర్థాకము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడెను. “దేశీయగానకళ సద్ధించుటకై యానగిరిలో ద. ఇ. సంగీత విద్యాలయస్థాపన స్థాపించుటకు యాసభవారు నిశ్చయించిరి. ది. బ స. గరుస్వామిచెట్టిగారు భవనమును కొంతనిధి వోసంగినందుల కు సభవారు కృతజ్ఞతను చెబుచున్నారు.

విద్యాలయమునందు నేర్పెడి సంగీతవిధానమును నిర్ణ యించుట కొకసంఘమును, ధనము సమూహజేయుట కొకసంఘ మును నియమించిరి.

రైలు పడగొట్టనలెనను ప్రయత్నము

కలకత్తా, జనవరి 8:—పేట్లూరుకు పత్రిక కిట్లు తెలి యుచున్నది. 8 వ తారీకు తెల్లవారు జామున, పంజాబు మె యును పడగొట్టుటకు ప్రయత్నము జరిగెను. జైల్లవంతెన ద్ద నన్న జరామెట్లూరు హామందుగారు నచ్చునప్పటికి ద్రోహురొట్టి వివాద ఏడయో ఇంజనుకు చెట్టు తగిలెనని అనమానము తొచి ఆపివేసెను. దిగి కట్ట వెంబడి వెడకగా హెడ్డెడ్ కేటు బరువుగల ఒకరాయి ఇంజనుకు తగిలెనట్లుగా కనుగొనిరి. ఇంజను రద్దెను బరువకుండుట అచ్చటమే. లేకన్న కట్ట 40 అడుగులు ఎత్తుండుటవలన చాల నష్టము వాటిగి యుండెడిది. 1922 లో ఇక్కడనే గొప్ప నేరము జరిగినది. (అ. ప్రె.)

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, జనవరి 8:—ముంగు కూడనపుడు పంజా బు శాసనసభలో వ్యవసాయమంత్రి నిర్బంధవిద్య బిల్లు ఉప పాదించును.

ఆబిల్లు 1919 సంవత్సరముబిల్లు రెండవభాగమును ఆచరణలో పెట్టుటకు స్థానిక ప్రభుత్వ ప్రకటన మహాసభను సంగతి గీర్లత్వముచేయబడినది. ఆక్టులోని మూడవభాగము ప్రకారము గా కొన్ని నిర్దిత ప్రదేశములలో ఆప్టలోని రెండవభాగము స్థానిక ప్రభుత్వము అమలులో పెట్టినది. ఇప్పుడుతీసికొనినమట్టుట ఈ పరిస్థితులను చక్క పెట్టుట అవసరము. సర్ జాను రైవార్డ గారు భూమిస్తుపట్టుమును ప్రవేశపెట్టును. (అ. ప్రె.)

శాకుంతల నాటకము

శ్రీ నీలారు నీతరామాంజనేయ నాటక సమాజమువారు నిన్నరాత్రి శాకుంతల నాటకమును వరొకమారు వనోహర మగ వదరాసు ఎస్.ప్లనేడు థియేటరులో ప్రదర్శించిరి. ఆయా పాత్రలను సహజముగ తగిననటులను సమకూర్చుటయందే సమాజ మువారి ఘనత. కడిమాల రత్నయ్యగారి శకుంతలజేషము, యడ వల్లి సూర్యవారాయంగారి దుష్టముడును, అద్దంకి శ్రీరామ మూర్తిగారి కణ్ణమహర్షి జేషములను స్వయముగ జూచినవారుం డకపోవచ్చునుగాని వారినిగూర్చి విననివారు చదువరులలోనుం డనియే నవ్యము. ఈ సమాజమువారే ఈ నాటకమునే ఇది వరకు ప్రదర్శించినపుడు ఎవరముగ వివర్ణించియుంటున్న యిప్పు డు మరల వారిభావ ప్రకటనా సమర్థతనుగూర్చి జెప్పుట వర్ధిత్త చగ్గణముగను.

కాలి నాను సంస్కృత నాటకమున కనువాదమును యీం కుంఠల నాటకముందు, దేశభావలనిచంటికిమాతృభాషయను గర్యాణ భావ సంపర్కము చాలవరకుండును సంస్కృతశ్లోకము లను చదివిన వప్పుకు నాటకము రసవంతముగ నుండును, అట్లు నిసంస్కృత శ్లోకములనే చదివి యూహకొనక ఈనటులనువెం ట వెంటనే తెలుగుపద్యములను గూడ చదివి వినిపించుచుండురు. దీనివలన సంస్కృతము డెరియరి ప్రేక్షకులను గూడ ఆర్రమై, నాటకమును జూచి న ఫలితమును పొందగగిరి. (కి రి టి)

* * * నీతరామాంజనేయ నాటక సమాజము:— ఈ సమాజమువారు ఎస్.ప్లనేడు థియేటరునందు రేపు శనివార ము సాయంకాలము 5.30 గ చింతామణి నాటకమును, ఆది వారము 5-30 వరవిక్రయనాటకమును ప్రదర్శింతురు.

రాకపోకలు:— 12 వ తారీఖున కూడ బోవు స్థా ము 11 సంఘమునకు గాను యమ్. కె. ఆచార్యగారు నిన్న రాత్రి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు యన్. మాక్స్వెకలు, బందరు నెలలు మెంటు ఆఫీసు హాల్లునంద్రుగారు రాత్రి బంజిలో రా జనుద్రి వెళ్లిరి. కల్నల్ సి.సి. పామరుగారు నిన్నరాత్రి బా బాము వెళ్లిరి.

కప్తానుమాక్స్వెకలు లాఫర్డుగారు ఉదయము బంజిలోవచ్చిరి. ఛాన్స్. ఎ. సోటరు కడేర్డుగారు కొలబోనుండి వచ్చిరి. గ:ర్నరుగారి నైరిక కార్యదర్శి యఫ్. సి. సి. బాల్బగారు, టి. యమ్. నాయుడు సామెబుగారు మాగ్గరు కె. టి. మాతూ సుగార్డు చెన్నపట్టాము నేటియుదయము మెయిలులో వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మోహినీ తైలము

6 తు|నూనె గల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీడర్దు, ఉద్యోగిగళులు మొదలగువారికి మఖింద్ర, విక్రంతి నిమ్మను, నుండలల ముఖిలవాణ్యమునకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ వేంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయ మగు సువా సన చెప్ప నలవిగాదు. తలసరాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండును పుక్కి రియును. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి చూరుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడనియ వ్నాము. కేయేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

- మోహినీతైలము:— మెదడుకు చలువచేయును.
- మోహినీతైలము:— కండ్లకు చలువ జేయును.
- మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు పెరుగును.
- మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు రాలకుండును.
- మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు నునుపుడెరుగు.
- మోహినీతైలము:— మనోహరముగా నుండును.

వేల కు మందు వెల సీసా 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర మునకు వెండ్రుకలకుపోని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన నగ్గు ము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు, రోముములు రాలిపోవును, అమృతాంజనం దిపో, మదరాసు - బొంబాయి

కాన్పూరు తీర్థానములు

సి. వి. వెంకట రమణయ్యగారి అభిప్రాయములు
కోయంబత్తూరు, జనవరి 6:—క్రిందటి శనివారము
నాడు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు (యం. యా. సి.)
కాన్పూరునుండి వచ్చిరి. నేటియుదయమున కాన్పూరు కాంగ్రెస్
ను తీర్థానములనుగూర్చి అనుగంగా వారిట్లు చెప్పిరి:—

కాంగ్రెసు మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగెను. రెస్పాం
సీవు సహకారవారు స్వల్ప సంఖ్యాకులు. ప్రతినిధుల అభిప్రాయములనుబట్టి చూచినట్లయిన దేశములో ప్రజాభిప్రాయము
పంజిత మోతీలాలుగారి అభిప్రాయములను విందియున్నట్లు
కనబడుచున్నది. నిజముగా పటేలుగారు భారతదేశమున కధ్యక్ష
త్వము వహించుటయు, మోతీలాలుగారు స్పీకుమిట్టి పథ్యము
నంగీకరించుటయు దేశములో నెవ్వరికి నిష్టము లేనేలేదు. గవ
ర్నమెంటువారి రెస్పాంసు అనుకూలముగా లేనియెడల పటేలు
ప్రతినిధిత్వము తమ పదవులను రాజీనామా నీయవలెననియు స్వ
రాజ్యపక్షము వారందరూ అసెంబ్లీలో రాజీనామా నీయవలె
ననియు నొకసవరణ లేబడి అధిక సంఖ్యాకులచే బలపరచబడెను.
ఆవిషయములు గూడ పంజితమోతీలాలుగారి తీర్థానమునం
దున్నవచ్చి గట్టిగా చెప్పి సమయమునకు వైసవరణ ఉపసహరిం
పబడెను గాని లేవన్సు ఆపరణ అంగీకరింపబడి యుండెడిదే.

మహాత్ముని వైఖరి

మహాత్మునివైఖరినిగూర్చి అయ్యగారిట్లు చెప్పిరి:—
కాంగ్రెసులో మహాత్మునియందే నైతికబలము కనబడుచుండెను.
అ. భా. కాంగ్రెసు కమిటీసభలలో మిక్కిలి శ్రద్ధాసాంది అర్హ
రాత్రి యైనప్పటికిని మొదటి దినమంతయు మహాత్ముని సభ
లోనే యుండెను.

మహాత్ముని వారింటియందే కలుసుకొని వారితో నేను
రెండవదినములుంటిని. కాని మహాత్ముడికి నొన్ని నెలలు ఆశ్ర
మములో విక్రాంతినికొనటకు నిశ్చయించుకొనటచే నాధర్మ
కార్యప్రారంభమునుగూర్చి ఏ తీర్మానమున చేయలేదు. రెండవ
దినము మానదినముగటచే గాంధీమహాత్ముని మాటాడక వ్రాత
లోనే జవాబు చెప్పించెను. మీయిష్టమువచ్చినట్లు ప్రయో
గించుచునే నొక చెక్కనియగా నిన్నురు సంఘముల కుపయో
గించెదనని మహాత్ముడు జవాబు వ్రాసెను. నాధర్మకార్యప్రారం
భములో నేనాచెక్కును శుభదినముననే యిచ్చినట్లుగాకలెంచు
చున్నాను.

స్వరాజ్యపక్షము

కాంగ్రెసు తీర్థానములన స్వరాజ్యపక్షము ముందేమగు
నని అడుగగా అయ్యగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష
మువారు చేయుచున్న పనియు రేపు ఎన్నికలసమయమున చేయ
నున్న పనియు కాంగ్రెసువారే తీసుకొనుటచే స్వరాజ్యపక్ష
మికమిడటలేక పోవుచును. కాని స్వరాజ్యపక్ష ముపక్షమున,
వారు చేయుచున్న పనియు జనసామాన్యములో బాగుగా అల
వాదయియున్నది గావున ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయము తెలియ
గానే అభిలగారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు చేయుసభలలో
కాంగ్రెసులో రాజకీయకాటక సంబంధించి సంతకరైతనను
“స్వరాజ్య” అను పేరుపై నొక నిశ్చయింపబడును.

నాయకురాలు

(వల్నాటి వీరచరిత్ర)

అచ్చులో నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము.
నూతనఫక్కిని వామక తెలుగులో రసవంతముగ
వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు.
ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది.
కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచు
న్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయును, మంచిదైండు.
ఫెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చు
వేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు1-0-0
వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
గుంటూరు అం. వాయవలయును.

కాకోరి కుట్ర కేసు

అప్రవరు ఫిర్యాదిసాక్ష్యము

లక్నో, జన 7:— రామ ప్రసాదున్ను, 25 మందియు
విచారణలోనున్న కాకోరి కుట్రకేసులో నేడు అప్రవరు బన
రసిలాలున్ను ఫిర్యాది 1 వ సాక్షియు స్వేమలు మేజిస్ట్రేటు
యెదుట క్రాసుపరీక్షకు హాజరైరి. ముద్రయిన పక్షమున పంజిత
మోచి. యా. మి. సుగారు వాదించిరి.

బనరసిలాలు మి. సుగారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు స్వేమలు
మేజిస్ట్రేటుయెదుట స్వేమలమెంటు నిర్వహింపమరిచు ఆట్టివాని
నే పోలీసు సి. ఐ. డి. సూపరింటెండెంటు హార్ట మగారి యె
దుట దృష్టి నని చెప్పెను. సాక్షి తనతో మాట్లాడుటకు దా
యాదియొకరు రాగా పోలీసులతో తాను తప్పు వొప్పు కొందు
నని చెప్పగోరెను. హార్ట మగారి రక్షణ వచ్చిరి. సాక్షిని అరెస్టుజేసిన
పిదప యెవ్వరును కుట్రకేసు విషయమైగాని. విచారణ దొమ్మి
లేదా రైలు దొమ్మి విషయమైగాని యెవ్వరును దృష్టియంద
లేదు.

బనరసిలాలు పరీక్షయైనది 2 వ అప్రవరు ఇందు
భూమిమిత్ర (18 యేండ్లు) సాక్షి పెట్టెలోనికి వచ్చెను. మిత్ర
తాను పదేండ్లనుండియు సాక్షి హాజరుగా లో నుండినని చెప్పె
ను. ఆయన ముద్రయి రామప్రసాదు నెరగును. ఆయనై నా
యన కేసును గౌరవము గలను. రామప్రసాదు సాక్షికి విప్లవ
ప్రయోక్త పుస్తకముల చదువుట కిచ్చెను. ఆపుస్తకములను చది
వినపిదప బ్రిటిషువారు ఇంజియా న్యాయముగ పాలించు
చుండిననియు, వారిని వెడలగొట్టువలె ననియు సాక్షి మనసునం
దభిప్రాయము గల్గెను. ఈ పుస్తకములే గాక రామప్రసాదు
సాక్షికి హిందూస్థాన్ రివ్యూను సంఘసభనలుగల పన్నుని
కరపత్రము నిచ్చెను. ఇందుభూమి సాక్ష్యము ముగియక
ముందే కోర్టు ఆరోజుకు కట్టివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రెయిల్వే

1,2,3, తరగతుల రేలుకు ఏప్రిలు 1 నుండి

తగ్గించుట

బొంబాయి, జన 7:— ఏప్రిలు 1 నుండియు జి. ఐ.
పి. రెయిల్వేలో 1, 2, 3 తరగతుల రేలుకు తగ్గించెదరు. ఇందు
వలన ప్రయాణీకులకు సుకరముగ నుండగలను. ఇప్పుడు మొద
టి 300 మైళ్లకు 1 వ తరగతికి 24, 2 వ తరగతి 12 దమ్మిడియ
ను రెండువారే 18, 9 దమ్మిడియను రేలు యిక్కిన ఒక రేలే
టుంచునట్లు 1 వ తరగతికి 18 పైసల చొ॥ 2 వ తరగతికి 9
పైసల చొ॥ తగ్గింపబడును. 3 వ తరగతి ప్రయాణీకులకు రె
యిల్వేవారు రెండువిధము సౌకర్యముజేసిరి. ఇదివరలో 300
మైళ్లదాటితేయని యుండు రేలు నురుండు 150
మైళ్లకు జేయుట యొకటి. రెండవది ఎక్స్ ప్రెసు బం
డ్లను వేరే యొక్కవరేలు తేవుండ ఆర్జిననీ, ఎక్స్ ప్రెసు బండ్ల
కొకటే రేలుజేసిరి. ఇప్పుడు ఎక్స్ ప్రెసు ప్రయాణీకులు
మొదటి 300 మైళ్లకు 5 పైసల వంతునను తరువాత 4 1/2 పైస
లవంతునను విధింపబడినది. ఇక మూడవ మొదటి 150 మై
ళ్లకు 4 పైసల చొ॥ 300 మైళ్లవరకు 5 1/2 పైసలచొ॥ 300 మైళ్ల
కానల 3 పైసల చొ॥ నుండును. ఈవిధముగ బొంబాయినుండి
అలహాబాదుకు యిప్పుడున్న 19-6-6 గాను 14-6-6 యగును.
టిక్కెట్టుకు యూపాయలు లాభము. ఇట్లే బొంబాయి నుండి కా
న్పూరుకు 20-8-0 నుండి 14-5-0 ను తగ్గును. ఇట్లుతగ్గించుటలో
అన్ని తరగతులలోను ప్రయాణీకులు హెచ్చునని యుద్దేశింప
బడెను. మూడవ తరగతి ప్రయాణీకులే యొక్కవగానున్న
యెడల దానిమీదనే సెం॥ మనకు 21.7 లక్షలు నిష్టమువచ్చును.
(అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ నం॥ జనవరి 8-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దరియాలు	బా 1-కి	రు 45 0 0	మొదలు 56 0 0	వరకు
దియ్యముబస్తాలు				
కునుమ లెనాలివి	,,	48 గలవి	రు 14 0 0	15 0 0
కల్లూరివి	,,	డిటా	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,, 16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా	1-కి	,, 8 12 0	9 0 0
నవ్వులు	,,	,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కండలు	బస్తా 1-కి ర 205	,,	18 8 0	18 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,,	18 0 0	14 0 0
పెసలు	,, డిటా	,,	18 8 0	14 8 0
మినుములు	,, డిటా	,,	15 8 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 164	,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	,,	160 0 0	152 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపుగంజరు నెనగపత్తబా1-కి	,,	88 0 0	59 0 0	
ఇంజనెయిన్ నూనె	,,	54 0 0	56 0 0	
కరు నెనగనూనెగానుగ బా1-కి	రు 118 గలవి	కామాన	108 0 0	
ఆముదము	బా 1-కి	,,	108 0 0	104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు	బా 1-కి	,,	90 0 0	95 0 0
కూరపసుపు	,,	,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి)	బా1-కి	,,	140 0 0	145 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మణుగు 1-కి	రు	45,50	
కాళహ ధీపాయకట్టు	,,	,,	50,55	
రైలము	బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చిలకపండు	బా 1-కి	,,	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం	బా 1-కి	,,	81 0 0	86 0 0
చవరం	,,	,,	88 0	12 08
రవుండు	,,	,,	84 0 0	55 0 0

6. లోహములు

వండి 100 కులంకి	,,	72 0 0	78 12 0	
బంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0	
సవరము 1-కి	,,		18 5 6	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	250 0 0	258 0 0	
రాగి డిటా	,,	275 0 0	176 0 0	
అస్కాచక్కెర	226 పా1 గలవి	,,	81 2 0	81 6 0

7. దూది

బోండావస్తుబా1-కి	రు	80 0 0		
వల్నాడు దూది	,,	21 0 0		

8. నూలు

మధుర నం 12 1/2 పెట్టె	1-కి	,,	5 8 0	
పుష్కరు యెనుగ నం 8 1/2 పెట్టె	1-కి	,,	7 4 0	
మూలయెనుగ నం 20	,,	,,	8 14 0	
నం 20 దెన్ని సింహం	యాటె	,,	9 4 0	
నం 22	,,	,,	9 12 7	
నం 12 1/2 దెన్ని పర్కాడు	,,	,,	7 10 0	
నం 14 1/2	,,	,,	7 14 0	
నం 12 1/2 అల్లెన్న	,,	,,	7 2 0	

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బీ వెల రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు
సరముల పటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్య
మునకు మూలము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నూతన మకాణము

విలాసమును గవనింపును 287 ఎస్.ఎస్. నేడు

అన్ని బాగాలనుండి పట్టుచున్నవారు వస్త్రాలు, స్టానలు, స్ట్రీలు, పాస్టలు, టన్నులు, స్వదేశి చెక్కలు,
బహులు, తయారైన వస్తువులు మొదలగునవి మానవ సిద్ధముగా నున్నవి. స్టానలు రెడీమేడ్ వస్త్ర 1 కి ధర రు 4-4-0

K. S. Muthiah & Co., 287 Esplanade, M A D R A S

నరసాపురం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాయ పంచమ వార్షిక మహోత్సవ సభ

పెనుమదము 2-1-1926

ఈనెల 3 వ తేదీ శనివారము కృష్ణానాండ్లక విద్యా సంఘోపాధ్యక్షులును, మా తాలూకాబోర్డునకు ప్రసిద్ధులైన గారును నగు మ.రా.శ్రీ గ్రంథి వేంకటరెడ్డి బి. ఏ. బి. యల్. గారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశముగాబడెను. నిర్వీర్యతనమునకు బూర్యదినమున సాయంత్రమునకే స్థాయిసంఘసభ్యులు కొందఱు విచ్చేసి కొన్ని తీర్మానములు చర్చించి నిర్ణయించిరి. సభా నిర్వీర్యతన ముదయ మయిదుగంటలకే పెక్కుండు ఉపాధ్యాయులు విచ్చేసిరి. సభాప్రదేశముంతయు మనోహరములగు వివిధ వర్ణ పత్ర పతాకములతోడను, పచ్చని తోరణములతోడ నలంకరింపబడి పువ్వుల విన్మూలకలతోడను, స్వాగతపతాకంబు లెగయుచుండెను. ఆహ్వానసంఘమువారు సమహర్షితత్వాంకు మున్నగు మంగళకూర్కారావంబులతో హస్తంబుల మెఱయు విన్నాంబుల పతాకంబులు గల విద్యార్థులు జయ జయనివాదంబులతో సభ్యులెల్లరు శ్రీ యధ్యక్షుల దోడ్పొంది రాజనిరి. అంతట శ్రీ యధ్యక్షులు నరసాపురమునుండి ప్రత్యేకమోటారు నడిపించి విచ్చేసిరి. అంత నాహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీవారిని పుష్పమాలలంకృతుల గావించి నగరసంకీర్తనముగావించి సభారంగము నలంకరించిరి. అత్రటి మాయపాధ్యాయులపై నర్తకజాయనాచకటాక్షులతో నరసాపురమునందలి బోధనాధ్యక్షుల విద్యాలాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత దేవరకొండ వర్తనారాయణమూర్తి పంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారును, గతదినముననే కెంపూరంకినుండి మారేంటికి బదిలీకాబడి వచ్చి చార్జి పుచ్చుకొని పనిచేయుచున్న శ్రీయుత శ్రీపాద శేరిశాస్త్రి బి. ఏ. ఎల్. టి. గారును మా యాహ్వాన మంగీకరించి ప్రత్యేకమోటారు నడిపించి సభాస్థలి నలంకరించిరి. అంతట నూతనముగాదయచేసిన మారేంటి టియూ స్పెర్వరుగారగు శ్రీయుత శ్రీపాద శేరిశాస్త్రి బి. ఏ. ఎల్. టి. గారికి మా బ్రుయింగుస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారి యాధిపత్యముక్రింద హృదయపూర్వకస్వాగత మర్పింపబడెను. శ్రీ డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగారు సభ్యులకు బ్రహ్మశ్రీ మొనగుచు దా ముపాధ్యాయులవేతనాభివృద్ధికిని, బోధనావిధానము నక్షమ, నిమ్మజాత్యున్నతికిని మిగుల దోడ్పడెనని విన్నవించిరి. వీరికి బూర్యమనందు పనిచేసిన శ్రీయుత భిమిడి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి యం. యే. యల్. టి గారివలెనే వీరును మా యుపాధ్యాయుల యభివృద్ధికి బాటుపడునట్లు భగవంతుండు ను గ్రహించుగాత. అనంతరము సమావేశసభ దైవప్రార్థనలో బ్రారంభింపబడెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసమునకు విమృట శ్రీయధ్యక్షులు సభ్యుల గోర్లపై నగ్రాసనమధిష్ఠించిరి. విమృట బూరుగల పూర్ణయ్యశర్మగారిచే రచియింపబడిన పవ్య రత్న పంచకముతో స్వాగత మర్పింపబడినను. తనవంతము శ్రీ యధ్యక్షులు దమ ప్రారంభోపన్యాసము నొనగిరి. కార్యదర్శి వార్షికవృత్తాంతము వివరించెను. తరువాత విషయగర్వ హాసభాసభ్యు లెన్నుకొనబడిరి. భోజనకాలమునకుచే నంతలో పువ్వులపూగించబడి తిరిగి నాయంత్రము 2-30 గంటలకు సమావేశము గావించబడెను. విమృట నుపాధ్యాయ వేతనాభివృద్ధి గూర్చియు విద్యావిధానములను గూర్చియు, నీ సంగత్యరమధ్య మునగిరి కేభయియిన దేశనాయకులయొక్కయు, నుపాధ్యాయుల యొక్కయు చిత్రిణాంతి కోసంబునుగూర్చియు సుమారుముప్పది రెండు తీర్మానములు గావించబడెను. తరువాత తమప్రతికా ప్రబోధము నిమిత్తము విద్యా విధాన ప్రబోధము నిమిత్తము పలుసభలకు వెళ్లి యిచటకు దయచేసిన కాకినాడ వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత గాడిశెర్ల మూర్తినారాయణ గారు విద్యావిధానమునగూర్చి గంధీజీపన్యాసము గావించి పృథ్విధ్యకును, బాధిశ్రామికవిద్యకు కెక్కుండు శ్రద్ధనొసగవలెనని చెప్పిరి. శ్రీ డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరుగారును, బ్రుయింగు పాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయులును, ఉపాధ్యాయుల కనువగుటులు, ప్రిన్సిపాలుగ నుపన్యసించిరి. అనంతరము శ్రీ యధ్యక్షులు ఉపాధ్యాయులెల్ల రైకమత్యభావముతో నుండి విద్యాలాల నభివృద్ధికి నీరీకొని రావలసినవని హితోపదేశము గావించిరి. అంతట నభివృద్ధులను అధ్యక్షులకును వందనములతో సభ ముగించుకాబడెను.

రాత్రి భోజనానంతరము మాతాలూకా హెల్సుయిన స్పెక్టరుగారు మాబోలంతదాద్యారా యారోగ్యప్రవర్తనము నొందు నొసంగి ఫీబరరి మొదటివారములో నపాధ్యాయులు గావించవలసిన శిశువారము, ఆరోగ్యపు టుపన్యాసములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. ముందుసంతకృత మిసభ నల్లూరుగ్రామంబున జనపవలసిన దని, యాసంఖ్యాకార్యదర్శి మహారాజుగారి నాధుని సుబ్బారావు గారాహ్వానించిరి. వారియాహ్వానమును సభ్యు లేకగ్రీవముగ నంగీ రించిరి.

బూ. పూర్ణయ్యశర్మ,
తాలూకా సంఘకార్యదర్శి, నరసాపురము.
* * *
గ్రంథి వేంకటరెడ్డి బి. యే. బి. యల్. గారి
అధ్యక్షకోపన్యాసము

ఉపాధ్యాయులారా!
ఏకార్యమునైనను మనము సాధించి నెఱవేర్చుకొనుటకు సంఘబలము వంటిది మరియొకటి లేదు. మీయుపాధ్యాయులందరు సంఘముగా కేర్పడి యిప్పటి కైనను సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్నాఁ. అందువలన కలుగుచున్న లాభకష్టములు మీకే తెలియును. ఎంతటి యాపాధ్య కార్యమైనను మీ సంఘ బలమువలన సాధింపవచ్చును. మీమీదకు గొప్ప భారమున్నది. ప్రారంభ పాఠశాలలు, ప్రారంభ విద్య, మీ యుపాధ్యాయుల కష్టనిష్ఠురములు మున్నగు వీనిని గురించి చర్చించి చక్కజేయవలసిన విషయము లనేకములున్నవి. వాని నన్నిటిని సవరింప బ్రయత్నిముజేయుట కిదియే మార్గము.
అ||శ|| శమము దమము దపము సంత్యంబు శౌచంబు
శౌర్యమంబు నుగ్ధంబాలతోడ
శిష్యులకుఁ గ్రహంశిక్షతో బోధించు
ధన్యతలగు గరులఁ దలఁతు మదిని.

అని యొక మహాపురుషుండు (వాసివట్లు ప్రారంభ పాఠశాలాపాధ్యాయుల కుండవలసిన ముఖ్యలక్షణము లభియ్యె యున్నది. ప్రారంభోపాధ్యాయుల కెక్కువ బాధ్యతలు కష్టములు గలవు. మీపాఠశాలలలో విద్య నేర్చుకొనుటకు వచ్చువారు, పసి పాపలు. వారిమనస్సులు నిష్కల్మషములు. ప్రపంచముననుండు దుర్మార్గులు, మోసము, అశ్వాసము, అసత్యము మొదలగువాని నెరుగరు. అట్టి పిల్లలు మీపాఠశాలలకు వచ్చుచున్నారు. వారిని మంచి మార్గమున నడపింపవలసిన విధి మీదె యున్నది. దేశము యొక్క ముందుగతి, యిప్పుడు మీస్కూల్లో చదువుచున్న బాలుర యోగ్యతాయోగ్యతలను బట్టి యుండును. ఆ బాలురను యోగ్యులనుగా తీసుకుచేయు భారము మీయం దున్నది. ఉపాధ్యాయుడు తాను నుండవలె యుండి తాను బోధించు నీతులన్న నడవడివలన బాలురకు మార్గదర్శకుడై యుండువలయును. మీవిద్యార్థుల పురోభివృద్ధికి, దేశోద్ధారణకు మీరే కారకులు. మీకర్తవ్యమును గుర్తెరింగి దైవమునందు భారము వైచి మీరు నెరవేర్చునలసిన విధులను సరియైన మార్గములలో నెరవేర్చగలందులకు నాప్రార్థన.

శ్రీ గురుభ్యోన్నమః, య నె డి పవిత్రవాక్యముతో తొలకొల్లి విద్య నారంభించినాము. కావున గురువులు వంద నాక్షులు, పూజనీయులు. న ను ట స గ్వ జ న సంవేద్యము ప్రపంచము నందలి ప్రతిమానవుడును నేదో యొక విధమున శిక్షితుకు గావవక నుండవలయు కదా! ప్రాథమికోపాధ్యాయుడు మొదలు సర్వకళాశాలాధ్యక్షుల వరకు నీ స్వత్రియందు మెలగువారందరు గురువులే. గురున న ద్విత్తులున్నుడు. పూర్వకాలమునందు గురువులు నిష్కల్మష స్వభావులయి, నిరుపమాన విద్యా వికారదులయి, నిరపేక్షితులయి, నిరంకారయి, నిరాదంబులయి, యపమాన కరుణాకరత చిత్తులయి, తమశిష్యుల సతివాత్సల్యముతో యోగక్షేమముల నరయుచు వారి భౌతికలమునందు ప్రపంచానుసూల్యములగు నుత్తమవిధుల బోధించి బోధనాకాలమునందు, వారికి గావలసిన సౌకర్యంబులు గావించి ప్రజ్ఞానిశేషులుగా నొనరించుచుండెడి వారని మనము వినుచున్నారము. ఆయితే పూర్వకాలమునగు అట్టి బోధకులు, వారి కనువసన పన్యాసములు, ఆపాఠశాలలు, యారోజులలో లగ్నంబు చాలదుర్లభముగా నున్నది. లభించినప్పటికి అట్టి రాజపాపము ప్రజాదరణము వడయటకలెను దుష్టమగా గాన్పించుచున్నది. ఏది యెట్లున్నప్పటికి మీ గురువామమును సాధకము గావించ వలయును. గురువుయొగల పూర్వమున నండు గౌరవ మర్యాదలను నిలబెట్టుటకు ప్రయత్నిము చేయుకు.

1917 వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో హస్తప్రభుత్వము వారిచ్చిన వాదానము ననుసరించి, ఇండియాగవర్న మెంటుగా

సాధ్యమైనంతవరకు ప్రారంభ విద్యావ్యాప్తి గావించుట కొక ప్రణాళికను సిద్ధముచేయ రాష్ట్రపాలకుల కొక సంవేళమును బంపియుండిరి ఆనూతన రాజ్యాంగ సంస్కరణదే ప్రతినిధుల ప్రాత్యాహ్వానమువలన ప్రారంభ విద్య ప్రాముఖ్యత బడయవని దేశమంతటను తలపబడెను. బాధ్యతాయత పరిపాలన కర్తలగు పాఠశాల నెలకొల్పుటకు, యోగ్యతగల ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు, డిప్లొమంతులు తయారగుటకు, ప్రారంభవిద్య అత్యవసరము. సంస్కరణ చట్టములు అమలులోనికి తీసికొని రాబడి నప్పటికినండియు ప్రజానియ మిగులయిన మంత్రులవశ మున విద్యాశాఖ యుంపబడుటచే, ప్రారంభవిద్య యన్నత స్థితికి గొనిరావక గలవని మనము యూహించవలసి యున్నది. కొన్ని నూర్పులు జరుగుచున్నవి. విద్యావ్యాప్తి గులుగుచున్నది. నిర్బంధ విద్య దేశమంతటను, నెలకొల్పుటకువనియు ప్రారంభ పాఠశాలాపాధ్యాయులు ఉన్నతశిక్షకు గొనిపోవకుదురనియు, దేశ మున్నతస్థితికి రాగలవనియు నమ్ముటచే నూదనలు గాన్పించుచున్నవి.

1912 వ సంవత్సరములో గోపాలకృష్ణగోక్ష వహాశ యందు ఇంపీరియల్ కాన్ఫిరెన్స్లో ప్రారంభవిద్యాచట్టాను బ్రవేశ పెట్టికప్పుకు, దేశమునందంతటను నిర్బంధవిద్య ప్రవేశ పెట్టబడునని తలపబడెను. దాని ననుసరించియు, దేశముయొక్క పరిస్థితి లనుబట్టియు నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశ పెట్టుట కధికార మీ యుండెను. ప్రారంభ విద్యావ్యాప్తికిని, నిర్బంధవిద్యను అటలు లో పెట్టుకొనుటకును, స్వపరిపాలనా స్థానిక సభ్యులులకు ఆన కాళములు కలుగజేయుటకు వన మద్రాసుగవర్న మెంటువారు 1920 వ సంవత్సరములో ప్రారంభవిద్యాచట్టమును పాస్సుచేసిరి. ఈచట్టము ననుసరించి, దానిఫలితమును బొందుచున్నది సుమారు 18 మ్యూనిసిపాలిటీలు కొద్దిగా తాలూకాబోర్డులు మాత్రమే యున్నట్లు తెలియుచున్నవి. కైకలూరు తాలూకాబోర్డు వారు కూడా తమబోర్డులో నాలుగైదు గ్రామములయందు నిర్బంధ విద్య నెలకొల్పిరి. అచ్చట ఫలితములు మనకు తెలియరాగానే మన బోర్డులో కూడ కొన్ని గ్రామములలో అందునుగురించి ప్రయత్నములు చేయవలయునని తుత్సాహల యున్నది.

మనదేశమందలి స్థానిక సంఘములకు, వాసికిచ్చిన అధికారము ప్రకారముగా పనులన్నియు నెరవేర్చబడుటకు ద్రోవ్యలో ప మ ముఖ్య కారణము. ఈధనము నేకరించుటకు ప్రజలపై పన్ను విధించవలసియున్నది. పన్నులు విధించుటకు స్థానికసంఘములలోధికార మొసంగబడెను. కాని యిప్పుడున్న పన్నులనే ఈయబాల, కటకట పనులను బీదలైతులకు పరియొక పన్నుగూడ నంటగట్టి వారి నెక్కుడు బాధించుటకు స్థానికసంఘ సభ్యులు సమ్మతించును. కావున ప్రభుత్వమువారి యధికారము నొసంధింపప్పటికిని ఫలితము శూన్యముగా కాన్పించుచున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారే యిప్పడొసంగుచున్న ద్రవ్యసహాయ మొనర్చుకొని ప్రస్తుత ప్రారంభవిద్యయొక్కస్థితి నృటిలోకి రావలయు. స్థానిక సంఘములకు ఎక్కువ ద్రవ్యసహాయము చేయవలయును. ఇట్టి సహాయము నొసంగుటకు శాసనసభ్యుల సభలోని మన ప్రతినిధులు గట్టి కృషి చేయవలయును. గవర్నమెంటు వారును స్థానికసంఘములవారును విద్యాశాఖనుగూడ నభివృద్ధి గావించగట్టి ప్రయత్నములు చేయవలసి యున్నది.

ప్రాథమిక పాఠశాలయందు Aided, Mission Taluk Board Schools, చేరియున్నవి. ఈ పాఠశాలలలో సర్వవిధములైన జనుల క్షేత్రము విద్యనేర్చుకొను చున్నారు. నేడు మీపాఠశాలలలో చదువుచున్న బాలుర, ముందు దేశభిక్షానులు, దేశపాలకులు, క్షిత్వములు మొదలయినవారు గావలసి యు న్నారు. ఆర్యావర్తమును, పాపవంతముగ జేసి నేటివరకు ప్రతి యాంధ్రుని హృదయమేల్చెను వంశము. తాండవనాడుచున్న నన్నయ, తిక్కననంటిగాని, పోతన, కేతనలవంటి నీ యొక్క వహాకీర్త్యుండైన ఈయరువదవ శతబ్దమునందు జనియించెనా? లేదు. ఇందులకు కారణమారయ, ప్రస్తుత విద్యావిధానమే కారణమని చెప్పవలెను. ప్రతి పాఠశాలయందు ముఖ్యముగా భాషకు, నీతివిద్యకు, గణితమునకు, నెక్కువ ప్రాముఖ్యత నీయవలయును. పూర్వ సవినాచారముల పేరేమిచి, దేశకాలప్రతిబలలోచించి, యేయే ప్రదేశములవారి కల్పేవిద్య లాభ్యములో ఆయావిద్యల బోధించుచు, దేశభక్తి, ప్రభుభక్తి, మాతాపితృభక్తి, గురుభక్తి మున్నగువానిని గూర్చి బాలుర హృదయముల కెక్కునటుల నొవితతో బోధింపవలయును.

ఉపాధ్యాయులు తమను దెలిపిన విషయములతో కృత్రికంబక మూసాంశములను నేర్పకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండవలెను. పిల్లలను ప్రేమతో నాదరించు చుండవలెను. పా

కళలు యంతేగాక, తదితరస్థలముల యందు కూడ విద్యార్థులను గాంచిన వారి యోగక్షేమముల నరయదు వారియందెక్కువ శ్రద్ధతీసికొను మండలములు. ప్రధానోపాధ్యాయులును సహాయోపాధ్యాయులును తమలో తాము, లేనిపోని కలతలు బెంచుకొని, పోరాడుకొనుచు, ఒకరినికొకరు కొండెములు చెప్పుకొని పాఠశాలను దుస్థితికి దెచ్చుట, మిక్కిలి హానికరమైన పని. ప్రతియుపాధ్యాయుడును అధికార తీర్మానము, ఆజ్ఞా బహిష్కారమును వివర్ణించి సహనముగ గలిగియుండుట మంచిది. తాము పాఠశాలయందు బనిచేయునపుడు నిష్కలమట స్వభావముతో సరళభావముతో శిష్యులపై పుత్రాశ్రయముతో జరియించవలయును. తమస్వస్థి చాలా గౌరవనీయమైనది నిష్కలమట మైనట్టి పరిశ్రమలేమిది. ఇట్టి పదవికి కళంకము తీసికొని రావడు.

ప్రాథమిక పాఠశాలయందు, వృత్తివిద్య పాఠశ్రామికవిద్యకాదు నవనరమగునట్లు తోచుచున్నది. ఈ పాఠశాలలందు జరుపుచున్న బాలరంద లేదో యొకప్పుటికి జెందవచ్చు. పెక్కువృత్తులు గల పెక్కురంగు విద్యార్థులు మిపాఠశాలలకు వచ్చుచుండురు. వీరి యందరకు వృత్తుల కనునకు నుపకరణము సేకరింపవలయును. ప్రస్తుతకాలమున నే స్కూలు పైనులు వరకొరచివిన సామాన్య సంసారియగు విద్యార్థి తనపూర్వపు కలవృత్తిని నిరసించి యుభయభ్రష్టుడై యథోగతి పాలగుచుండుట నెందరనో మనము చూచుచున్నారము. కాబట్టి యీ యపహాముల నుండి విముఖుల గావించుటకై మన ప్రాథమిక పాఠశాలలందు సూక్ష్మరూపముగ నేదియో సులభపాఠ్యములయినట్టియు సంతోషదాయకములయినట్టియు ప్రజాదరణ కర్మములయినట్టియు నేత, తోటపని, చిత్రలేఖనము, శిల్పము, యిత్యాది విద్యార్థిజములు బాలర హృదయక్షేత్రముల నాటుటచే నది కాలక్రమమున నర్జిల్లును. అందుచే మనబాలరకు చేతివనల యందు సుముఖిత్వ మేర్పడును. ఈవిధ్యుల ప్రాథమికవిద్యాలయములయందు బోధించుటకు ప్రభుత్వమువారెక్కువ సహాయ మొనర్చి ప్రజలక్షేమము గాపాడుదురుగాక.

ఇప్పుడు పాఠశాలలో బోధించబడుచున్న వాచక పుస్తకములలో చాలభాగము జ్ఞానాభివృద్ధిరములగు, వాచక పుస్తకము లుండినటుల గన్నట్లును. పాఠశాలలు విడిచినపిదప విద్యార్థి కుపకరించునట్టియు భక్తిజ్ఞానముల వృద్ధిచేయుచు పాఠశాలకి చింతను బరిగొల్పి నీతిమార్గరక్షల గావించి, దేహ మనోబలముల వృద్ధి గావించునట్టియై యుండవలెను. అనుభవనీయులగు ఉపాధ్యాయుల, పాఠశాల పరిషత్పాఠశాల కలసి బాలర శ్రేయోభివృద్ధి చాయకములను నట్టియు, దేశభక్తి కలిగించునట్టియు, దాస్యవృత్తి విడనాడజేయునట్టియు మన భారతభాగవత, రామాయణ, గ్రంథములలోని యుదాత్తపురుషుల చరిత్రలు, సుమతీశతకము భర్తృహరి యిత్యాది గ్రంథములను, ఆంధ్రనామ సంగ్రహము అమరము మొదలగు నిఘంటువులను మీ పాఠశాల యందు రి వ తరగతి మొదలు రి వ తరగతివరకు పఠింపజేయుట కడగ్రేయస్కరము. బాలడు, పాఠశాల విడిచినపిదప వాని యొక్క దినదిన గడుపుకొనుటకుగాను ప్రపంచాను కూల్యములను లెక్కలను నేర్పవలయును. మాతృభాష నభివృద్ధి చేయునట్టి సంగ్రంథముల నెలకొల్పవలయును. బాలర హృదయమున దేశాభిమానము నాటునట్లు ప్రయత్నింపవలయును.

ప్రారంభవిద్యార్థులయొక్క పరిపాలనా భారము స్థానిక ప్రభుత్వములకు ప్రత్యేకవృత్తి సంఘములకును నవలంబింపవలెను ప్రభుత్వమువారే, పోషణాభారము నెక్కువగా వహించుచుండుటచేత, పరిషత్పాఠశాల నగ్గమును నెలకొల్పి యందలి విద్యార్థిభాగవృద్ధులను, పరిశీలింప నియమించియున్నాడు. ఆయాధికారు లావిద్యయందు హెచ్చుశిక్షణము నందిర వారలగుటచే నా విద్యాలయములు బోధింప వారే ఎక్కువ యర్హులని చెప్పక తప్పదు. విదేశానుభవములు గల పరిషత్ పాఠశాలల సలహాలను స్థానిక సంపూర్ణాధికారులు సంఘ సభ్యులు గైకొని యామోదించుటచే విద్యాసంపద యభివృద్ధి బడయును.

సోదరులారా! మీ వేతనములను గురించి కొంచెము చెప్పవలసియున్నది. పూర్వపుపాఠ్యాయులు తమ గ్రామములందు దసరా కట్టునలయు, అక్షరాభ్యాస బహుమానములనియు, పండుగ మామూలనియు పెక్కులాభముల నందుచుండెడివారు. ఇందులకు కారణము అప్పటి ప్రజాసామాన్యమునకు భక్తి గౌరవములు పెక్కువగానుండెడివి. వారి గూచునకు చాత్రుడై యుండెడి సనాదు. అప్పటిరాజులయొక్కయు జమీందారులయొక్కయు నానాతియలు నందుచుండెడివారు. గ్రామములలో పలు

కులకి మెండుగా నుండెడిది. ఇప్పుడప్పుడో యవి యన్నియు ఓడించినవి. గౌరవాదులు నామమాత్రాపక్షములుగా నున్నవి. వీరినిచూచి యాదరించువారు తక్కువ “బ్రతుకలేక బడి చదువును” సామెత యథార్థముగచున్నది. ప్రస్తుతపు టపాధ్యాయుల వేతనములు మిగుల హైస్కోటియందున్న వనుట యథార్థము. మీ వేతనములు పూర్వకాలమునందలి సరలనుబట్టి యెక్కువపడినవి. అప్పుడు వారాచీరుములలో కాలక్షేపము జేయుట కవకాశముండెడిది. ఇప్పు డాధరలు వ్యవస్థ ప్రములయినవి. ఈ కారణమువలననే ప్రభుత్వమువారు, తమ పాలనములందు గల యన్ని శాఖలకును వేతనాభివృద్ధి గావించిరి. కాని యుపాధ్యాయులకునీ తనాభివృద్ధి గావించవలెనని యార్థిక సహాయమునకు వెనుదీయుచుండురు. ప్రతి శాఖోద్యోగియు నీశాఖలో నుండియే విద్యవార్జించి పనులజేయు సామర్థ్యము నందుచున్నాడు. ప్రస్తుతపువేతనము కొద్దిగ జనసంఖ్య గల కుటుంబమునకే సంపూర్ణభుక్తికాలి చాలయ్యున్నది. ఇక నిరువురు మువ్వరు జనులు కుటుంబములో నృద్ధియొనగ అర్థభుక్తికూడ లభించుట దుర్లభము. ఈ విషయమున నిరుత్సాహము జెందని యుపాధ్యాయులులేరు. నిరుత్సాహముగాక, నుత్సాహమెటుల నెక్కవ నుండి నచ్చును? ఈక్షేప్త సమస్య బాగుగా పరిష్కరింపబడిన గాని యోగ్యతా ప్రవర్తనలయందును, పాండిత్యము నందును, యోగ్యులగు నుపాధ్యాయులు లభించుట కష్టము. అర్థభుక్తితో నుపాధ్యాయుడు పాఠశాలకు బోయి యన్యచింతలేక బోధించుటెట్లు?

ప్రభుత్వమువారు తక్కిన శాఖలను వృద్ధిగావించినటుల విద్యాశాఖకుగూడ ముఖ్యముగా నుపాధ్యాయుల వేతనాభివృద్ధికి తమ కోశాగారములనుండి యధిక మొత్తములను ఖర్చు పెట్టవలయును. స్థానిక ప్రభుత్వ సంఘము లేల సహాయమొనర్చరాదని మీలో కొందరకు సంశయములు కలుగవచ్చును. ప్రస్తుత విధానములనుబట్టి స్థానికసంఘములు చేయగల పని యతిస్పల్వము. ఖర్చుకాబడు ప్రతి వైసకును ప్రభుత్వమువారిని బొందవలయును. ఇదియుగాక స్థానికసంఘములు ప్రత్యేకించి చేయగల యుపకారములు బహుస్పల్వము. ఇందు విషయమై యుపాధ్యాయులు, నిరాశజెందక, వినుగుపడక, ప్రభుత్వమువారికిన్ని స్థానికసంఘమువారికిని మీసంఘములద్వారా వినిపింపవలెనట్లు సంతృప్తికరముగా నెరవేరువరకు పట్టుదలగా పని చేయు చుండవలెను.

14. Mission and aided స్కూళ్ళ స్థితిగతులుగూడ చాలోచనీయుముగానున్నవి. Aided స్కూళ్ళకిచ్చు గ్రాంటులు శ్రతి సంవత్సరము నందును తగ్గింపబడుచున్నటుల జెరియుచున్నది. ఈమధ్య నీగ్రాంటుల నొక్కింత హెచ్చించిరి. అదియు సంతృప్తికరముగానె దోచుచున్నది. ఇందుచే నీ పాఠశాలా మేనేజరులు నిరుత్సాహవంతులయి, తమ పాఠశాలల నెత్తి వేయవలసిన వారగుచున్నారు. పెక్కుస్కూళ్ళయందు పాఠ్యాయులే మేనేజరులుగా నుండుటయు గలదు. వీరు సంవత్సరమున తయి గవ్వపడి పనిజేసినపిదప సంవత్సరమున కొక్కసారి ననేక మినహాయింపులతో, వీరికి గొంత మొత్తము లభించుచుండును. అస్వల్పమొత్తములను గాంచి నిరాశజెంది యుపాఠశాలల నంతటితో నెత్తివేసి, యన్యవృత్తుల నిమిత్తము ప్రయత్నింపుచున్నారు. కావున aided స్కూళ్ళ కన్నిటికి నేవిధమున మినహాయింపులు లేకుండ నాధిక సహాయ చట్టము ప్రకారము పూర్తియైన గ్రాంటుల నిమిత్తము వీరు ప్రయత్నముల జేసికొనవలయును. మిషను పాఠశాలలయందలి యుపాధ్యాయుల వేతనములు కూడా బహుస్పల్వములుగానె దోచుచున్నది. ఈపాఠశాలాధికారులు నిలకడ గల యుపాధ్యాయుల నేకరించి, పాఠశాలల కుశీరత్వము గల్గించి, సాధారణ కుటుంబపోషణకు వలసిన వేతనముల నిచ్చు వారికి తనసహాయ మొనర్చుట సహజము. పైని తెలియపడిన విషయములను గురించియు, నింకను మీకుండుకొన్న యితరబాధలను గురించియు నవి యన్నియు తొలగింపబడునంతకు మీరు సక్రమాంధోళనలను జరుపుచు పట్టుదలతో మీ కార్యముల నెంతవేగి కొనవలయును.

బాలబాలికల యజ్ఞాన తిమిరమును బోగొట్టి, జ్ఞానజేజు ను నొసంగునట్టి యోగురువరులారా! మీరు పూజనీయులు, నందనీయులు, గు- అజ్ఞానమును, గు- పోగొట్టువాడు గనుక గురుత్వమును సాగము గావించుడు.

నల్లమందు

కలెక్ట్రా, జనవరి 7:—నల్లమందు పెట్టెలు అమ్మకమైనవి. మొత్తపు అమ్మకం రూ 1014750. పెట్టె 1 కి రూ 4510 వచ్చినవి. (అ. వె.)

నత్రైవల్లి

నత్రైవల్లి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్షుల గౌరవార్థమై జరుపబడిన అభినందనసభ

ది 30-12-1925 న నత్రైవల్లి తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు ఆవరణయందు నిర్వహించిన సుందరమైన విశాలమైన పందిలి యందు సందరు తాలూకాబోర్డు సూతన అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్షుల పదవుల నధిష్టించిన శ్రీయుతులు చాపరాల లోకయ్యచౌదరి పి. చిన్నపరెడ్డిగార్ల గౌరవార్థమై వారిమిత్రులచే నొక గొప్ప అభినందన సభ అల్పాహారవింశి యత్యంత జయప్రదముగా జరిపబడినది. గుంటూరు మండలమునందుగల సుపరిషత్ ప్రజా నాయకులును, స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘముందు అనుభవము గల పలువురు పెద్దలు సభ నలంకరించిరి. శ్రీయుతులు బాగర్లమాడి కుప్పస్వామి చౌదరి (యం. యల్. సి) కన్నె గంటి సూర్యనారాయణమూర్తి చౌదరి, పొత్తూరు లక్ష్మయ్య పంతులు, గాడె సింహాలంపంతులు, కొసరాజు రామయ్య చౌదరిగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు పెక్కుమందిగలరు.

(1) అతిథులను గురించి ప్రశంసా పూర్వకపు అభినందన వన్యములు ఇద్దరు ముగ్గురిచే జరుపబడినవి. వాడు గావింపబడిన ఉపన్యాసములలో నిర్వహించిన ప్రారంభవిద్యు చాల తీవ్రముగ చర్చింపబడినది. తెనాలి తాలూకా బోర్డువారు ఈవిషయమై యనివరకే ఒక తీర్మానముగావించి, ఎక్కువకేవలన కాన్సిలుకు పంపినట్లును, అచ్చట ప్రజాప్రతినిధులైన నను అంగీకార మొసంగ మండుట చింత్యమని శ్రీయుత కొ. రామయ్యగారు (తెనాలి బోర్డు ప్రసిడెంటు) నుడివిరి. ఈతాలూకా బోర్డునందుకూడ అలాటి తీర్మానము గావించుట వాంఛనీయమని పలువురు నూచించిరి గాని అందువలనగల్గెడి సాధక బాధకములకూడ కొందరు దెగిరి. ఇంకా యితర విషయములు చర్చించబడినవి.

(2) అల్పాహార విందోసంగడెను. పిక్కుట సంగీతసభ జరుపబడినది. శ్రీయుతులు తాడిగడప శేషయ్యగారు (గాత్రి) పి. వీరరాఘవయ్య చౌదరిగారు (వృంగం) చెదలవాడ కుమారస్వామిగారు (ఫిడెలు) శ్రీరాఘవయ్య చౌదరిగారి మార్గంగిక కాలమును సుతింపవనివి. పిక్కుట అతిథులను శ్రీశోభయ్యచౌదరి క్లుప్తముగా, సభ్యులు గావించిన అభినందనములకు ప్రత్యుత్తరముగా కొంతమచ్చుటించిరి. తాము సందరుబోర్డు సభ్యుల సహాయ సహకారముతో తమ శక్తి కొలది పాటుబడినమని నుడివిరి. అంతట సభ్యులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

(3) నాటిరాత్రి 10 గంటలకు అతిథుల గౌరవార్థమై సత్రైవల్లి హిందూ నాటక సమాజమువారిచే ప్రతాపరుద్రయ నాటకము అతి మనోహరముగా బ్రవర్ణింపబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా ప్రారంభోత్సవము

ది 4-1-1926 సల్ల తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా ప్రారంభోత్సవ ముమిత్తవైభవముతో పెంబుపాడుతాలూకా కచ్చేరి యందు జరుపబడినది. ఈక్రొత్తతాలూకాలో చేరిన గ్రామములయందలి గ్రామస్థులందరును ఈ మహోత్సవమునకు వచ్చిరి. కచ్చేరి భవనమునందు పచ్చనితోరణములతోడను, పుష్పమాలలతోడను బాగుగా నలంకరింపబడినది. ఉదయమున రి గంటలకు మంగళవాద్యములు చెలగ తాడేపల్లి గూడెం డివిజను ఆఫీసరుగారు క్రొత్తతాలూకా కచ్చేరి తాలూకా తహసీలు దారుగారు మ-రా-రా-శ్రీ, కాపటపు వెంకటాచలం పంతులుగారి కొసంగిరి. ఉదయమున నొక అల్పాహారపువిం దమర్చబడినది. మధ్యాహ్నము సంకర్షణకు, బీదలకన్నదానమును చేయబడినది. సాయంకాలము నాలుగంటలమొదలు సుబ్బయ్య భాగవతరంగిచేత శ్రీ రామచంద్ర హరికథాకాలక్షేపము గావించబడినది. ఈక్రొత్త తాలూకాలో తేలుకు, యగ్గుగూడెము భీమవరము తాలూకాలోని మిక్కిలి ఫలవంతములగు గ్రామములు చేర్చబడుటవలన చక్కని తాలూకాగా యేర్పడినది చెప్పుచున్నది. తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా గ్రామాధికారులు భాగవతరంగి కొకబంగారుపతకమును బహుమతిజేసిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

వంగదేశపు ప్రధానస్వామ్యము

కలెక్ట్రా, జనవరి 7:—వంగదేశపు ప్రధానస్వామ్యమునామ సంవత్సరం దొరపానిగారి జన్మసంగతి విని నేడు ఇంగ్లాడునకు బయలు దేరినది.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది ఉన్నచో వైద్యకళకు సింఘ, సర్వకళలసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాబినెట్ లో వై. ఉ. వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త ధనిజములు శుద్ధిచేసి భిక్షుములు చేయు యూనా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మ ములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

ధనిజభస్మరాజము

2454

రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

అప్పటమైన

చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుభ్రతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చే రూఢియైనది.

దగ్ధ	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	క్వాసకృచ్ఛము	ఎరుగకుండ జేయుట
రోమ్యు పడిశము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

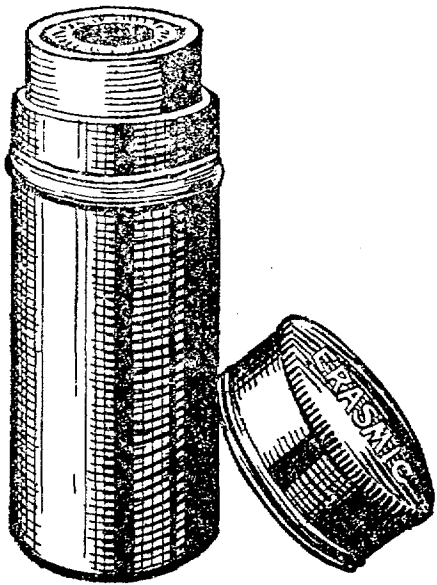
కారిజమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణముగను. కాలప్రవర్తిని సరిగా నుంచును. మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరిత ఎంతభర యిచ్చినను యింతకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత ఎయ్య న్ననం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టానిక్. కాన్స్టెన్స్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ మైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల రు. 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office:- 94, GREEN STREET, CALCUTTA.

24 గంటలలో అద్భుతమైన గుణము కన్పటించును

తామరముండు... అన్నిరకముల తామర, పూల పువ్వులకు గడ్డ, మరీ యితర వృక్షభాగము లు. తేలూకాను తునుగును. తేలుకానుకు అమామపైనివారు. ఇట్టి 1 కి ధర రు. 0-10-0. అమరావతి ఏజన్సీ, హైదరాబాదు, మద్రాసు.

మీ గడవలె సమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన సుఖముగా
త్రైరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు

1

“ఎరాన్ మిక్”
వే వింగున్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్తోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

వైరెక్కు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

ఒకటి-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్కుకి లెక్కపెట్టు

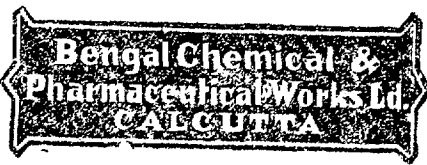
ట వీలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇందేమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రు. 0-13-0 మాత్రమే

వి. పి. ఖర్బులతో సహా రు. 1-4-0.

1591

విజయవాడ వైభవము

వెన్నెలకంటి అప్పారావుగారు

క్రీ. శ. 1896 సంవత్సరము మొదలు విజయవాడ నెటిం

గినవాడ నగుటచే నప్పటినుండి ఈ ప్రదేశమున గగ్గినహార్షుల నా యెరిగినవరకు వర్ణించిన అంధ్రలోకమున కాష్టాదము కలు గకపోదని భావించెద. ఆంధ్రావనియందలి పట్టణము లన్నియు వదలి బెజవాడపురవర్ణన చేయుచేలయని పాఠకమహాశయులు ప్రశ్నింపవచ్చును. ఆంధ్రదేశమందలి పట్టణము లన్నిటిలో విజయవాడకు భాగ్యదేశకలదని వాతంతోత్క నాకు బిడ్డించు చున్నది. విజయవాడను ప్రేమించుటకు వాకు గారణము లిను మంతయు లేవు. బెజవాడ బహుమ జూచునపుడు జనించు విసుగు, అసహ్యము, ఆంధ్రదేశమందలి యేపట్టణపు బహుమ జూచినను కలుగదని నా యభిప్రాయము. ముప్పదియేండ్లక్రిం దట కట్టడము లేట్లుండెనో నేటికిని అవి అట్లే కన్పించును. కొట్టబాడుగలను స్థలములక్రయములును వివేకితముగ బెటిగి నవేకాని బహుమనందు గృహములలో నొక్కటియైనను నూ తనస్పర్షి నందదయ్యె. పురపాలకులు వచ్చుచు బోవుచున్నారే కాని ఒక్కరైనను బహుమనకు సూతనశ యిప్పించుటకు బ్ర యత్నింపరైరి. ప్రజలెపు అంగడికొట్టనియు ఒక్కొక్కటి పడగొట్టించి, బహుమ చెట్లనుచేసి నూతనముగ కొట్టకట్టించ వలసివచ్చి పురపాలకులయెడ ప్రజలలోపములేతినో, తమ యధైర్యములననో, తేక విజయవాడ పురవాసుల దొర్భాగ్య పతాకాచో యిక్కార్యము జరుగదయ్యె. ఈ యిహకార్యపు టంగడి కొట్ట యజ్ఞకర్త మట్లుండ పోయినను సరియైనస్థితి యిం యిహక రుమ్ము చేసరుండుటయ్య, బెజవాడ పురముందు మూలమునూ వేసంగియెడల తన బిడ్డించుటచే భూతకోటిని పట్టించివేయుచుండుటయ్య గాంధీ ప్రతివాదికిని ఈపట్టణ యజ్ఞకర్తము గోచరింపకపోదు. పట్టణము పురాతన మగుట ఎలననో, లేక అందలి భుజ్జియొక్క ప్రత్యేకలక్షణములననో పట్టణమందలిమట్టి యాడివర్చు తుమ్మెలుపడి, మధ్యాహ్న వేళ దుక్కుమునుజాలకకాక పక్షపులమగూడి నడుచుట కసాగ్యముగ నుండెడిది. వ్యాపార మంతగాలేని పూర్వకాలమున పే పథు లీ ఢిలియం దుండ మితిమీరిన వ్యాపారముజరుగు నీగోజులలో వేసంగియందు పిథులెట్లుండనో యూహించుటకుం బాతకమహా శయులకు ములేదు. ప్రాతయూ రనుపట్టణమున వృక్షతలి బొ త్తిగా లేనందున పట్టణమునకు శోభ బొత్తిగా లేకయున్నది. కాని యెన్ని యవసతులున్నను వర్తకమంతయు నీభాగముండే జరుగుటకు బలవత్కారణములు కలవు. కనుక పట్టణమును వృద్ధి చేయుటలేవ్వు మటియొకమార్గము కన్పించదు. ప్రాతయూరును బాగుపజుటకు గల యాటంగములను గవనించి, ఢిళాలియగు కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరులకు అరండలుదొరగారు బంపరు రైవస్ కాంవలరుధ్య గవర్నరుపేట యను పేరుతో పీఠులు తీర్చిన యొక నూతనపట్టణము నిర్మించెను. నిజముగ బెజవాడపురికి నిదియొక భూమణముగ నుండుటయేకాక ఇందు వనించు జనులకు జాల సౌకర్యముగ నుండెడిది. కొలదిసత్సరముల క్రిందటివరకు గవర్నరుపేటయందు ఆవరణములేని గృహమే లేకుండెను. పెరడులన్నియు నిమ్మ దానిమ్మ జేమవృక్షముల సౌందర్యముచే విరాజిల్లుచుండెడివి. ఆకాలమున నీటిగొట్టములు లేనందునను బంపరు, ఏమారు రైవస్ కాంవలరుయందలి జలమునకు కృష్ణా నదియందలి పావనతలేకున్నను, నది నిర్మలోదకమై పానయోగ్య మైయుండుటచే, జను లీజలమును గొనితచ్చి సమస్తకార్యములకు వినియోగించుకొనుచుండిరి. కొన్నిగృహములందు నూ తిలమును గూడ నుపయోగించుచుండిరి. అట్టి పరిస్థితులలో గవర్నరుపేట ఎంత సౌఖ్యకరముగనుండెనో పాఠకు లూహించుకొనగలరు. అట్టి గవర్నరుపేట నేడు చెన్నపురియందలి క్రిక్కిరిసినభాగ ములకుఁ దుల్యమగుచున్నది. సామాన్యగృహములన్నియు పేడలనుచున్నవి. కానవచ్చిన విడిస్థలములన్నియు గృహనిర్మాణ మునకై వినియోగింపబడుచున్నవి. పూర్వము కొద్దిగానున్న గవర్నరుపేట నేడు మొగలరాజపురమువరకును పడమటిలంక వరకును వ్యాపించినను ప్రజలకుఁ జోటుజాలకున్నది. గృహ నివేశనస్థలముల క్రయములు పెరుగుచున్నవేకాని తగ్గుటలేదు. ప్రాతబెజవాడలోని జజారుమాట యిటుండనిచ్చి గవర్నరుపేట లోనే గజము 1 కి రు 15-0-0 ల క్రయము. సాధారణముగా నున్నదన అచ్చటిగర లేట్లున్నదియొక తెలియగలదు. ఈ స్థలగ తులనుబట్టి బెజవాడపట్టణము వివేకితముగఁ బెరుగుచున్నదనియు, ఏవియో ముఖ్యకారణములున్నగాని ఇంతవివేకితముగ బెరుగు టకు విలుండదనియు స్పష్టమగుచున్నది. ఏకాలమునఁ గాని మూర్ఖులలోనుండు బోటులకుఁ బ్రాముఖ్యము కాజూపద.

బెజవాడ ఆంధ్రదేశ ముఖ్యభాగమున నుండుటచే దీని ప్రాముఖ్యమునకు గారాముని నోకిరిచెప్పవలయును. ఆంధ్రదేశమునందు అన్నిచుండలనాయకులు స్వాధీనపర్యవేదికి ఆంధ్రరాష్ట్ర పరిపాలనాధికారమును గురించి ఏకాగ్రప్రాయమునకు వచ్చినగాని ఆంధ్రరాష్ట్రపత్య పరిష్కరింపబడెను. నోవ్వలనుమూల పరిష్కరింపబడెను నిలిచిపోవుటకు ఎట్టి చిన్నగానికాదు. తనను జాలకు. ఆంధ్రనాయకు లీవిషయముగూర్చి ఏకాభిప్రాయమునకు రానిచో, ఈ ఒక్క-కారణముచేతనే నవ రాష్ట్ర నిర్మాణము నిలిచిపోవచ్చును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ శీల సానకుల నిర్మాణసయమున రాసన సభ సలంకరించి యాంకు మన ప్రతినిధుల చర్యలనుగూర్చి వివాదపడెని యాంధ్రరాష్ట్ర తేడు. రాష్ట్రపత్య తీర్మానముననుసరించి మేతెయచున్నది. శేడుకాపున్న శేతెనను ఈపమస్య పరిష్కరింపబడవలెను. చత్తరుండలములవారు బెజవాడ కేతెయటకే ఇప్పటికి వసతులులేవు. తైల్యలన్నియుం తెన్నుపురివై పునకే ఇప్పటికిని నిర్మింపబడుచున్నవి. ఏ నాల్గుజిల్లాలవారా తేపింపినను ప్రత్యేక రాష్ట్రనిర్మాణము కాదని ఉత్తరజిల్లాలవారు గ్రహించవలెను. వారిలోవారు తగవులాడునమయ మిదికాదు. వారిలోవారు ఏకీభావమునకు వచ్చి పెరమండలములవారి వసతికై యాలోచింపవలెను. ఆంధ్రాభిమాన సంకెటలచే బంధింపబడి నెల్లూరుమండలమువారు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమునకై ఆంధ్ర శన సల్పుచున్నారు. కాని తమ ప్రత్యేకవసతికై కాదు. చెన్నపురికన్న వాటియైన రాజధానివత్తము మా కుండబోదు. అయినను స్వాధీనపర్యవేదిక వలనకాని మేము ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమును వాంఛించుచున్నాము. అట్టికేటి సర్కారులవారు స్వాధీనపర్యవేదికను వీడి బెజవాడను రాజధాని స్థాపనమునకేయటకు ఒప్పుకొనజాలరా? ఆంధ్రులు స్వాధీనపర్యవేదిక యపఖ్యాతి ఇంతవరకును లేదు. బెజవాడ ముఖ్యస్థానముచేయుటకు నిజాం రాజ్యవాసలును వాంఛించుచున్నారు. నిజాంరాష్ట్రంధ్రులనుగురించి వ్రాయుకేటి యిదికాదు. కాని వారివాంఛను మన్నించుట మనవిధియైయున్నది. చత్తరుండలములవారు నుఖముగ బెజవాడకు జేరుటకు దగిన ప్రయత్నములు కల్పించుటకు ఇప్పటినుండియు మనము ప్రయత్నింపవలెను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు వారే మొదటియాటంకము. సర్కారులవారు వారిని దృష్టిపఱుపరచి నెల్లూరువారి యభిప్రాయ మెట్లుండునో చెప్పటకు వీలువడదు. ఇయ్యది ఆంధ్రరాష్ట్రమును వాంఛించు నా యభిప్రాయమేకాక మండలయభిప్రాయమును ఇయ్యదియే యి భావింపవచ్చును. కనుక బెజవాడ అసారోగ్యపట్టణమనికాని, కేసంగికాలమున ఎండ లభికమని కాని, సాముల కల్పించక బెజవాడను ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ముఖ్యస్థానముగఁ జేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఎండతీక్ష్ణమును దగ్గించుటకు మనకు సాధ్యపడదు గాని, ధనవ్యయములో పట్టణమును ఆరోగ్యవంతముగఁ జేయుటకు సాధ్యమని మనవి చేయుచున్నాను. పూర్వకాలమున వాంధ్రుల ప్రతాపమును కీర్తిని జగద్వ్యాపకము చేసినది విజయనగరము. అయ్యదియే విద్యానగరమనికూడ విఖ్యాతిగాంచినది. ఆ విజయనగరమును ఆంధ్రదేశ ముఖ్యస్థానముగఁజేయుటకు శేడు సాధ్యమకాదు. విజయనగరమును ముఖ్యస్థానముగఁ జేయుటకు సాధ్యము కావపుడు విజయవాడకై మన అస్థాన నిర్మాణకారమునకున్నాము. నవ రాజధానిపట్టణము 'బెజవాడ' కల్పించుట గూడెయింపబడెనో ప్రేమకన్య. పూర్వము నవరాజధాని విజయనగరముగనున్నన్ని నాల్గు మన యాంధ్రులకీర్తి దిగంతమై ప్రాంతమైయుండెను. విజయవాడ వనకు రాజధానియగుటకు మన కీర్తితలు ఎటువూ కావచ్చునని ప్రాంతమును సందిగముండెను. ఆంధ్రుల సేవాశక్తి, నోర్యట్టె చాగిననాల్గులు విజయవాడయందు నిలసినందులవు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు వివిధభాగములయందు ప్రత్యేక కాంధ్రులక్షణము లన్నియు విజయవాడయందు సాతవరములు దాగియున్నవే ఆంధ్రస్వ మిదియని ఆర్యావర్తమునందు పరరాష్ట్రములవారికి విశేషమును.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పశ్యము లేదు. పిచికాతో పనిలేదు. మూమూలులలో శుష్క గుణము కనబడును. పిచికాతో వ్యాధినిర్మూలమును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. చూడబ్బా 2-4-0. దీనికనుసానము గురవత్తెలును తొమ్మిది 0-0-0 రెండును ప్యాకెండుగ్ల రా 0-0-0. 6-0-0. 0-0-0. గంధర్వ సార్వభౌమ రామచంద్రాచార్యుల నోదాడు.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద బోధకులనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లనష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యవృధము.

గుణము:- 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణ స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చికు, లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గున దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0.

మా దివ్యవృధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శరీరజములు పెంచుటకు గాను మంచినపు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదలకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, మండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు వల్లదనమును కలిగించి నుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచినణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె శ్రీమంతులకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రక్షణసాధును. దానియొక్క ఆభివ్యక్తమునగాను, చెన్నపురి ప్రవర్తనములోను, కిస్టామో ఆఫ్ మెడిసిన్ చెన్నపురిలోను, ఆంధ్రావారు ప్రవర్తనములోను గంగాధర పతిమలను బహు

మరిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-0-0 ఎకస్ట్రా. 8 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎకస్ట్రా. వై కామినియా నూనె ప్రతిన రుసుమిచ్చును, వస్తుములయందును, పల్లెలలోను వికయింపబడును. తమన్ని పోల్చుకొని యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 బామ్బాయ్ రోడ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సునానక ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

అవరోగిద్ బహుళము ప్రాచుర్యము.

అవరోగిద్ బహుళము అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సునానక ద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

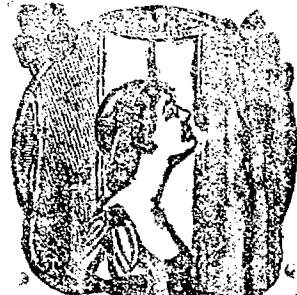
కొన్ని ముక్కలను మీ చేతి దునులుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్నిటికలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆభివ్యక్తమునకు కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారునకమును బడసెను.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ 0-12-0

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ 1-4-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ 0-6-0

అవరోగిద్ బహుళము: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బామ్బాయ్ రోడ్, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క్విట్ ఇన్స్ రెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు
చే రెన్:- లాలా లజపతిరాయి 1686

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది.
మొదటి 18 నెలలలో "లక్ష్మీ" రమారమి ర్వు 63,00,000 లకు 3183 ప్రపోజిల్లు అంగీకరించినది.
ర్వు 41,00,000 లకు 2100 పాలసీలు పూర్తియైనవి.

26-10-25 తేదీన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము
ఉద్ఘాటన యన్నది:- (లక్ష్మీ) రెఖల ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము.
సేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెలితి
నిశించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చవచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి
రిగినది తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తికమును ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

- (1) కె.సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు.
- (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, సుకురామ చెట్టివీధి, మద్రాసు.
- (3) చీఫ్ ఎడిటరు:- తిరుచునాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విశేషపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు
తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూలముగా మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు

13-1-1926 తేదీన వారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

2 గంటలకు

2452

9.30 P.M.

ఒక స్థలమునుండి మరి ఒక స్థలమునకు
తీసుకొనిపోవునప్పుడు

for Economical Transportation

నిజముగా మితవ్యయము గలది

క్రొత్త ట్రక్కు

for Economical Transportation

The New Truck

ధర ర్వు 2400

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

2079

సింప్సన్ అండు కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు, ఉదకమండలము.